

EBA/GL/2021/02

1 maart 2021

Richtsnoeren

krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen (hierna “de richtsnoeren ML/TF-risicofactoren” genoemd), tot intrekking en vervanging van Richtsnoeren JC/2017/37

	Toepassingsdatum
➤O	07.10.2021
Gewijzigd bij:	
➤A1 EBA/GL/2023/03	03.10.2023
EBA/GL/2021/02 (geconsolideerde versie)	07.10.2021

1. Naleving en rapportageverplichtingen

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010¹. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan de richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van de EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 voor wie de richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Rapportageverplichtingen

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 stellen bevoegde autoriteiten de EBA er vóór (07.09.2021) van in kennis of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dit niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van de termijn niet hebben gereageerd, worden geacht niet te hebben voldaan aan de richtsnoeren. Kennisgevingen worden ingediend door het formulier op de EBA-website te versturen naar compliance@eba.europa.eu onder vermelding van "EBA/GL/2021/02". Kennisgevingen worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de richtsnoeren voldoen. Elke verandering in de status van de naleving dient eveneens aan de EBA te worden gemeld.
4. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de EBA-verordening op de EBA-website bekendgemaakt.

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Onderwerp

5. Deze richtsnoeren beschrijven factoren die ondernemingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan hun activiteiten en aan een zakelijke relatie of een occasionele transactie met natuurlijke of rechtspersonen (hierna “de cliënt”) verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering (hierna “het ML/TF-risico”) beoordelen. Ze beschrijven ook hoe ondernemingen de omvang van hun cliëntenonderzoek (hierna “CDD”, *customer due diligence*) zo dienen aan te passen dat het in verhouding staat tot het ML/TF-risico dat zij hebben vastgesteld.
6. In deze richtsnoeren ligt de nadruk op risicobeoordelingen van afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties, maar ondernemingen moeten deze richtsnoeren mutatis mutandis ook toepassen wanneer zij het ML/TF-risico binnen hun bedrijf beoordelen overeenkomstig artikel 8 van Richtlijn (EU) 2015/849.
7. De in deze richtsnoeren beschreven factoren en maatregelen zijn niet uitputtend, en ondernemingen dienen, waar nodig, ook andere factoren en maatregelen in overweging te nemen.

Toepassingsgebied

8. Deze richtsnoeren zijn gericht tot kredietinstellingen en financiële instellingen als gedefinieerd in artikel 3, punten 1 en 2, van Richtlijn (EU) 2015/849, en tot bevoegde autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de naleving door deze ondernemingen van hun verplichtingen in het kader van het bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering (hierna “AML/CFT”).
9. Bevoegde autoriteiten gebruiken deze richtsnoeren wanneer zij de toereikendheid van de risicobeoordelingen en het AML/CFT-beleid en de AML/CFT-procedures van ondernemingen beoordelen.
10. Bevoegde autoriteiten wege ook af in hoeverre deze richtsnoeren kunnen worden gebruikt bij de beoordeling van het aan hun sector verbonden ML/TF-risico, die deel uitmaakt van de op risico gebaseerde aanpak van toezicht. De ESA’s hebben overeenkomstig artikel 48, lid 10, van Richtlijn (EU) 2015/849 richtsnoeren gegeven betreffende een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht.

11. De naleving van het Europese stelsel van financiële sancties valt buiten het toepassingsgebied van deze richtsnoeren.

Definities

12. In deze richtsnoeren gelden de volgende definities:

- a) “bevoegde autoriteiten”: de autoriteiten die bevoegd zijn om ervoor te zorgen dat ondernemingen de in nationale wetgeving omgezette voorschriften van Richtlijn (EU) 2015/849 naleven²;
- b) “bron van het vermogen”: de oorsprong van het totale vermogen van de cliënt, bijvoorbeeld een erfenis of spaargeld;
- c) “geldbron”: de oorsprong van de geldmiddelen die betrokken zijn bij een zakelijke relatie of occasionele transactie. Dit omvat zowel de activiteit die de in de zakelijke relatie gebruikte geldmiddelen heeft voortgebracht, bijvoorbeeld het salaris van de cliënt, als de manieren waarop de geldmiddelen van de cliënt werden overgedragen;
- d) “gezamenlijke rekening”: een bankrekening die is geopend door een cliënt, bijvoorbeeld een advocaat, jurist of een notaris, voor het aanhouden van geld van zijn cliënten. Het geld van de cliënten wordt samengevoegd, maar de cliënten kunnen de bank niet rechtstreeks opdracht geven om transacties te verrichten;
- e) “inherent risico”: de hoogte van het risico vóór toepassing van risicobeperkende maatregelen;
- f) “occasionele transactie”: een transactie die niet wordt uitgevoerd in het kader van een zakelijke relatie als gedefinieerd in artikel 3, punt 13, van Richtlijn (EU) 2015/849;
- g) “ondernemingen”: kredietinstellingen en financiële instellingen als gedefinieerd in artikel 3, punten 1 en 2, van Richtlijn (EU) 2015/849;
- h) “op risico gebaseerde aanpak”: een aanpak waarbij bevoegde autoriteiten en ondernemingen de ML/TF-risico’s waaraan ondernemingen zijn blootgesteld, onderkennen, beoordelen en doorgronden en AML/CFT-maatregelen treffen die evenredig zijn met deze risico’s;

▼A1

- i) “organisatie zonder winstoogmerk” (non-profitorganisatie (NPO)): een rechtspersoon, een groepering of een organisatie die zich voornamelijk bezighoudt met het verzamelen of besteden van fondsen voor liefdadigheidsgebonden, religieuze, culturele, educatieve, sociale of broederlijke doeleinden;

▼O

² Artikel 4, lid 2, onder ii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010, artikel 4, lid 2, onder ii), van Verordening (EU) nr. 1094/2010 en artikel 4, lid 3, onder ii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

- j) “rechtsgebieden waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden”: landen die op basis van een beoordeling van de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren een hoger ML/TF-risico vertegenwoordigen. “Derde landen met een hoog risico” waarvoor is vastgesteld dat ze in hun AML/CFT-regelgeving strategische tekortkomingen vertonen die een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financiële stelsel van de Unie (artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849) behoren daar niet toe;
- k) “relaties of transacties op afstand”: transacties of relaties waarbij de cliënt niet fysiek aanwezig is, dat wil zeggen niet op dezelfde fysieke locatie als de onderneming of persoon die namens de onderneming optreedt. Hieronder vallen ook situaties waarin de identiteit van de cliënt via een videoverbinding of vergelijkbare technologische middelen wordt geverifieerd;
- l) “residueel risico”: de hoogte van het risico dat blijft bestaan na toepassing van risicobeperkende maatregelen;
- m) “risico”: de kans op en gevolgen van ML/TF;
- n) “risicobereidheid”: de hoogte van het risico dat een onderneming bereid is te aanvaarden;
- o) “risicofactoren”: variabelen die, afzonderlijk of in combinatie, het ML/TF-risico verbonden aan een afzonderlijke zakelijke relatie of occasionele transactie kunnen vergroten of verkleinen;
- p) “shell bank”: zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 17, van Richtlijn (EU) 2015/849.

3. Tenuitvoerlegging

Toepassingsdatum

1. Deze richtsnoeren gelden vanaf drie maanden na publicatie in alle officiële talen van de Europese Unie.

Titel I: Algemene richtsnoeren

Deze richtsnoeren worden gepresenteerd in twee delen. Titel I is van algemene strekking en geldt voor alle ondernemingen. Titel II is sectorspecifiek. Titel II is op zichzelf onvolledig en dient te worden gelezen in samenhang met titel I.

Richtsnoer 1: Risicobeoordelingen: kernbeginselen voor alle ondernemingen

- 1.1. Ondernemingen moeten ervoor zorgen dat zij gedegen inzicht hebben in de ML/TF-risico's waaraan zij blootstaan.

Algemene overwegingen

- 1.2. Om te voldoen aan hun verplichtingen overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/849 beoordelen ondernemingen:
 - a) het ML/TF-risico waaraan zij worden blootgesteld als gevolg van de aard en complexiteit van hun activiteiten (de bedrijfsbrede risicobeoordeling); en
 - b) het ML/TF-risico waaraan zij worden blootgesteld als gevolg van het aangaan van een zakelijke relatie of het verrichten van een occasionele transactie (afzonderlijke risicobeoordelingen).

Elke risicobeoordeling bestaat uit twee aparte, maar onderling samenhangende stappen:

- a) de identificatie van ML/TF-risicofactoren; en
 - b) de beoordeling van het ML/TF-risico.
- 1.3. Bij het beoordelen van de algehele hoogte van het aan hun activiteiten en aan afzonderlijke zakelijke relaties of occasionele transacties verbonden residuele ML/TF-risico dienen ondernemingen rekening te houden met zowel de hoogte van het inherente risico als met de kwaliteit van de controles en andere risicobeperkende factoren.
- 1.4. Zoals is vastgesteld in artikel 8, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 registreren en documenteren ondernemingen hun bedrijfsbrede risicobeoordeling, alsook alle daarin aangebrachte wijzigingen, zodanig dat de onderneming en de bevoegde autoriteiten kunnen afleiden hoe die risicobeoordeling is uitgevoerd en waarom zij op een bepaalde manier is uitgevoerd.

- 1.5. Een onderneming die een kredietinstelling of beleggingsonderneming is, moet in dit verband ook de richtsnoeren van de EBA inzake interne governance raadplegen.³

Risicobeoordelingen actueel houden

- 1.6. Ondernemingen dienen te beschikken over systemen en controles om hun beoordeling van het aan hun activiteiten en aan hun afzonderlijke zakelijke relaties verbonden ML/TF-risico doorlopend te herzien, zodat hun beoordelingen van het ML/TF-risico actueel en relevant blijven.
- 1.7. Om ervoor te zorgen dat hun afzonderlijke en bedrijfsbrede risicobeoordelingen actueel blijven, dienen ondernemingen te beschikken over systemen en controles die voorzien in het volgende:
- a) het per kalenderjaar vaststellen van een datum waarop de volgende actualisering van de bedrijfsbrede risicobeoordelingen zal plaatsvinden, en het op basis van risicogevoeligheid vaststellen van een datum voor de afzonderlijke risicobeoordeling, om ervoor te zorgen dat nieuwe of opkomende risico's worden meegenomen;
 - b) indien de onderneming vóór die datum constateert dat een nieuw ML/TF-risico is ontstaan, of een bestaand risico is toegenomen, wordt dit zo snel mogelijk weerspiegeld in de afzonderlijke en bedrijfsbrede risicobeoordelingen; en
 - c) het tijdens de desbetreffende periode zorgvuldig vastleggen van kwesties die gevolgen zouden kunnen hebben voor risicobeoordelingen, zoals interne meldingen van verdachte transacties, nalatigheden bij de naleving en inlichtingen van frontofficemedewerkers.
- 1.8. In het kader hiervan zorgen ondernemingen ervoor dat ze beschikken over systemen en controles om opkomende ML/TF-risico's te identificeren, en dat zij deze risico's kunnen beoordelen en, in voorkomend geval, tijdig kunnen opnemen in hun bedrijfsbrede en afzonderlijke risicobeoordelingen.
- 1.9. Ondernemingen dienen te beschikken over systemen en controles voor het identificeren van opkomende risico's die voorzien in het volgende:
- a) procedures om ervoor te zorgen dat interne informatie, zoals informatie die is verkregen in het kader van de doorlopende monitoring door de onderneming van zakelijke relaties, regelmatig wordt geëvalueerd om trends en opkomende problemen

³ Richtsnoeren inzake interne governance (EBA/GL/2017/11).

te identificeren, zowel in verband met afzonderlijke zakelijke relaties als met de bedrijfsactiviteiten van de onderneming;

- b) procedures om ervoor te zorgen dat de onderneming relevante bronnen van informatie regelmatig evalueert, met inbegrip van de in de richtsnoeren 1.28 tot en met 1.30 genoemde bronnen, en met name:
 - i. met betrekking tot afzonderlijke risicobeoordelingen,
 - a. terreurwaarschuwingen en financiële sancties, of wijzigingen daarvan, zodra deze worden uitgevaardigd of meegedeeld en erop toezien dat daar waar nodig gevolg aan wordt gegeven; en
 - b. berichtgeving in de media die van belang is voor de sectoren of rechtsgebieden waarin de onderneming actief is;
 - ii. met betrekking tot bedrijfsbrede risicobeoordelingen,
 - a. waarschuwingen en rapporten van rechtshandhavinginstanties;
 - b. thematische overzichten en vergelijkbare publicaties door bevoegde autoriteiten; en
 - c. procedures om informatie over risico's vast te leggen en te beoordelen, met name bij risico's in verband met nieuwe categorieën cliënten, landen of geografische gebieden, nieuwe producten, nieuwe diensten, nieuwe distributiekanaalen en nieuwe nalevingsregelingen en -controles.
- c) samenwerking met andere vertegenwoordigers uit de bedrijfstak en de bevoegde autoriteiten (bv. rondetafelgesprekken, conferenties en trainingen) en procedures om bevindingen terug te koppelen naar het betrokken personeel.

1.10. Ondernemingen dienen op basis van risicogevoeligheid vast te stellen met welke frequentie hun methodiek voor bedrijfsbrede en afzonderlijke risicobeoordelingen grondig wordt herzien.

Bedrijfsbrede risicobeoordelingen

1.11. Ondernemingen dienen bedrijfsbrede risicobeoordelingen te verrichten om te begrijpen waar ze worden blootgesteld aan ML/TF-risico's en aan welke gebieden van hun bedrijfsactiviteiten zij prioriteit moeten geven in de strijd tegen ML/TF.

1.12. Daartoe dienen ondernemingen de ML/TF-risico's waaraan zij blootstaan holistisch te benaderen, door middel van identificatie en beoordeling van het ML/TF-risico dat verbonden is aan de door hen aangeboden producten en diensten, de rechtsgebieden waar

zij actief zijn, de cliënten die zij aantrekken en de transactie- of leveringskanalen waarvan zij gebruikmaken om hun cliënten te bedienen.

- 1.13. Ondernemingen dienen er zorg voor te dragen dat zij:
- a) risicofactoren identificeren op grond van informatie uit uiteenlopende interne en externe bronnen, waaronder de bronnen die in de richtsnoeren 1.30 en 1.31 staan vermeld;
 - b) de relevante risicofactoren in titel I en II van deze richtsnoeren in aanmerking nemen; en
 - c) rekening houden met bredere, contextuele factoren zoals sectorale en geografische risico's, die van invloed op hun ML/TF-risicoprofiel kunnen zijn.
- 1.14. Ondernemingen moeten erop toezien dat hun bedrijfsbrede risicobeoordeling op hun bedrijfsprofiel is afgestemd en rekening houdt met de factoren en risico's die eigen zijn aan de activiteiten van de onderneming, ongeacht of de onderneming haar eigen bedrijfsbrede risicobeoordeling opstelt of daarvoor een externe partij inschakelt. Evenzo moet een onderneming die deel uitmaakt van een groep die een op groepsniveau geldende risicobeoordeling opstelt, nagaan of deze risicobeoordeling fijnmazig en specifiek genoeg is om te beantwoorden aan de activiteiten van de onderneming en de risico's waaraan zij blootstaat vanwege de betrekkingen van de groep met bepaalde landen en geografische gebieden. Zo nodig dient zij voor een aanvulling op de op groepsniveau geldende risicobeoordeling te zorgen. Als het hoofdkantoor van de groep gevestigd is in een land met een grote mate van corruptie, dient de onderneming hiermee rekening te houden in haar risicobeoordeling, ook wanneer de op groepsniveau geldende risicobeoordeling zich daar niet over uitlaat.
- 1.15. Een generieke ML/TF-risicobeoordeling die niet is afgestemd op de specifieke behoeften en het bedrijfsmodel van de onderneming (een kant-en-klare ML/TF-risicobeoordeling) of een op groepsniveau geldende risicobeoordeling die blind wordt toegepast, zal waarschijnlijk niet voldoen aan de vereisten van artikel 8 van Richtlijn (EU) 2015/849.

Evenredigheid

- 1.16. Volgens artikel 8 van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten de stappen die ondernemingen nemen om het ML/TF-risico binnen hun bedrijf te identificeren en te beoordelen evenredig zijn met de aard en omvang van de onderneming. Indien een kleine onderneming geen complexe producten of diensten aanbiedt en een beperkte of louter binnenlandse blootstelling heeft, is soms geen ingewikkelde of geavanceerde risicobeoordeling nodig.

Tenuitvoerlegging

1.17. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat zij:

- a) hun bedrijfsbrede risicobeoordeling ter beschikking stellen van de bevoegde autoriteiten;
- b) overeenkomstig artikel 46, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 de nodige stappen nemen om te waarborgen dat het personeel de bedrijfsbrede risicobeoordeling begrijpt en weet wat daaruit voortvloeit voor hun dagelijkse werkzaamheden; en
- c) het hoger leidinggevend personeel informeren over de uitkomsten van hun bedrijfsbrede risicobeoordeling en waarborgen dat het hoger leidinggevend personeel over voldoende informatie beschikt om inzicht te krijgen in het risico waaraan hun onderneming blootstaat en om zich daarover een oordeel te vormen.

De bedrijfsbrede risicobeoordelingen verbinden met de afzonderlijke risicobeoordelingen

1.18. Ondernemingen moeten de resultaten van hun bedrijfsbrede risicobeoordeling gebruiken als input voor hun gedragslijnen, controlemaatregelen en procedures voor AML/CFT, zoals bepaald in artikel 8, leden 3 en 4, van Richtlijn (EU) 2015/849. Ondernemingen dienen erop toe te zien dat hun bedrijfsbrede risicobeoordeling ook blijkt geeft van de stappen die zijn genomen ter beoordeling van het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden ML/TF-risico en van hun ML/TF-risicobereidheid.

1.19. Om te kunnen voldoen aan richtsnoer 1.18, alsook met het oog op de richtsnoeren 1.21 en 1.22, dienen ondernemingen de bedrijfsbrede risicobeoordeling te benutten ter bepaling van de diepgang van het initiële cliëntenonderzoek dat zij in specifieke situaties en ten aanzien van bepaalde soorten cliënten, producten, diensten en leveringskanalen gaan toepassen.

1.20. De afzonderlijke risicobeoordelingen fungeren als aanknopingspunt voor een bedrijfsbrede risicobeoordeling, maar zijn daarvoor geen alternatief.

Individuele risicobeoordelingen

1.21. Ondernemingen dienen uit te zoeken aan welke ML/TF-risico's zij zijn, of zouden worden, blootgesteld als gevolg van het aangaan of voortzetten van een zakelijke relatie of het verrichten van een occasionele transactie.

1.22. Bij het identificeren van de ML/TF-risico's verbonden aan een zakelijke relatie of occasionele transactie dienen ondernemingen relevante risicofactoren in overweging te

nemen, met inbegrip van wie hun cliënt is, de landen of geografische gebieden waarin deze actief is, de specifieke producten, diensten en transacties die de cliënt verlangt, en de kanalen die de onderneming gebruikt om deze producten, diensten en transacties te leveren.

Initieel cliëntenonderzoek

- 1.23. Voordat zij een zakelijke relatie aangaan of een occasionele transactie verrichten, voeren ondernemingen een initieel CDD uit overeenkomstig artikel 13, lid 1, onder a), b) en c), en artikel 14, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849.
- 1.24. Het initiële CDD omvat ten minste op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen om:
- a) de cliënt en, voor zover van toepassing, de uiteindelijk begunstigde van de cliënt te identificeren;
 - b) de identiteit van de cliënt te verifiëren op basis van betrouwbare en onafhankelijke bronnen en, voor zover van toepassing, de identiteit van de uiteindelijk begunstigde zo te verifiëren dat de onderneming ervan overtuigd is dat zij weet wie de uiteindelijk begunstigde is; en
 - c) het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen.
- 1.25. Ondernemingen dienen de omvang van de initiële CDD-maatregelen bij te stellen op basis van risicogevoeligheid, daarbij rekening houdend met de resultaten van hun bedrijfsbrede risicobeoordeling. Indien het aan een zakelijke relatie verbonden risico naar verwachting laag is, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kunnen ondernemingen mogelijk vereenvoudigde cliëntenonderzoekmaatregelen (SDD-maatregelen, *simplified customer due diligence measures*) toepassen. Indien het aan een zakelijke relatie verbonden risico naar verwachting verhoogd is, moeten ondernemingen verscherpte cliëntenonderzoekmaatregelen (EDD-maatregelen, *enhanced customer due diligence measures*) toepassen.

Een totaalbeeld krijgen

- 1.26. Ondernemingen dienen de nodige informatie in te winnen om zich ervan te vergewissen dat zij bij het aangaan van de zakelijke relatie en tijdens de gehele duur daarvan, of vóór het uitvoeren van de occasionele transactie, alle relevante risicofactoren hebben geïdentificeerd. Ondernemingen dienen indien nodig ook aanvullende CDD-maatregelen toe te passen en deze risicofactoren te beoordelen om een totaalbeeld van het aan een bepaalde zakelijke relatie of occasionele transactie verbonden risico te krijgen.
- 1.27. Van ondernemingen wordt niet verwacht dat ze voor occasionele transacties een volledig risicoprofiel van de cliënt opstellen.

Doorlopend cliëntenonderzoek

- 1.28. Voor de afzonderlijke risicobeoordelingen dienen ondernemingen gebruik te maken van de in de loop van de zakelijke relatie verkregen informatie (zie “Monitoring” in richtsnoer 4).

Bronnen van informatie

- 1.29. Voor het identificeren van het ML/TF-risico dienen ondernemingen gebruik te maken van informatie uit verscheidene bronnen, die afzonderlijk kunnen worden geraadpleegd of met hulp van in de handel verkrijgbare instrumenten of gegevensbanken die informatie uit meerdere bronnen bundelen.
- 1.30. Ondernemingen moeten altijd de volgende bronnen van informatie in overweging nemen:
- a) de supranationale risicobeoordeling door de Europese Commissie;
 - b) de lijst van derde landen met een hoog risico van de Europese Commissie;
 - c) informatie van overheden, zoals nationale risicobeoordelingen, beleidsverklaringen en waarschuwingen, en memories van toelichting bij relevante wetgeving;
 - d) informatie van regelgevers, zoals richtsnoeren en de argumentatie die wordt gegeven bij door toezichthouders opgelegde boetes;
 - e) informatie van financiële-inlichtingeneenheden (FIE's) en rechtshandavingsinstanties, zoals dreigingsrapporten, waarschuwingen en typologieën; en
 - f) informatie verkregen in het kader van het initiële CDD-proces en de doorlopende monitoring.
- 1.31. Andere informatiebronnen die ondernemingen in deze context in overweging moeten nemen, zijn onder meer maar niet uitsluitend:
- a) de eigen kennis en professionele deskundigheid van de onderneming;
 - b) informatie van sectororganen, zoals typologieën en informatie over opkomende risico's;
 - c) informatie van het maatschappelijk middenveld, zoals corruptie-indexen en landenverslagen;

- d) informatie van internationale organen voor de vaststelling van normen, zoals wederzijdse beoordelingsrapporten of juridisch niet-bindende zwarte lijsten, waaronder die in de richtsnoeren 2.11 tot en met 2.15;
 - e) informatie van geloofwaardige en betrouwbare openbare bronnen, zoals berichten in gerespecteerde kranten;
 - f) informatie van geloofwaardige en betrouwbare commerciële organisaties, zoals risicorapportages en inlichtingenverslagen; en
 - g) informatie van statistische organisaties en de academische wereld.
- 1.32. Ondernemingen dienen de soorten en aantallen bronnen te bepalen op basis van risicogevoeligheid, daarbij rekening houdend met de aard en de complexiteit van hun activiteiten. Ondernemingen mogen zich bij het identificeren van ML/TF-risico's in de regel niet op slechts één bron baseren.

Richtsnoer 2: ML/TF-risicofactoren identificeren

- 2.1. Ondernemingen moeten risicofactoren identificeren met betrekking tot hun cliënten, landen of geografische gebieden, producten en diensten, en leveringskanalen, op de manier die in deze richtsnoeren wordt beschreven en met inachtneming van de niet-uitputtende lijst factoren in bijlage II en III bij Richtlijn (EU) 2015/849.
- 2.2. Ondernemingen worden erop gewezen dat de onderstaande lijst van risicofactoren niet uitputtend is en dat er niet van ondernemingen wordt verwacht dat ze in alle gevallen alle risicofactoren in overweging nemen.

Cliëntgebonden risicofactoren

- 2.3. Bij het identificeren van het aan hun cliënten verbonden risico, met inbegrip van de uiteindelijk begunstigden van hun cliënten, dienen ondernemingen rekening te houden met het risico dat verband houdt met:
- a) de bedrijfsactiviteiten of beroepsactiviteiten van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde van de cliënt;
 - b) de reputatie van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde van de cliënt; en
 - c) de aard en het gedrag van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde van de cliënt, waaronder de vraag of dit op een verhoogd TF-risico kan wijzen.

2.4. Risicofactoren die relevant kunnen zijn bij het identificeren van het risico dat is verbonden aan de bedrijfsactiviteiten of beroepsactiviteiten van een cliënt of een uiteindelijk begunstigde van een cliënt, zijn onder andere:

- a) Heeft de cliënt of de uiteindelijk begunstigde banden met sectoren waaraan vaak een hoger corruptierisico is verbonden, zoals de bouw, de farmaceutische industrie en gezondheidszorg, de wapenhandel en defensie, de winningsindustrie of openbare aanbestedingen?
- b) Heeft de cliënt of de uiteindelijk begunstigde banden met sectoren waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden, bijvoorbeeld bepaalde money-transferorganisaties, casino's of handelaren in edelmetalen?
- c) Heeft de cliënt of de uiteindelijk begunstigde banden met sectoren waarin aanzienlijke bedragen aan contant geld omgaan?
- d) Indien de cliënt een rechtspersoon, trust of een andere juridische constructie is, met welk doel is die opgericht? Wat is bijvoorbeeld de aard van zijn bedrijfsactiviteiten?
- e) Heeft de cliënt banden met de politiek; is hij bijvoorbeeld een politiek prominente persoon of is zijn uiteindelijk begunstigde een politiek prominente persoon? Heeft de cliënt of de uiteindelijk begunstigde nog andere relevante banden met een politiek prominente persoon; zijn bijvoorbeeld een of meer directeuren van de cliënt politiek prominente personen, en indien dit zo is, oefenen deze politiek prominente personen zeggenschap van betekenis uit over de cliënt of de uiteindelijk begunstigde? Indien een cliënt of zijn uiteindelijk begunstigde een politiek prominente persoon is, moeten ondernemingen altijd EDD-maatregelen toepassen overeenkomstig artikel 20 van Richtlijn (EU) 2015/849.
- f) Bekleedt de cliënt of de uiteindelijk begunstigde een andere prominente functie of geniet hij grote publieke bekendheid waardoor hij zijn positie mogelijk kan misbruiken voor persoonlijk gewin? Behoort hij bijvoorbeeld tot de hooggeplaatste lokale of regionale ambtenaren die invloed kunnen uitoefenen op de gunning van overheidsopdrachten, beleidsmakers van sportorganisaties met een grote zichtbaarheid, of personen van wie bekend is dat zij de regering en andere hooggeplaatste beleidsmakers beïnvloeden?
- g) Is de cliënt een rechtspersoon die onderworpen is aan handhaafbare openbaarmakingsvereisten die ervoor zorgen dat betrouwbare informatie over de uiteindelijk begunstigde van de cliënt publiekelijk beschikbaar is, bijvoorbeeld een vennootschap die is genoteerd aan een beurs die zulke openbaarmaking als voorwaarde voor de beursnotering stelt?

- h) Is de cliënt een kredietinstelling of financiële instelling die voor eigen rekening handelt vanuit een rechtsgebied met doeltreffende AML/CFT-regelgeving, en wordt er toezicht uitgeoefend op de nakoming van de lokale AML/CFT-verplichtingen? Is er bewijs dat aan de cliënt in de afgelopen jaren door een toezichthoudende autoriteit sancties werden opgelegd of handhavend tegen hem is opgetreden wegens verzuim om te voldoen aan AML/CFT-verplichtingen of bredere gedragsregels?
- i) Is de cliënt een overheid of overheidsbedrijf uit een rechtsgebied met lage corruptieniveaus?
- j) Komt de achtergrond van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde overeen met wat de onderneming weet over zijn vroegere, huidige of geplande bedrijfsactiviteiten, de omzet van hun bedrijf, de bron van de geldmiddelen en de bron van het vermogen van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde?

2.5. De volgende risicofactoren kunnen relevant zijn bij het identificeren van het risico dat verbonden is aan de reputatie van een cliënt of uiteindelijk begunstigde:

- a) Zijn er negatieve mediaberichten of andere relevante bronnen van informatie over de cliënt? Zijn er bijvoorbeeld beschuldigingen van criminaliteit of terrorisme aan het adres van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde? Indien ja, zijn deze dan betrouwbaar en geloofwaardig? Ondernemingen dienen de geloofwaardigheid van beschuldigingen onder meer te beoordelen op basis van de kwaliteit en onafhankelijkheid van de bron van de gegevens en de hardnekkigheid van de melding van de beschuldigingen. Ondernemingen moeten beseffen dat enkel het ontbreken van strafrechtelijke veroordelingen niet altijd voldoende is om beschuldigingen van wanpraktijken af te wijzen.
- b) Zijn de activa van de cliënt, de uiteindelijk begunstigde of iemand van wie algemeen bekend is dat hij nauwe banden met hen heeft, bevroren vanwege administratieve of strafrechtelijke procedures of beschuldigingen van terrorisme of terrorismefinanciering? Heeft de onderneming gereede gronden om te vermoeden dat de cliënt of de uiteindelijk begunstigde of iemand van wie algemeen bekend is dat hij nauwe banden met hen heeft, op enig moment in het verleden onderworpen is geweest aan een dergelijke bevroering van vermogensbestanddelen?
- c) Weet de onderneming of in het verleden met betrekking tot de cliënt of de uiteindelijk begunstigde ooit melding van verdachte transacties is gedaan?
- d) Beschikt de onderneming over interne informatie over de integriteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde, bijvoorbeeld verkregen in de loop van een al lang bestaande zakelijke relatie?

2.6. De volgende risicofactoren kunnen relevant zijn bij het identificeren van het risico dat verbonden is aan de aard en het gedrag van een cliënt of uiteindelijk begunstigde. Ondernemingen worden erop gewezen dat niet al deze risicofactoren vanaf het begin duidelijk zichtbaar zullen zijn; ze komen mogelijk pas aan het licht nadat een zakelijke relatie tot stand is gekomen:

- a) Zijn er geldige redenen waarom de cliënt geen degelijke bewijsstukken van zijn identiteit kan verstrekken, mogelijk omdat hij asielzoeker is?
- b) Betwijfelt de onderneming of de gegevens over de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde waarheidsgetrouw en juist zijn?
- c) Zijn er aanwijzingen dat de cliënt mogelijk probeert de totstandkoming van een zakelijke relatie te vermijden? Probeert de cliënt bijvoorbeeld één transactie of meerdere eenmalige transacties te verrichten, terwijl het aangaan van een zakelijke relatie vanuit economisch oogpunt zinvoller zou zijn?
- d) Is de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt transparant en is deze logisch? Indien de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt ingewikkeld of ondoorzichtig is, is daar dan een duidelijke commerciële of juridische reden voor?
- e) Geeft de cliënt aandelen aan toonder uit of heeft hij gevolmachtigde aandeelhouders?
- f) Is de cliënt een rechtspersoon of juridische constructie die zou kunnen worden gebruikt als vehikel voor het aanhouden van activa?
- g) Is er een gegronde reden voor wijzigingen in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt?
- h) Verzoekt de cliënt om transacties die complex, ongebruikelijk of onverwacht groot zijn, een ongebruikelijk of onverwacht patroon hebben, geen duidelijk economisch of juridisch doel dienen of waarvoor geen gegronde commerciële reden bestaat? Zijn er gronden om te vermoeden dat de cliënt probeert specifieke drempels zoals vastgelegd in artikel 11, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 en nationale wetgeving, voor zover van toepassing, te omzeilen?
- i) Verzoekt de cliënt om onnodige of onredelijke niveaus van geheimhouding? Is de cliënt bijvoorbeeld onwillig om CDD-informatie te verstrekken, of lijkt hij de ware aard van zijn bedrijfsactiviteiten te willen verhullen?

- j) Kan de bron van het vermogen of de bron van de geldmiddelen van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde gemakkelijk worden verklaard, bijvoorbeeld op basis van hun bezigheid, een erfenis of beleggingen? Is de verklaring plausibel?
- k) Gebruikt de cliënt de producten en diensten die hij heeft afgenomen, zoals werd verwacht toen de zakelijke relatie werd aangegaan?
- l) Indien de cliënt een niet-ingezetene is, zou dan elders beter in zijn behoeften kunnen worden voorzien? Heeft de cliënt een goede economische en juridische reden waarom hij om het betreffende type financiële dienst vraagt? Ondernemingen worden erop gewezen dat artikel 16 van Richtlijn 2014/92/EU voor legaal in de Unie verblijvende cliënten voorziet in een recht op toegang tot een basisbetaalrekening, maar dit recht is uitsluitend van toepassing voor zover kredietinstellingen hun AML/CFT-verplichtingen zoals bedoeld in artikel 1, lid 7, en artikel 16, lid 4, van Richtlijn 2014/92/EU kunnen nakomen.

2.7. Bij het identificeren van het aan de aard en het gedrag van een cliënt of uiteindelijk begunstigde verbonden risico, moeten ondernemingen bijzondere aandacht besteden aan risicofactoren die weliswaar niet specifiek betrekking op terrorismefinanciering hebben, maar wel op een verhoogd TF-risico kunnen wijzen, met name in situaties waarin tevens andere TF-risicofactoren bestaan. Daartoe dienen ondernemingen ten minste de volgende risicofactoren in aanmerking te nemen:

- a) Is de cliënt of uiteindelijk begunstigde een persoon die staat vermeld op de lijsten van personen, groepen en entiteiten die betrokken zijn bij terroristische daden en waarvoor beperkende maatregelen⁴ gelden, of is bekend dat hij of zij nauwe persoonlijke of beroepsmatige banden onderhoudt met personen die op dergelijke lijsten zijn gezet (bijvoorbeeld omdat zij een relatie hebben of om andere redenen met een dergelijke persoon samenwonen)?
- b) Is de cliënt of uiteindelijk begunstigde een persoon over wie algemeen bekend is dat naar hem of haar een onderzoek wegens terroristische daden loopt of dat deze daarvoor veroordeeld is, of onderhoudt hij of zij nauwe persoonlijke of beroepsmatige banden met een dergelijke persoon (bijvoorbeeld omdat zij een relatie hebben of omdat hij of zij om andere redenen met een dergelijke persoon samenwoont)?

⁴ Zie bijvoorbeeld het Gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 27 december 2001 betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme (2001/931/GBVB)(PB L 344 van 28.12.2001, blz. 93); Verordening (EG) nr. 2580/2001 van de Raad van 27 december 2001 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen het terrorisme (PB L 344 van 28.12.2001, blz. 70); Verordening (EG) nr. 881/2002 van de Raad van 27 mei 2002 tot vaststelling van bepaalde specifieke beperkende maatregelen tegen sommige personen en entiteiten die banden hebben met de organisaties ISIS (Da'esh) en Al-Qa'ida (PB L 139 van 29.5.2002, blz. 9). Verder kunt u op <https://www.sanctionsmap.eu/> de "EU Sanctions Map" raadplegen.

- c) Verricht de cliënt transacties die worden gekenmerkt door binnenkomende of uitgaande geldovermakingen van en/of naar landen waarvan bekend is dat daar groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, die bekendstaan als bronnen van terrorismefinanciering of waaraan internationale sancties zijn opgelegd? Zo ja, bestaat er dan voor deze overmakingen een eenvoudige verklaring, zoals familiebanden of handelsbetrekkingen?

▼A1

- d) Indien de cliënt een organisatie zonder winstoogmerk (NPO) is, moeten de ondernemingen de criteria vermeld in de bijlage toepassen.

▼O

- e) Verricht de cliënt transacties die zich kenmerken door grote geldstromen in een korte periode, waarbij sprake is van organisaties zonder winstoogmerk waarmee onduidelijke banden bestaan (zij zijn op dezelfde fysieke locatie gevestigd, zij hebben dezelfde vertegenwoordigers of werknemers of zij houden onder dezelfde namen meerdere rekeningen aan)?
- f) Maakt de cliënt geldmiddelen over naar de onder a) en b) bedoelde personen of is de cliënt dat van plan?

2.8. Naast de in de richtsnoeren 1.30 en 1.31 genoemde informatiebronnen moeten ondernemingen bijzondere aandacht schenken aan de typologieën van de FATF inzake terrorismefinanciering, die regelmatig worden bijgewerkt.⁵

Landen en geografische gebieden

2.9. Bij het identificeren van het aan landen en geografische gebieden verbonden risico dienen ondernemingen rekening te houden met het risico dat verband houdt met:

- a) de rechtsgebieden waar de cliënt gevestigd of woonachtig is en de uiteindelijk begunstigde woonachtig is;
- b) de rechtsgebieden waar de cliënt en de uiteindelijk begunstigde hun hoofdvestiging hebben; en
- c) de rechtsgebieden waarmee de cliënt en de uiteindelijk begunstigde relevante persoonlijke of zakelijke banden hebben of waarin zij financiële of juridische belangen hebben.

⁵ <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-risks.html>

2.10. Ondernemingen worden erop gewezen dat de aard en het doel van de zakelijke relatie, of het soort activiteiten, vaak het relatieve belang van de risicofactoren verbonden aan afzonderlijke landen en geografische gebieden zullen bepalen. Bijvoorbeeld:

- a) Indien de geldmiddelen die in de zakelijke relatie worden gebruikt, in een ander land zijn gegeneerd, zullen vooral het niveau van onderliggende delicten van witwasactiviteiten en de effectiviteit van het rechtsstelsel van een land van belang zijn.
- b) Indien de geldmiddelen worden ontvangen uit of worden verzonden naar rechtsgebieden waarvan bekend is dat groepen er terroristische misdrijven plegen, onderzoeken ondernemingen in hoeverre kan worden verwacht dat dit aanleiding geeft, of zou kunnen geven, tot een verdenking op basis van wat de onderneming weet over het doel en de aard van de zakelijke relatie.
- c) Indien de cliënt een kredietinstelling of financiële instelling is, schenken ondernemingen bijzondere aandacht aan de toereikendheid van de AML/CFT-regelgeving en de doeltreffendheid van het AML/CFT-toezicht van het land.
- d) Indien de cliënt een trust of andere juridische constructie is, of een op een trust gelijkende structuur of functies heeft, zoals fiducie, fideicomiso of Treuhand, houden ondernemingen rekening met de mate waarin het land waarin de cliënt en, indien van toepassing, de uiteindelijk begunstigde zijn geregistreerd, daadwerkelijk voldoet aan internationale normen inzake belastingtransparantie en informatie-uitwisseling.

2.11. Wanneer ondernemingen de doeltreffendheid van de AML/CFT-regelgeving van een rechtsgebied vaststellen, moeten zij onder andere de volgende risicofactoren in aanmerking nemen:

- a) Is het land door de Commissie geïdentificeerd als een land dat strategische tekortkomingen in zijn AML/CFT-regelgeving vertoont, overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849? In die gevallen worden ondernemingen verwezen naar het advies in de richtsnoeren 4.53 tot en met 4.57.
- b) Verbiedt de wetgeving van het land de toepassing van op groepsniveau geldende gedragslijnen en procedures en bestaan er, meer bepaald, situaties waarin Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/758 van de Commissie moet worden toegepast?
- c) Is er informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron over de kwaliteit van de AML/CFT-controles in het rechtsgebied, met inbegrip van informatie over de kwaliteit en doeltreffendheid van de handhaving van de regelgeving en het toezicht? Voorbeelden van mogelijke bronnen zijn

wederzijdse beoordelingsrapporten door de Financial Action Task Force (FATF) of FATF-achtige regionale organen (FATF-style Regional Bodies, FSRB's) (de samenvatting en de voornaamste bevindingen en de beoordeling van de naleving van de aanbevelingen 10, 26 en 27 en de onmiddellijke resultaten 3 en 4 zijn een goed beginpunt), de FATF-lijst van rechtsgebieden met een hoog risico en niet-coöperatieve rechtsgebieden, en de beoordelingen en verslagen van evaluatieprogramma's voor de financiële sector (Financial Sector Assessment Programme, FSAP) van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Ondernemingen worden erop gewezen dat lidmaatschap van de FATF of een FSRB (bv. Moneyval) op zichzelf niet betekent dat de AWW-CTF-regelgeving van het rechtsgebied toereikend en doeltreffend is.

2.12. Ondernemingen worden erop gewezen dat Richtlijn (EU) 2015/849 de 'gelijkwaardigheid' van derde landen niet erkent en dat de door EU-lidstaten opgestelde lijsten van gelijkwaardige rechtsgebieden niet langer worden bijgehouden. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, dienen ondernemingen rechtsgebieden met een lager risico te kunnen identificeren overeenkomstig deze richtsnoeren en bijlage II bij Richtlijn (EU) 2015/849.

2.13. Risicofactoren die ondernemingen in aanmerking dienen te nemen wanneer zij het niveau van het aan een rechtsgebied verbonden risico van terrorismefinanciering vaststellen, zijn onder andere:

- a) Is er informatie, bijvoorbeeld van rechtshandavingsinstanties of geloofwaardige en betrouwbare openbare mediabronnen, die erop wijst dat een rechtsgebied geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekt, hetzij uit officiële bron dan wel afkomstig van georganiseerde groepen of organisaties in dat rechtsgebied?
- b) Is er informatie, bijvoorbeeld van rechtshandavingsinstanties of geloofwaardige en betrouwbare openbare mediabronnen, die erop wijst dat in het land of op het grondgebied groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen?
- c) Is het rechtsgebied onderworpen aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of proliferatie en zijn ingesteld door bijvoorbeeld de Verenigde Naties of de Europese Unie?

2.14. Risicofactoren die ondernemingen in aanmerking dienen te nemen wanneer zij het niveau van transparantie en belastingnaleving van een rechtsgebied vaststellen, zijn onder andere:

- a) Is er informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron dat het land geacht wordt aan de internationale normen inzake belastingtransparantie

en informatie-uitwisseling te voldoen? Is er bewijs dat toepasselijke regels in de praktijk doeltreffend ten uitvoer worden gelegd? Voorbeelden van mogelijke bronnen zijn de rapporten van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden (Global Forum on Transparency and the Exchange of Information for Tax Purposes) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), dat een ranglijst van rechtsgebieden op het punt van belastingtransparantie en informatie-uitwisseling opstelt; beoordelingen van de inzet van het rechtsgebied voor automatische informatie-uitwisseling op basis van de gezamenlijke rapportagestandaard; beoordelingen van de naleving van FATF-aanbevelingen 9, 24 en 25 en de onmiddellijke resultaten 2 en 5 van de FATF of FSRB's; beoordelingen uitgevoerd met betrekking tot de EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied; en beoordelingen door het IMF (bv. personeelsbeoordelingen van offshore financiële centra door het IMF).

- b) Heeft het rechtsgebied zich verbonden tot de gezamenlijke rapportagestandaard voor automatische informatie-uitwisseling, die de G20 in 2014 hebben vastgesteld, en heeft het rechtsgebied deze standaard doeltreffend ten uitvoer gelegd?
- c) Heeft het rechtsgebied betrouwbare en toegankelijke registers van uiteindelijk begunstigden opgezet?

2.15. Risicofactoren die ondernemingen in aanmerking dienen te nemen wanneer zij het aan het niveau van onderliggende delicten verbonden risico van witwasactiviteiten vaststellen, zijn onder andere:

- a) Is er informatie uit geloofwaardige en betrouwbare openbare bronnen over het niveau van onderliggende delicten van witwasactiviteiten die zijn genoemd in artikel 3, punt 4, van Richtlijn (EU) 2015/849, bijvoorbeeld corruptie, georganiseerde misdaad, fiscale misdrijven en ernstige fraude? Voorbeelden zijn corruptieperceptie-indexen, landenverslagen van de OESO over de tenuitvoerlegging van het OESO-corruptieverdrag, en het werelddrugrapport van het VN-Bureau voor drugs- en misdadbestrijding.
- b) Is er informatie uit meer dan één geloofwaardige en betrouwbare bron over de capaciteit van de onderzoeks- en justitiële instanties van het rechtsgebied om deze delicten doeltreffend te onderzoeken en te vervolgen?

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

2.16. Bij het identificeren van het aan hun producten, diensten of transacties verbonden risico dienen ondernemingen rekening te houden met het risico dat verband houdt met:

- a) de mate van transparantie, of ondoorzichtigheid, die het product, de dienst of de transactie verschaft;
- b) de complexiteit van het product, de dienst of de transactie; en
- c) de waarde of de omvang van het product, de dienst of de transactie.

2.17. Risicofactoren die ondernemingen in aanmerking dienen te nemen bij het identificeren van het risico dat is verbonden aan de transparantie van een product, dienst of transactie, zijn onder meer:

- a) In hoeverre staan producten of diensten de cliënt of de uiteindelijk begunstigde of begunstigde constructies toe om anoniem te blijven, of maken ze het voor hen gemakkelijker om hun identiteit verborgen te houden? Voorbeelden van zulke producten en diensten zijn aandelen aan toonder, fiduciaire deposito's, offshore vehikels en bepaalde trusts, en rechtspersonen zoals stichtingen die zo kunnen worden gestructureerd dat ze kunnen profiteren van anonimiteit en ze interacties met lege vennootschappen of ondernemingen met gevolmachtigde aandeelhouders mogelijk maken.
- b) In hoeverre is het voor een derde die geen deel uitmaakt van de zakelijke relatie mogelijk om instructies te geven, bijvoorbeeld in geval van bepaalde correspondentbankrelaties?

2.18. Risicofactoren die ondernemingen in aanmerking dienen te nemen bij het identificeren van het risico dat is verbonden aan de complexiteit van een product, dienst of transactie, zijn onder andere:

- a) Hoe complex is de transactie en zijn er meerdere partijen of meerdere rechtsgebieden bij betrokken, bijvoorbeeld in geval van bepaalde handelsfinancieringstransacties? Zijn transacties rechtlijnig; vinden er bijvoorbeeld regelmatige betalingen aan een pensioenfonds plaats?
- b) In hoeverre staan producten of diensten betalingen van een derde toe of accepteren ze te hoge betalingen wanneer deze normaliter niet worden verwacht? Indien betalingen van een derde worden verwacht, kent de onderneming dan de identiteit van de derde; is het bijvoorbeeld een uitkeringsinstantie van de overheid of een garantiegiver? Of worden producten en diensten uitsluitend gefinancierd door geldovermakingen van de eigen rekening van de cliënt naar een andere financiële instelling die onderworpen is aan AML/CFT-standaarden en -toezicht die vergelijkbaar zijn met die welke uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849 vereist zijn?

- c) Begrijpt de onderneming de risico's die zijn verbonden aan haar nieuwe of innovatieve product of dienst, in het bijzonder indien daarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologieën of wijzen van betaling?

2.19. Risicofactoren die ondernemingen in aanmerking dienen te nemen bij het identificeren van het risico dat is verbonden aan de waarde of omvang van een product, dienst of transactie, zijn onder andere:

- a) In hoeverre vindt er bij producten of diensten veel geldverkeer in contanten plaats, zoals bij veel betalingsdiensten, maar ook bepaalde rekeningen-courant?
- b) In hoeverre vergemakkelijken of bevorderen producten of diensten transacties voor grote bedragen? Gelden er voor transactiewaarden of premieniveaus bovengrenzen die het gebruik van het product of de dienst voor ML/TF-doeleinden kunnen beperken?

Leveringskanaalgebonden risicofactoren

2.20. Bij het identificeren van het risico dat is verbonden aan de manier waarop de cliënt de producten of diensten die hij verlangt verkrijgt, dienen ondernemingen rekening te houden met het risico dat verband houdt met:

- a) de mate waarin de zakelijke relatie op afstand wordt onderhouden; en
- b) de introducerende partijen of tussenpersonen waarvan de onderneming mogelijk gebruikmaakt, en de aard van hun relatie met de onderneming.

2.21. Bij de beoordeling van het risico dat is verbonden aan de manier waarop de cliënt de producten of diensten verkrijgt, dient de onderneming rekening te houden met een aantal factoren, waaronder:

- a) is de cliënt persoonlijk aanwezig voor identificatiedoeleinden? Als hij dat niet is, heeft de onderneming dan
 - i. een betrouwbare vorm van CDD op afstand uitgevoerd; en
 - ii. stappen ondernomen om gebruik van valse identiteiten of identiteitsfraude te voorkomen?

In die situaties passen ondernemingen de richtsnoeren 4.29 tot en met 4.31 toe.

- b) is de cliënt geïntroduceerd door een ander deel van dezelfde financiële groep en, indien dit zo is, in hoeverre kan de onderneming erop vertrouwen dat deze introductie zekerheid geeft dat de cliënt de onderneming niet zal blootstellen aan een buitensporig hoog ML/TF-risico; en wat heeft de onderneming gedaan

om zich ervan te vergewissen dat de groepsentiteit CDD-maatregelen toepast conform de standaarden van de Europese Economische Ruimte (EER) en overeenkomstig artikel 28 van Richtlijn(EU)2015/849?

- c) is de cliënt geïntroduceerd door een derde, bijvoorbeeld door een bank die geen deel uitmaakt van dezelfde groep of door een tussenpersoon, en, indien dit zo is,
- i. is deze derde een gereguleerde persoon die is onderworpen aan AWW-verplichtingen die overeenkomen met die van Richtlijn (EU) 2015/849, en is de derde een financiële instelling of heeft zijn zakelijke hoofdactiviteit niets te maken met financiële dienstverlening?
 - ii. past de derde CDD-maatregelen toe, bewaart hij bewijsstukken conform EER-standaarden en wordt erop toegezien dat de derde voldoet aan zijn AML/CFT-verplichtingen in overeenstemming met artikel 26 van Richtlijn (EU) 2015/849, en bestaan er aanwijzingen dat de derde de geldende AML/CFT-wet- en regelgeving in onvoldoende mate naleeft? Zijn aan de derde bijvoorbeeld sancties opgelegd wegens schendingen van AML/CFT-verplichtingen?
 - iii. is hij gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden? Indien een derde is gevestigd in een derde land met een hoog risico dat door de Europese Commissie is geïdentificeerd als een land met strategische tekortkomingen, mogen ondernemingen zich niet op deze derde verlaten. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kan mogelijk toch op deze tussenpersoon worden vertrouwd, als de tussenpersoon een bijkantoor of meerderheidsdochter van een andere, in de Unie gevestigde onderneming is, en als de onderneming ervan overtuigd is dat de tussenpersoon volledig voldoet aan de gedragslijnen en procedures die op groepsniveau gelden, overeenkomstig artikel 45 van Richtlijn (EU) 2015/849.⁶
 - iv. wat heeft de onderneming gedaan om zich ervan te vergewissen dat:
 - a. de derde altijd de benodigde identiteitsdocumenten verstrekt;
 - b. de derde onmiddellijk op verzoek relevante kopieën van identificatie- en verificatiegegevens of elektronische gegevens verstrekt, zoals bedoeld in onder andere artikel 27 van Richtlijn (EU) 2015/849;

⁶ Artikel 26, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.

- c. de CDD-maatregelen van de derde van zodanige kwaliteit zijn dat erop kan worden vertrouwd; en
 - d. het door de derde toegepaste CCD-niveau evenredig is met het aan de zakelijke relatie verbonden ML/TF-risico, gezien het feit dat de derde CDD-maatregelen voor eigen doeleinden heeft toegepast en mogelijk in een andere context.
- d) is de cliënt geïntroduceerd door een verbonden agent, dat wil zeggen, zonder rechtstreeks contact met de onderneming? En in hoeverre kan de onderneming erop vertrouwen dat de agent voldoende informatie heeft verkregen om te verzekeren dat de onderneming haar cliënt en het niveau van het aan de zakelijke relatie verbonden risico kent?
- e) wordt gebruikgemaakt van onafhankelijke of verbonden agenten, in hoeverre zijn deze dan doorlopend betrokken bij de bedrijfsuitoefening, en hoe beïnvloedt dit de kennis die de onderneming heeft van de cliënt, en het doorlopende risicobeheer?
- f) voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan: indien de onderneming aspecten van haar AML/CFT-verplichtingen uitbesteedt aan een dienstverlener, is zij dan nagegaan of de externe dienstverlener een meldingsplichtige entiteit is en heeft zij zich ingedekt tegen de risico's die in de Richtsnoeren inzake uitbesteden van de EBA (EBA/GL/2019/02) zijn beschreven, voor zover die richtsnoeren van toepassing zijn?

Richtsnoer 3: Beoordeling van het ML/TF-risico

- 3.1. Ondernemingen dienen het algehele ML/TF-risiconiveau te beoordelen aan de hand van de ML/TF-risicofactoren die zij hebben geïdentificeerd.

Naar het totaalbeeld kijken

- 3.2. Ondernemingen dienen te kijken naar het totaal van de ML/TF-risicofactoren die zij hebben geïdentificeerd en die samen genomen het niveau bepalen van het ML/TF-risico dat aan een zakelijke relatie, een occasionele transactie of hun activiteiten is verbonden.
- 3.3. Ondernemingen moeten zich ervan bewust zijn dat, tenzij Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving anders bepaalt, de aanwezigheid van afzonderlijke risicofactoren niet noodzakelijkerwijze betekent dat een zakelijke relatie in een hogere of lagere risicocategorie moet worden ingedeeld.

Weging van risicofactoren

- 3.4. Bij het beoordelen van het ML/TF-risico kunnen ondernemingen besluiten om aan factoren een verschillend gewicht toe te kennen, afhankelijk van hun relatieve belang.
- 3.5. Bij de weging van risicofactoren dienen ondernemingen een weloverwogen beslissing te nemen over het belang van verschillende risicofactoren in de context van een zakelijke relatie, een occasionele transactie of hun activiteiten. Dit leidt er vaak toe dat ondernemingen aan verschillende factoren verschillende 'scores' toekennen; ondernemingen kunnen bijvoorbeeld besluiten dat de persoonlijke banden van een cliënt met een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden, minder belangrijk zijn, gezien de kenmerken van het product dat de cliënt verlangt.
- 3.6. Het gewicht dat aan elk van de factoren wordt gegeven, zal uiteindelijk waarschijnlijk per product, per cliënt (of categorie cliënten) en per onderneming verschillen. Bij het wegen van risicofactoren zorgen ondernemingen ervoor dat:
 - a) de weging niet overmatig wordt beïnvloed door slechts één factor;
 - b) de risicobeoordeling niet wordt beïnvloed door economische of winstoverwegingen;
 - c) de weging niet leidt tot een situatie waarin het onmogelijk is om een zakelijke relatie in te delen als een relatie met een hoog risico;
 - d) de weging van de onderneming de bepalingen van Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving inzake situaties die altijd een hoog witwasrisico vormen, niet kan overrulen; en
 - e) zij in staat zijn om, indien nodig, automatisch gegenereerde risicoscores terzijde te schuiven. De motivatie voor het besluit om zulke scores terzijde te schuiven, dient naar behoren te worden gedocumenteerd.
- 3.7. Indien een onderneming gebruikmaakt van geautomatiseerde IT-systemen om risicototaalscores toe te wijzen om zakelijke relaties of occasionele transacties te categoriseren en zij deze systemen niet intern ontwikkelt maar ze van een externe aanbieder koopt, dient de onderneming te begrijpen hoe de systemen werken en hoe ze risicofactoren combineren of wegen om tot een risicototaalscore te komen. Een onderneming moet altijd in staat zijn zich ervan te vergewissen dat de toegekende scores het inzicht van de onderneming in het ML/TF-risico weerspiegelen, en zij moet dit tegenover de bevoegde autoriteit kunnen aantonen.

Risico's categoriseren

- 3.8. Ondernemingen dienen te bepalen wat de meest geschikte manier is om het risico te categoriseren. Deze zal afhangen van de aard en de omvang van de bedrijfsactiviteiten van de onderneming en van het type ML/TF-risico waaraan zij blootstaat. Hoewel ondernemingen risico's vaak indelen als hoog, gemiddeld of laag, zijn ook andere indelingen mogelijk.
- 3.9. Na de risicobeoordeling, en nadat de onderneming rekening heeft gehouden met zowel de geïdentificeerde inherente risico's als eventuele risicobeperkende factoren, dient zij haar productlijnen alsook haar zakelijke relaties en occasionele transacties in te delen in categorieën volgens het waargenomen ML/TF-risiconiveau.

Richtsnoer 4: CDD-maatregelen die door alle ondernemingen worden toegepast

- 4.1. De bedrijfsbrede en afzonderlijke risicobeoordelingen door een onderneming dient de onderneming te helpen vaststellen waarop zij haar ML/TF-risicobeheerinspanningen zou moeten richten, zowel bij de aanneming van een cliënt als gedurende de zakelijke relatie.
- 4.2. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat hun AML/CFT-gedragslijnen en -procedures gebaseerd zijn op en een afspiegeling vormen van hun risicobeoordeling.
- 4.3. Zij moeten er ook voor zorgen dat hun AML/CFT-gedragslijnen en -procedures goed toegankelijk zijn, worden toegepast, doeltreffend zijn en voor al het relevante personeel begrijpelijk zijn.
- 4.4. Bij het naleven van hun verplichting uit hoofde van artikel 8 van Richtlijn 2015/849 tot het verkrijgen van goedkeuring van hun hoger leidinggevend personeel voor de gedragslijnen, controlemaatregelen en procedures voor AML/CFT, dienen ondernemingen ervoor te zorgen dat het hoger leidinggevend personeel toegang heeft tot voldoende gegevens, waaronder de bedrijfsbrede ML/TF-risicobeoordeling van de onderneming, zodat het zich een goed beeld kan vormen van de deugdelijkheid en effectiviteit van die gedragslijnen en procedures, en met name van hun CDD-gedragslijnen en -procedures.

Cliëntenonderzoek

- 4.5. CDD-maatregelen dienen ondernemingen te helpen het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden risico beter te begrijpen.
- 4.6. Ondernemingen moeten elk van de in artikel 13, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 genoemde CDD-maatregelen toepassen, maar zij mogen zelf op basis van risicogevoeligheid de omvang van de afzonderlijke maatregelen bepalen.

4.7. In hun gedragslijnen en procedures moeten ondernemingen duidelijk aangeven

- a) wie de cliënt en, indien van toepassing, de uiteindelijk begunstigde is, per type cliënt en categorie producten en diensten, en van wie de identiteit voor CDD-doeleinden moet worden geverifieerd. Ondernemingen dienen de sectorale richtsnoeren in titel II van deze richtsnoeren te raadplegen, die nadere details bevatten over het identificeren van cliënten en hun uiteindelijk begunstigden;
- b) wat in het kader van hun activiteiten als een occasionele transactie geldt en op welk moment een reeks eenmalige transacties een zakelijke relatie in plaats van een occasionele transactie vormt, daarbij rekening houdend met factoren als de frequentie of regelmaat waarmee de cliënt zich weer voor occasionele transacties meldt en in hoeverre verwacht wordt dat de relatie enige tijd zal duren. Ondernemingen worden erop gewezen dat het drempelbedrag in artikel 11, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 slechts relevant is voor zover daaruit een absolute verplichting tot toepassing van CDD-maatregelen voortvloeit; ook wanneer die drempel niet wordt overschreden kan een reeks occasionele transacties een zakelijke relatie vormen;
- c) wat het passende niveau en type CDD is dat zij op afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties zullen toepassen;
- d) hoe zij de identiteit van de cliënt en, indien van toepassing, van de uiteindelijk begunstigde denken te verifiëren en hoe zij de aard en het doel van de zakelijke relatie verwachten te kunnen vaststellen;
- e) welk niveau van monitoring onder welke omstandigheden moet worden toegepast;
- f) hoe en in welke situaties verscherpte monitoring minder krachtige vormen van identificatie en identiteitsverificatie kan compenseren; en
- g) wat de risicobereidheid van de onderneming is.

4.8. Volgens artikel 13, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen tegenover de bevoegde autoriteit kunnen aantonen dat de door hen toegepaste CDD-maatregelen in verhouding staan tot de ML/TF-risico's.

Financiële inclusie en risicoafbouw

4.9. "Risicoafbouw" verwijst naar het besluit van ondernemingen om niet langer diensten te verlenen aan bepaalde categorieën cliënten met een verhoogd ML/TF-risico. Aangezien het risico per zakelijke relatie verschilt, ook binnen één en dezelfde categorie, vereist de toepassing van een op risico gebaseerde aanpak niet dat ondernemingen zakelijke relaties

weigeren of beëindigen met hele categorieën cliënten die geacht worden een hoger ML/TF-risico te vormen. Ondernemingen moeten de noodzaak van financiële inclusie zorgvuldig afwegen tegen de noodzaak tot beperking van het ML/TF-risico.

4.10. In het kader hiervan dienen ondernemingen passende en op risicogevoeligheid gebaseerde gedragslijnen en procedures vast te stellen, zodat hun methode voor de toepassing van CDD-maatregelen er niet toe leidt dat legitieme cliënten ten onrechte de toegang tot financiële diensten wordt ontzegd. Indien een cliënt om valide en geloofwaardige redenen niet in staat is traditionele identiteitsdocumenten te overleggen, moeten ondernemingen overwegen het ML/TF-risico op andere manieren te beperken, onder meer door

- a) het niveau en de intensiteit van de monitoring zodanig aan te passen dat deze evenredig zijn met het aan de cliënt verbonden ML/TF-risico, waaronder het risico dat een cliënt die wellicht een minder overtuigend identiteitsdocument heeft verstrekt niet de persoon is voor wie hij zich uitgeeft; en
- b) alleen financiële basisproducten en -diensten te verlenen, wat het voor gebruikers moeilijker maakt deze producten en diensten voor financiële misdrijven te misbruiken. Dankzij dergelijke basisproducten en -diensten kan het voor ondernemingen ook makkelijker worden ongebruikelijke transacties of transactiepatronen op te sporen, waaronder onbedoeld gebruik van het product; het is echter belangrijk dat eventuele beperkingen proportioneel zijn en dat zij de toegang van cliënten tot financiële producten en diensten niet onredelijk of onnodig beperken.

4.11. Ondernemingen kunnen zich wenden tot het EBA-advies “Opinion on the application of customer due diligence measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories” (EBA-OP-2016-07).

Uiteindelijk begunstigden

4.12. Bij het nakomen van hun in artikel 13, lid 1, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 bedoelde verplichtingen tot het verwerven van inzicht in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt, dienen ondernemingen ten minste de volgende maatregelen te treffen:

- a) zij vragen de cliënt wie de uiteindelijk begunstigden zijn;
- b) zij documenteren de verkregen informatie;
- c) zij nemen vervolgens alle noodzakelijke en redelijke maatregelen voor het verifiëren van de informatie; hiertoe dienen ondernemingen te overwegen gebruik te maken van de registers van uiteindelijk begunstigden, indien beschikbaar;

- d) de stappen b) en c) worden op basis van risicogevoeligheid genomen.

Registers van uiteindelijk begunstigden

- 4.13. Ondernemingen moeten beseffen dat het gebruik van informatie uit registers van uiteindelijk begunstigden als zodanig niet betekent dat zij hebben voldaan aan hun plicht tot het treffen van toereikende en op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen voor het identificeren van de uiteindelijk begunstigden en het verifiëren van hun identiteit. Mogelijk moeten ondernemingen aanvullende stappen zetten voor het identificeren en verifiëren van de uiteindelijk begunstigde, vooral wanneer er sprake is van een verhoogd risico dat aan de zakelijke relatie is verbonden of wanneer de onderneming betwijfelt of de in het register vermelde persoon wel de uiteindelijk begunstigde is.

Zeggenschap via andere middelen

- 4.14. De verplichting tot identificatie van de uiteindelijk begunstigde en het treffen van alle noodzakelijke en redelijke maatregelen ter verificatie van diens identiteit strekt zich alleen uit tot de natuurlijke persoon die uiteindelijk eigenaar is van of zeggenschap heeft over de cliënt. Om te kunnen voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen echter tevens redelijke maatregelen nemen om inzicht te verwerven in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt.
- 4.15. De maatregelen die ondernemingen nemen om inzicht te verwerven in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt moeten toereikend zijn, zodat de onderneming redelijke zekerheid heeft omtrent het risico dat aan de diverse eigendoms- en zeggenschapslagen is verbonden. Ondernemingen moeten zich er met name van vergewissen
- a) dat de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt niet buitensporig complex of ondoorzichtig is; of
 - b) dat aan complexe of ondoorzichtige eigendoms- en zeggenschapsstructuren een valide juridische of economische reden ten grondslag ligt.
- 4.16. Om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van artikel 33, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 dienen ondernemingen een melding bij de FIE te doen indien de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt aanleiding geeft tot verdenking en zij redelijke gronden hebben om te vermoeden dat de geldmiddelen opbrengsten van criminele activiteiten zijn of verband houden met terrorismefinanciering.
- 4.17. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan personen die “zeggenschap met andere middelen” als bedoeld in artikel 3, punt 6, onder a), i), van Richtlijn (EU) 2015/849 kunnen uitoefenen. Voorbeelden van “zeggenschap met andere middelen” waarop ondernemingen moeten letten, zijn onder meer:

- a) zeggenschap zonder rechtstreeks eigendom, bijvoorbeeld via nauwe familiebanden of historische of contractuele betrekkingen;
- b) het gebruik van de activa in eigendom van de cliënt of het ontlenen van genot of voordeel daaruit;
- c) verantwoordelijkheid voor strategische besluiten die grote invloed hebben op de bedrijfspraktijk of de algemene koers van een rechtspersoon.

4.18. Ondernemingen dienen op basis van risicogevoeligheid te bepalen of de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt wordt nagetrokken.

Aanwijzing van leden van het hoger leidinggevend personeel van de cliënt

4.19. Wanneer de cliënt een juridische entiteit is, dienen ondernemingen alles in het werk te stellen om de uiteindelijk begunstigde, zoals omschreven in artikel 3, punt 6, onder a), i), van Richtlijn (EU) 2015/849, te identificeren.

4.20. Ondernemingen dienen alleen over te gaan tot aanwijzing van leden van het hoger leidinggevend personeel van de cliënt als uiteindelijk begunstigden indien:

- a) zij alle mogelijke middelen hebben uitgeput voor het identificeren van de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over de cliënt;
- b) het niet hebben kunnen identificeren van de natuurlijke persoon die uiteindelijk eigenaar is van of zeggenschap heeft over de cliënt, geen aanleiding geeft tot verdenking van ML/TF; en
- c) zij ervan overtuigd zijn dat de door de cliënt aangedragen reden voor het niet kunnen identificeren van de natuurlijke persoon die uiteindelijk eigenaar is van of zeggenschap heeft over de cliënt, plausibel is.

4.21. Bij het besluit over de vraag welk lid of welke leden van het hoger leidinggevend personeel als uiteindelijk begunstigde(n) wordt/worden aangewezen, dienen ondernemingen er rekening mee te houden wie de uiteindelijke en algehele verantwoordelijkheid voor de cliënt draagt en namens hem bindende besluiten neemt.

4.22. In die gevallen behoren ondernemingen duidelijk te documenteren op welke gronden zij het leidinggevende personeelslid in plaats van de uiteindelijk begunstigde van de cliënt hebben aangewezen, en te documenteren welke acties er zijn ondernomen⁷.

⁷ Artikel 3, punt 6, onder a), ii), van Richtlijn (EU) 2015/849.

Identificatie van de uiteindelijk begunstigde van een overheid of overheidsbedrijf

- 4.23. Wanneer de cliënt een overheid of overheidsbedrijf is, dienen ondernemingen het advies in de richtsnoeren 4.21 en 4.22 voor het aanwijzen van een lid van het hoger leidinggevend personeel op te volgen.
- 4.24. In die gevallen, en met name wanneer aan de relatie een verhoogd risico is verbonden, bijvoorbeeld omdat het een overheidsbedrijf betreft van een land dat met veel corruptie in verband wordt gebracht, dienen ondernemingen op risicogevoeligheid gebaseerde stappen te nemen om te kunnen verifiëren dat de persoon die zij als uiteindelijk begunstigde hebben aangewezen door de cliënt naar behoren gemachtigd is om namens hem of haar op te treden.
- 4.25. Ondernemingen moeten ook terdege rekening houden met de mogelijkheid dat het lid van het hoger leidinggevend personeel van de cliënt een politiek prominente persoon is. Is zulks het geval, dan dienen ondernemingen overeenkomstig artikel 18 van Richtlijn (EU) 2015/849 ten aanzien van dat lid van het hoger leidinggevend personeel EDD-maatregelen toe te passen en te beoordelen of de mate waarin de politiek prominente persoon de cliënt kan beïnvloeden een verhoogd ML/TF-risico oplevert en of ten aanzien van de cliënt eventueel EDD-maatregelen moeten worden toegepast.

Bewijs van de identiteit

- 4.26. Om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van artikel 13, lid 1, onder a) en b), van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen de identiteit van hun cliënt en, indien van toepassing, van de uiteindelijk begunstigten verifiëren aan de hand van betrouwbare en onafhankelijke informatie en gegevens, die op afstand, langs elektronische weg of schriftelijk worden ingewonnen.
- 4.27. In hun gedragslijnen en procedures dienen ondernemingen vast te leggen welke informatie en gegevens zij voor CDD-doeleinden als betrouwbaar en onafhankelijk beschouwen. In het kader hiervan dienen ondernemingen te overwegen
- a) wat gegevens of informatie betrouwbaar maakt. Ondernemingen moeten diverse gradaties van betrouwbaarheid overwegen, te bepalen aan de hand van
 - i. de vraag in hoeverre de cliënt bepaalde controles heeft moeten ondergaan om de verstrekte informatie of gegevens te kunnen inwinnen;
 - ii. de eventuele officiële status van de persoon of instelling die deze controles heeft verricht;
 - iii. de mate van betrouwbaarheid van het gebruikte digitale ID-systeem; en
 - iv. het gemak waarmee de aangeleverde identiteitsgegevens kunnen worden vervalst.

b) wat gegevens of informatie onafhankelijk maakt. Ondernemingen moeten diverse gradaties van onafhankelijkheid overwegen, te bepalen aan de hand van de vraag in hoeverre de persoon of instelling die de gegevens of informatie in eerste instantie heeft uitgegeven of aangeleverd:

- i. via rechtstreekse persoonlijke, beroepsmatige of familiebanden met de cliënt verbonden is; en
- ii. te sterk door de cliënt beïnvloed kan zijn.

In de meeste gevallen moeten ondernemingen door overheden verstrekte informatie of gegevens kunnen beschouwen als informatie of gegevens met het hoogste niveau van onafhankelijkheid en betrouwbaarheid.

4.28. Ondernemingen dienen een beoordeling te maken van de risico's die verbonden zijn aan elk type overlegd bewijs en aan de gebruikte identificatie- en verificatiemethode, en erop toe te zien dat de gekozen methode en het gekozen type in verhouding staan tot het ML/TF-risico van de cliënt.

Situaties op afstand

4.29. Voor het nakomen van hun verplichtingen op grond van artikel 13, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen in situaties waarin op afstand de zakelijke relatie wordt geïnitieerd, aangegaan of onderhouden of op afstand een occasionele transactie wordt verricht:

- a) toereikende maatregelen nemen om zich ervan te vergewissen dat de cliënt de persoon is voor wie hij zich uitgeeft; en
- b) beoordelen of het afstandsaspect van de relatie of occasionele transactie een verhoogd ML/TF-risico oplevert en, zo ja, hun CDD-maatregelen daarop aanpassen. Bij het beoordelen van het aan relaties op afstand verbonden risico letten ondernemingen op de in richtsnoer 2 beschreven risicofactoren.

4.30. Indien het aan een relatie of occasionele transactie op afstand verbonden risico verhoogd is, passen ondernemingen overeenkomstig richtsnoer 4.46 EDD-maatregelen toe. Ondernemingen dienen in het bijzonder na te gaan of verscherpte maatregelen voor het verifiëren van de identiteit van de cliënt of verscherpte doorlopende monitoring van de relatie passend is.

4.31. Ondernemingen moeten rekening houden met het feit dat het gebruik van elektronische identificatiemiddelen als zodanig geen aanleiding is voor een verhoogd ML/TF-risico, vooral niet wanneer deze elektronische middelen overeenkomstig Verordening (EU) 910/2014 een hoge mate van betrouwbaarheid bieden.

Gebruik van innovatieve technologische middelen voor identiteitsverificatie

- 4.32. Richtlijn (EU) 2015/849 is technologie-neutraal en ondernemingen kunnen om de identiteit van hun cliënten te verifiëren kiezen voor het gebruik van elektronische of schriftelijke middelen, of een combinatie daarvan; uit hoofde van artikel 13, lid 1, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen er echter op toezien dat deze bewijzen berusten op gegevens of informatie uit betrouwbare en onafhankelijke bronnen.
- 4.33. Ondernemingen die voor identificatie- en verificatiedoeleinden innovatieve technologische middelen gebruiken of voornemens zijn te gebruiken, moeten beoordelen in hoeverre het gebruik van innovatieve technologische oplossingen ML/TF-risico's kan ondervangen of wellicht verergeren, met name in situaties op afstand. In het kader van hun beoordeling moeten ondernemingen een duidelijk beeld hebben:
- a) van ICT- en veiligheidsrisico's, en met name van het risico dat de innovatieve oplossing ongeschikt, onbetrouwbaar of manipuleerbaar is;
 - b) van kwalitatieve risico's, met name van het risico dat de voor verificatiedoeleinden gebruikte informatiebronnen onvoldoende onafhankelijk of betrouwbaar zijn en daarom niet aan het Unierecht of nationale wetgeving voldoen; en van het risico dat de mate van identiteitsverificatie die de technologische oplossing biedt niet in verhouding staat tot het aan de zakelijke relatie verbonden ML/TF-risiconiveau;
 - c) van juridische risico's, met name van het risico dat de aanbieder van de technologische oplossing niet voldoet aan de geldende wetgeving inzake gegevensbescherming; en
 - d) van risico's op gebruik van valse identiteiten en identiteitsfraude, dat wil zeggen het risico dat een cliënt niet de persoon is voor wie hij zich uitgeeft. Ondernemingen dienen ook rekening te houden met het risico dat de persoon geen werkelijke persoon is.
- 4.34. Ondernemingen die een externe aanbieder inschakelen in plaats van intern een eigen innovatieve oplossing te ontwikkelen, blijven de eindverantwoordelijkheid dragen voor het naleven van hun CDD-verplichtingen. Zij mogen geen onduidelijkheid laten bestaan over hun relatie met de aanbieder van de innovatieve oplossing (bv. of het om uitbesteding gaat, of over de vraag of het gebruik van de innovatieve oplossing overeenkomstig afdeling 4 van Richtlijn (EU) 2015/849 een vorm van beroep op derden inhoudt) en treffen afdoende maatregelen om zich ervan te vergewissen dat de aanbieder van de innovatieve oplossing:
- a) bij de betreffende nationale autoriteiten staat geregistreerd voor toegang tot en opslag van persoonsgegevens volgens de wettelijke normen van de EU, in overeenstemming met Verordening (EU) 2016/679 (algemene verordening

gegevensbescherming, AVG)⁸ en de wetgeving waarmee de AVG wordt toegepast;

- b) een voldoende grote variëteit aan gegevens uit diverse bronnen en perioden inziet en gebruikt, die met name verband houden met de volgende aspecten
 - i. elektronisch bewijs op basis van het paspoort van een cliënt is in afstandssituaties doorgaans onvoldoende indien er geen aanvullende controles zijn om te verzekeren dat de cliënt is wie hij zegt te zijn en dat er niet met het document is geknoeid; en
 - ii. in de meeste situaties beantwoordt één gegevensbron of één bepaald moment veelal niet aan de verificatienormen.
 - c) contractueel gebonden is tot nakoming van de plichten krachtens hun overeenkomst en de bindende normen van het Unierecht en nationale wetgeving, en tot onverwijld kennisgeving aan de onderneming mochten er zich veranderingen voordoen; en
 - d) transparant te werk gaat, zodat de onderneming te allen tijde weet welke controles zijn uitgevoerd, welke bronnen zijn gebruikt, wat de uitkomsten waren en hoe solide die waren.
- 4.35. Wanneer de externe aanbieder een in een derde land gevestigde onderneming is, zorgt de onderneming ervoor dat zij beseft met welke juridische en operationele risico's en gegevensbeschermingsvereisten dat gepaard gaat en dat zij die risico's doeltreffend inperkt.
- 4.36. Ondernemingen moeten bereid zijn ten overstaan van de bevoegde autoriteit aan te tonen dat het gebruik van een bepaalde innovatieve oplossing passend is.
- 4.37. Ondernemingen kunnen zich wenden tot het gezamenlijk advies "Opinion on the use of innovative solutions in the customer due diligence process" van de EBA van 2018, dat meer informatie over deze aspecten bevat.

De aard en het doel van de zakelijke relatie vaststellen

- 4.38. De maatregelen die ondernemingen treffen om de aard en het doel van de zakelijke relatie vast te stellen, moeten in verhouding staan tot het risico dat aan de relatie is verbonden en voldoende zijn om de onderneming in staat te stellen te achterhalen wie de cliënt is en wie de uiteindelijk begunstigden van de cliënt zijn. Ondernemingen dienen in ieder geval de nodige stappen te nemen om inzicht te verwerven in:

⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

- a) de aard van de (bedrijfs)activiteiten van de cliënt;
- b) de motivatie van de cliënt om voor de producten en diensten van de onderneming te kiezen;
- c) de waarde en herkomst van de geldmiddelen die via de rekening verlopen;
- d) de wijze waarop de cliënt de producten en diensten van de onderneming zal gebruiken;
- e) de vraag of de cliënt ook zakelijke relaties onderhoudt met andere onderdelen van de onderneming of de bredere groep waartoe zij behoort, en de mate waarin dat van invloed is op het inzicht van de onderneming in de cliënt; en
- f) de vraag wat voor deze cliënt of categorie cliënten als “normaal” gedrag geldt.

4.39. Ondernemingen worden verwezen naar de risicofactoren in de richtsnoeren 2.4 tot en met 2.6 van dit document.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

4.40. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen ondernemingen SDD-maatregelen toepassen in situaties waarin het aan een zakelijke relatie verbonden ML/TF-risico als laag is beoordeeld. SDD is geen vrijstelling van een van de CDD-maatregelen; ondernemingen mogen echter het gewicht, het tijdstip of het type van elk van de, of van alle, CDD-maatregelen aanpassen op een manier die in verhouding staat tot het lage risico dat zij hebben geïdentificeerd.

4.41. SDD-maatregelen die ondernemingen kunnen toepassen, zijn onder meer:

- a) het tijdstip van CDD, bijvoorbeeld indien het verlangde product of de verlangde transactie kenmerken heeft die het gebruik ervan voor ML/TF-doeleinden beperken, bijvoorbeeld door:
 - i. de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde te verifiëren bij het aangaan van de zakelijke relatie; of
 - ii. de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde te verifiëren zodra transacties een vastgestelde drempel overschrijden of zodra een redelijke termijn is verstreken. Ondernemingen moeten ervoor zorgen dat:
 - a. dit niet leidt tot een *de facto* vrijstelling van CDD, dat wil zeggen, ondernemingen moeten ervoor zorgen dat de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde uiteindelijk zal worden geverifieerd;

- b. een redelijk lage drempel of redelijk korte termijn wordt vastgesteld (hoewel ondernemingen met betrekking tot terrorismefinanciering erop worden gewezen dat enkel een lage drempel mogelijk onvoldoende is om het risico te beperken);
 - c. ze beschikken over systemen om vast te stellen wanneer een drempel of het einde van een termijn is bereikt; en
 - d. ze CDD niet uitstellen en het inwinnen van relevante informatie over de cliënt niet vertragen wanneer toepasselijke wetgeving, bijvoorbeeld Verordening (EU) 2015/847 of bepalingen in de nationale wetgeving, vereist dat deze informatie bij aanvang wordt ingewonnen.
- b) aanpassing van de hoeveelheid informatie die wordt ingewonnen voor identificatie-, verificatie- of monitoringdoeleinden, bijvoorbeeld door:
- i. de identiteit te verifiëren op basis van informatie die is verkregen uit slechts één betrouwba(a)r(e), geloofwaardig(e) en onafhankelijk(e) document of gegevensbron; of
 - ii. aannames te maken met betrekking tot de aard en het doel van de zakelijke relatie omdat het product voor slechts één bepaald gebruik is ontwikkeld, zoals een bedrijfspensioenregeling of een cadeaukaart van een winkelcentrum.
- c) aanpassing van de kwaliteit of bron van de informatie die wordt ingewonnen voor identificatie-, verificatie- of monitoringdoeleinden, bijvoorbeeld door:
- i. bij de verificatie van de identiteit van de uiteindelijk begunstigde informatie te accepteren die is verkregen van de cliënt in plaats van uit een onafhankelijke bron (er zij opgemerkt dat dit niet is toegestaan bij de verificatie van de identiteit van de cliënt); of
 - ii. indien het aan alle aspecten van de relatie verbonden risico zeer laag is, te vertrouwen op de bron van de geldmiddelen om aan enkele voorschriften inzake CDD te voldoen, bijvoorbeeld wanneer de middelen uitkeringen van een overheid zijn of wanneer de middelen zijn overgemaakt vanaf een op naam van de cliënt gestelde rekening bij een onderneming in de EER;
- d) aanpassing van de frequentie van actualisering van CDD en evaluaties van de zakelijke relatie, bijvoorbeeld door deze alleen uit te voeren wanneer zich

triggergebeurtenissen voordoen, zoals wanneer de cliënt een nieuw product of nieuwe dienst wil afnemen of wanneer een bepaalde transactiedrempel wordt bereikt; ondernemingen moeten ervoor zorgen dat dit niet leidt tot een de facto vrijstelling van het actueel houden van de CDD-informatie.

- e) aanpassing van de frequentie en intensiteit van de monitoring van transacties, bijvoorbeeld door alleen transacties boven een bepaalde drempel te monitoren. Indien ondernemingen ervoor kiezen dit te doen, moeten zij ervoor zorgen dat de drempel op een redelijk niveau wordt vastgesteld en dat ze beschikken over systemen om gekoppelde transacties te identificeren die, tezamen, de drempel zouden overschrijden.

4.42. Titel II geeft aanvullende SDD-maatregelen die in verschillende sectoren van bijzonder belang kunnen zijn.

4.43. De informatie die een onderneming bij de toepassing van SDD-maatregelen inwint, moet de onderneming in staat stellen redelijke zekerheid te verkrijgen dat haar beoordeling dat het aan de relatie verbonden risico laag is, verantwoord is. Deze informatie moet voor de onderneming voldoende gegevens over de aard van de zakelijke relatie bevatten om eventuele ongebruikelijke of verdachte transacties op te sporen. SDD stelt een instelling niet vrij van de verplichting om verdachte transacties te melden aan de FIE.

4.44. Indien er aanwijzingen zijn dat het risico mogelijk niet laag is, bijvoorbeeld wanneer er gronden zijn om pogingen tot ML/TF te vermoeden of wanneer de onderneming betwijfelt of de verkregen informatie waarheidsgetrouw is, mag geen SDD worden toegepast.⁹ Evenzo mag SDD niet worden toegepast wanneer er sprake is van specifieke scenario's met een hoog risico en er een verplichting is om EDD uit te voeren.

Verscherpt cliëntenonderzoek

4.45. Krachtens de artikelen 18 tot en met 24 van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen in situaties met een hoger risico EDD-maatregelen toepassen om deze risico's op passende wijze te beheersen en te beperken. EDD-maatregelen kunnen reguliere CDD-maatregelen niet vervangen, maar moeten worden toegepast in aanvulling op reguliere CDD-maatregelen.

4.46. Richtlijn (EU) 2015/849 noemt specifieke gevallen die ondernemingen altijd moeten behandelen als gevallen met een hoger risico:

- a) indien de cliënt, of de uiteindelijk begunstigde van de cliënt, een politiek prominente persoon is (artikelen 20 tot en met 24);

⁹ Artikel 11, onder e) en f), en artikel 15, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.

- b) indien een onderneming een correspondentrelatie aangaat met een instelling uit een derde land waarbij betalingen worden verricht (artikel 19);
- c) indien een onderneming een zakelijke relatie onderhoudt of een transactie uitvoert waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn (artikel 18, lid 1); en
- d) alle transacties die
 - i. complex zijn;
 - ii. ongebruikelijk groot zijn;
 - iii. een ongebruikelijk patroon vertonen; of
 - iv. geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben (artikel 18, lid 2).

4.47. Richtlijn (EU) 2015/849 zet specifieke EDD-maatregelen uiteen die ondernemingen moeten toepassen:

- a) indien de cliënt, of de uiteindelijk begunstigde van de cliënt, een politiek prominente persoon is;
- b) indien bij de zakelijke relatie of transactie een door de Commissie krachtens artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 geïdentificeerd derde land met een hoog risico betrokken is;
- c) voor correspondentrelaties met respondentinstellingen uit derde landen waarbij betalingen worden verricht; en
- d) voor alle transacties die complex en ongebruikelijk groot zijn en een ongebruikelijke patroon vertonen dan wel geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben.

Ondernemingen dienen aanvullende EDD-maatregelen toe te passen in situaties waarin dit passend is gezien het ML/TF-risico dat zij hebben geïdentificeerd.

Politiek prominente personen

4.48. Wanneer ondernemingen op risicogevoeligheid gebaseerde gedragslijnen en procedures voor het identificeren van politiek prominente personen vaststellen, dienen zij rekening te houden met de lijst van prominente publieke functies die de Commissie krachtens artikel 20 bis, lid 3, van Richtlijn (EU) 2015/849 heeft gepubliceerd, en erop toe te zien dat de personen die deze functies bekleden worden geïdentificeerd. Deze lijst geldt evenwel voor prominente functies in de EU; wanneer ondernemingen bepalen hoe zij politiek prominente

personen uit derde landen zullen identificeren, raadplegen zij de lijst van functies in artikel 3, punt 9, van Richtlijn (EU) 2015/849 en passen zij deze lijst per geval aan.

- 4.49. Ondernemingen die gebruikmaken van in de handel verkrijgbare lijsten van politiek prominente personen, moeten zich ervan verzekeren dat de informatie op die lijsten actueel is en dienen te beseffen welke beperkingen er aan die lijsten kleven. Waar nodig dienen ondernemingen aanvullende maatregelen te treffen, bijvoorbeeld in situaties waarin de screeningresultaten geen uitsluitel geven of niet stroken met de verwachtingen van de onderneming.
- 4.50. Ondernemingen die hebben vastgesteld dat een cliënt of uiteindelijk begunstigde een politiek prominente persoon is, moeten altijd:
- a) passende maatregelen nemen om de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen die in de zakelijke relatie worden gebruikt, vast te stellen, zodat de onderneming zich ervan kan vergewissen dat zij niet de opbrengsten van corruptie of andere criminele activiteiten verwerkt. De maatregelen die ondernemingen dienen te nemen om de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen van de politiek prominente persoon vast te stellen, zullen afhangen van de hoogte van het risico dat is verbonden aan de zakelijke relatie. Indien het aan de relatie met een politiek prominente persoon verbonden risico bijzonder hoog is, verifiëren ondernemingen de bron van het vermogen en de bron van de middelen op basis van betrouwbare en onafhankelijke gegevens, documenten of informatie;
 - b) van het hoger leidinggevend personeel goedkeuring verkrijgen voor het aangaan of voortzetten van een zakelijke relatie met een politiek prominente persoon. Het passende anciënniteitsniveau voor het aftekenen wordt bepaald door de hoogte van het verhoogde risico dat is verbonden aan de zakelijke relatie, en de hogere leidinggevende die een zakelijke relatie met een politiek prominente persoon goedkeurt, dient voldoende anciënniteit en gezag te hebben om onderbouwde beslissingen te kunnen nemen over zaken die directe gevolgen hebben voor het risicoprofiel van de onderneming;
 - c) erop toezien dat bij het maken van de afweging of een relatie met een politiek prominente persoon kan worden goedgekeurd, het hoger leidinggevend personeel zijn beslissing baseert op het niveau van het ML/TF-risico waaraan de onderneming wordt blootgesteld als zij de betreffende zakelijke relatie aangaat, en op de mate waarin de onderneming is toegerust om dat risico doeltreffend te beheersen;
 - d) zowel transacties als het aan de zakelijke relatie verbonden risico doorlopend verscherpt monitoren. Ondernemingen identificeren ongebruikelijke transacties

en evalueren regelmatig de informatie waarover zij beschikken om ervoor te zorgen dat alle nieuwe of naar boven komende informatie die de risicobeoordeling zou kunnen beïnvloeden, tijdig wordt geïdentificeerd. De frequentie van de doorlopende monitoring wordt bepaald door de hoogte van het risico dat is verbonden aan de relatie.

- 4.51. Uit hoofde van artikel 20, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen al deze maatregelen toepassen op politiek prominente personen, hun familieleden en personen bekend als hun naaste geassocieerden, en passen de omvang van deze maatregelen aan op basis van risicogevoeligheid.
- 4.52. Ondernemingen moeten erop toezien dat de maatregelen die zij treffen om op het punt van politiek prominente personen te voldoen aan Richtlijn (EU) 2015/849 en aan deze richtsnoeren er niet toe leidt dat politiek prominente cliënten ten onrechte de toegang tot financiële diensten wordt ontzegd.

Derde landen met een hoog risico

- 4.53. Ten aanzien van een zakelijke relatie of transactie waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn, zoals beschreven in artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849, dienen ondernemingen ervoor te zorgen dat zij minimaal de in artikel 18 bis, lid 1, bepaalde EDD-maatregelen toepassen en, indien van toepassing, de in artikel 18 bis, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 bedoelde maatregelen.
- 4.54. Ondernemingen dienen de in richtsnoer 4.53 genoemde maatregelen toe te passen en de omvang van deze maatregelen aan te passen op basis van risicogevoeligheid.
- 4.55. Er is altijd sprake van betrokkenheid van een derde land met een hoog risico bij een zakelijke relatie of transactie indien
- a) de geldmiddelen in een derde land met een hoog risico zijn gegenereerd;
 - b) de geldmiddelen vanuit een derde land met een hoog risico worden ontvangen;
 - c) de bestemming van de geldmiddelen een derde land met een hoog risico is;
 - d) de onderneming zaken doet met een natuurlijke persoon of juridische entiteit die in een derde land met een hoog risico verblijft of is gevestigd; of
 - e) de onderneming zaken doet met een trustee die in een derde land met een hoog risico is gevestigd of met een trust die onder het recht van het derde land met een hoog risico valt.

- 4.56. Bij de toepassing van CDD-maatregelen of gedurende een zakelijke relatie zorgen ondernemingen er ook voor dat zij de in artikel 18 bis, lid 1, beschreven EDD-maatregelen

toepassen en, indien van toepassing, de in artikel 18 bis, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 bedoelde maatregelen wanneer zij constateren dat

- a) de transactie via een derde land met een hoog risico verloopt, bijvoorbeeld vanwege de vestigingslocatie van de intermediaire betalingsdienstaanbieder; of
- b) de uiteindelijk begunstigde van een cliënt woonachtig is in een derde land met een hoog risico.

4.57. Onverminderd richtsnoer 4.54 en 4.56 moeten ondernemingen het aan zakelijke relaties en transacties verbonden risico zorgvuldig beoordelen indien

- a) bekend is dat de cliënt nauwe persoonlijke of beroepsmatige banden onderhoudt met een derde land met een hoog risico; of
- b) bekend is dat de uiteindelijk begunstigde(n) nauwe persoonlijke of beroepsmatige banden onderhoudt/onderhouden met een derde land met een hoog risico.

In die situaties moeten ondernemingen een op risico's gebaseerd besluit nemen over het al dan niet toepassen van EDD-maatregelen, reguliere CDD-maatregelen of de in artikel 18 bis van Richtlijn (EU) 2015/849 genoemde maatregelen.

Correspondentrelaties

4.58. Voor de naleving van artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 dienen ondernemingen specifieke EDD-maatregelen te nemen wanneer zij een grensoverschrijdende correspondentrelatie hebben met een respondent die in een derde land is gevestigd. Ondernemingen moeten al deze maatregelen toepassen en passen de omvang van deze maatregelen aan op basis van risicogevoeligheid.

4.59. Ondernemingen dienen titel II voor richtsnoeren betreffende EDD in verband met correspondentbankrelaties te raadplegen; deze richtsnoeren kunnen ook nuttig zijn voor ondernemingen in andere correspondentrelaties.

Ongebruikelijke transacties

4.60. Ondernemingen dienen adequate gedragslijnen en procedures in te voeren om ongebruikelijke transacties of transactiepatronen op te sporen. Wanneer een onderneming dergelijke transacties op het spoor komt, moet zij EDD-maatregelen toepassen. Transacties kunnen ongebruikelijk zijn omdat:

- a) ze groter zijn dan wat de onderneming op grond van haar kennis van de cliënt, de zakelijke relatie of de categorie waartoe de cliënt behoort, normaal zou verwachten;

- b) ze een ongebruikelijk of onverwacht patroon vertonen vergeleken met de normale activiteiten van de cliënt of met de transactiepatronen die verband houden met vergelijkbare cliënten, producten of diensten; of
- c) ze zeer complex zijn vergeleken met andere, vergelijkbare transacties die verband houden met soortgelijke typen cliënten, producten of diensten, en de onderneming zich niet bewust is van een economisch of rechtmatig doel of zij de waarheidsgetrouwheid van de aan haar verstrekte informatie betwijfelt.

4.61. Op grond van de EDD-maatregelen moet de onderneming kunnen vaststellen of deze transacties aanleiding geven tot verdenking en deze moeten ten minste het volgende omvatten:

- a) het nemen van redelijke en toereikende maatregelen om de achtergrond en het doel van deze transacties te begrijpen, bijvoorbeeld door de bron en de bestemming van de geldmiddelen vast te stellen of door meer informatie over de zakelijke activiteit van de cliënt te vergaren om duidelijkheid te verkrijgen over de waarschijnlijkheid dat de cliënt dergelijke transacties verricht; en
- b) het frequenter en met meer aandacht voor details monitoren van de zakelijke relatie en erop volgende transacties. Een onderneming kan besluiten afzonderlijke transacties te monitoren indien dit in verhouding staat tot het risico dat zij heeft geïdentificeerd.

Andere situaties met een hoog risico

4.62. In alle andere situaties met een hoog risico dienen ondernemingen een onderbouwde beslissing te nemen over de EDD-maatregelen die voor elke situatie met een hoog risico passend zijn. Het passende type EDD, met inbegrip van de omvang van de aanvullende informatie die wordt ingewonnen en het passende type intensievere monitoring dat wordt uitgevoerd, zal afhangen van de reden waarom een occasionele transactie of een zakelijke relatie werd ingedeeld als een transactie of relatie met een hoog risico.

4.63. Ondernemingen hoeven niet in alle gevallen alle hieronder genoemde EDD-maatregelen toe te passen. In bepaalde situaties met een hoog risico kan het bijvoorbeeld passend zijn om zich te richten op versterkte doorlopende monitoring in de loop van de zakelijke relatie.

4.64. EDD-maatregelen die ondernemingen toepassen, zijn onder andere:

- a) Vergroting van de hoeveelheid informatie die voor CDD-doeleinden wordt ingewonnen, te weten:
 - i. Informatie over de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde, of de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt, om zekerheid te verkrijgen dat

het aan de relatie verbonden risico goed wordt begrepen. Dit kan omvatten het inwinnen en beoordelen van informatie over de reputatie van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde en het beoordelen van eventuele negatieve aantijgingen tegen de cliënt of uiteindelijk begunstigde. Voorbeelden zijn:

- a. informatie over familieleden en naaste zakenpartners;
 - b. informatie over de vroegere en huidige zakelijke activiteiten van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde; en
 - c. zoekacties naar ongunstige berichtgeving in de media.
- ii. Informatie over de beoogde aard van de zakelijke relatie om zekerheid te verkrijgen dat de aard en het doel van de zakelijke relatie rechtmatig zijn en om ondernemingen te helpen een completer risicoprofiel van de cliënt te verkrijgen. Dit kan omvatten het inwinnen van informatie over:
- a. het aantal, de omvang en de frequentie van de transacties die waarschijnlijk via de rekening zullen lopen, om de onderneming in staat te stellen afwijkingen te herkennen die aanleiding tot verdenking zouden kunnen geven (in sommige gevallen kan het gepast zijn om bewijsstukken te vragen);
 - b. de reden waarom de cliënt een specifiek product of specifieke dienst verlangt, in het bijzonder indien het onduidelijk is waarom niet beter op een andere manier of in een ander rechtsgebied in de behoeften van de cliënt kan worden voorzien;
 - c. de bestemming van de geldmiddelen;
 - d. de aard van de zakelijke activiteiten van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde, zodat de onderneming de waarschijnlijke aard van de zakelijke relatie beter kan begrijpen.
- b) Verbetering van de kwaliteit van de informatie die voor CDD-doeleinden wordt ingewonnen om de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde te bevestigen, onder andere door:

- i. te eisen dat de eerste betaling wordt verricht via een rekening die verifieerbaar op naam van de cliënt is gesteld bij een bank die onderworpen is aan CDD-standaarden die niet minder robuust zijn dan de in hoofdstuk II van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde standaarden; of
 - ii. vast te stellen dat het vermogen en de geldmiddelen van de cliënt die in de zakelijke relatie worden gebruikt, niet de opbrengsten van criminele activiteiten zijn en dat de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen in overeenstemming zijn met de kennis die de onderneming heeft over de cliënt en de aard van de zakelijke relatie. In sommige gevallen, indien het risico dat aan de relatie is verbonden bijzonder hoog is, kan het verifiëren van de bron van het vermogen en de bron van de geldmiddelen de enige geschikte manier zijn om het risico te beperken. De bron van de geldmiddelen of van het vermogen kan onder andere worden geverifieerd door de aangiften omzetbelasting en inkomstenbelasting, kopieën van door een externe accountant gecontroleerde rekeningen, loonstrookjes, openbare akten of berichtgeving in onafhankelijke media te raadplegen. Ondernemingen moeten rekening houden met het feit dat het bij geldmiddelen uit legitieme bedrijfsactiviteiten nog altijd om witwassen of terrorismefinanciering kan gaan, zoals beschreven in artikel 1, leden 3 tot en met 5, van Richtlijn (EU) 2015/849.
- c) Verhoging van de frequentie van evaluaties om zekerheid te verkrijgen dat de onderneming ook in de toekomst in staat blijft het aan de afzonderlijke zakelijke relatie verbonden risico te beheersen of te concluderen dat de relatie niet langer aansluit bij de risicobereidheid van de onderneming, en transacties te helpen identificeren die nader moeten worden bekeken, onder andere door:
- i. de frequentie van evaluaties van de zakelijke relatie te verhogen om zekerheid te verkrijgen of het risicoprofiel van de cliënt is gewijzigd en of het risico beheersbaar blijft;
 - ii. de goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel te verkrijgen om de zakelijke relatie aan te gaan of voort te zetten om te waarborgen dat het hoger leidinggevend personeel zich bewust is van het risico waaraan de onderneming wordt blootgesteld, en het een onderbouwde beslissing kan nemen over de mate waarin het is toegerust om dit risico te beheersen;
 - iii. de zakelijke relatie regelmatig te evalueren om ervoor te zorgen dat alle wijzigingen in het risicoprofiel van de cliënt worden geïdentificeerd en beoordeeld en er, indien nodig, actie wordt ondernomen; of
 - iv. transacties frequenter of diepgaander te monitoren om eventuele ongebruikelijke of onverwachte transacties te identificeren die aanleiding tot een vermoeden van

ML/TF zouden kunnen geven. Dit kan inhouden dat de bestemming van geldmiddelen wordt vastgesteld of dat zekerheid wordt verkregen over de reden van bepaalde transacties.

4.65. Titel II geeft aanvullende EDD-maatregelen die in verschillende sectoren van bijzonder belang kunnen zijn.

Overige overwegingen

4.66. Ondernemingen mogen geen zakelijke relatie aangaan indien zij niet kunnen voldoen aan de voorschriften inzake CDD, indien zij er niet van overtuigd zijn dat het doel en de aard van de zakelijke relatie rechtmatig zijn, of indien zij er niet van overtuigd zijn dat zij het risico dat zij voor ML/TF-doeleinden worden gebruikt, doeltreffend kunnen beheersen. Indien een dergelijke zakelijke relatie al bestaat, dienen ondernemingen deze te beëindigen of transacties schorten op totdat de relatie kan worden beëindigd, in voorkomend geval met inachtneming van de aanwijzingen van rechtshandavingsinstanties.

4.67. Indien ondernemingen redelijke gronden hebben om te vermoeden dat er sprake is van een poging tot ML/TF, moeten zij dit melden aan hun Financiële-inlichtingeneenheid (FIE).

4.68. Ondernemingen worden erop gewezen dat de toepassing van een op risico gebaseerde aanpak op zichzelf niet vereist dat zij zakelijke relaties met hele categorieën cliënten die zij associëren met een hoger ML/TF-risico weigeren of beëindigen, aangezien het aan afzonderlijke zakelijke relaties verbonden risico per relatie zal verschillen, ook binnen een categorie.

Monitoring

4.69. Krachtens artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen de zakelijke relaties met hun cliënten monitoren.

4.70. De monitoring dient te bestaan uit:

- a. monitoring van transacties om te waarborgen dat deze stroken met het risicoprofiel van de cliënt, diens financiële situatie, en met de bredere kennis van de onderneming over de cliënt, zodat ongebruikelijke of verdachte transacties worden opgespoord; en
- b. het actueel houden van documenten, gegevens of informatie waarover zij beschikken, zodat zij kunnen zien of het risico dat aan de zakelijke relatie is verbonden, is gewijzigd en om ervoor te zorgen dat de informatie waarop de doorlopende monitoring is gebaseerd juist is.

- 4.71. Ondernemingen dienen de frequentie en intensiteit van de monitoring te bepalen op basis van risicogevoeligheid, daarbij rekening houdend met de aard, omvang en complexiteit van hun activiteiten en het risiconiveau waaraan zij blootstaan.

Monitoring van transacties

- 4.72. Ondernemingen dienen ervoor te zorgen dat hun methode voor transactiemonitoring doeltreffend en passend is.

- 4.73. Een doeltreffend systeem voor transactiemonitoring stoelt op actuele informatie over de cliënt en dient de onderneming in de gelegenheid te stellen om op betrouwbare wijze ongebruikelijke en verdachte transacties en transactiepatronen op te sporen. Ondernemingen moeten ervoor zorgen dat zij over procedures beschikken waarmee gemarkeerde transacties zo spoedig mogelijk kunnen worden beoordeeld.

- 4.74. Wat als passend geldt, hangt af van de aard, de omvang en de complexiteit van de bedrijfsactiviteiten van de onderneming, alsook van het risico waaraan zij blootstaat. Ondernemingen dienen de intensiteit en de frequentie van de monitoring aan te passen conform de op risico gebaseerde aanpak. Ondernemingen dienen in elk geval te besluiten:

- a) welke transacties zij in realtime monitoren en welke transacties zij achteraf monitoren. In het kader hiervan bepalen ondernemingen:
 - i. welke hoog-risicofactoren, of combinatie van hoog-risicofactoren, altijd aanleiding zijn voor monitoring in realtime; en
 - ii. welke transacties waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden in realtime worden gemonitord, met name de transacties waarvoor geldt dat de zakelijke relatie reeds met een verhoogd risico gepaard gaat;
- b) of zij transacties handmatig monitoren dan wel gebruikmaken van een geautomatiseerd systeem voor transactiemonitoring. Ondernemingen die een hoog volume aan transacties verwerken moeten overwegen om een geautomatiseerd systeem voor transactiemonitoring op te zetten; en
- c) de frequentie van de transactiemonitoring, daarbij rekening houdend met de voorschriften in deze richtsnoeren.

- 4.75. Behalve monitoring van afzonderlijke transacties in realtime en achteraf, en ongeacht het gehanteerde niveau van automatisering moeten ondernemingen regelmatig beoordelingen achteraf uitvoeren op basis van een steekproef die uit alle verwerkte transacties is genomen, met als doel het opsporen van trends die informatie voor de risicobeoordelingen kunnen opleveren en om de betrouwbaarheid en geschiktheid van het systeem voor transactiemonitoring te toetsen en vervolgens waar nodig te verbeteren. Voor het toetsen

en verbeteren van hun systeem voor transactiemonitoring dienen ondernemingen ook gebruik te maken van de in het kader van richtsnoer 1.29 en 1.30 verkregen informatie.

CDD-informatie actueel houden

- 4.76. Ondernemingen dienen de CDD-informatie actueel te houden.¹⁰
- 4.77. Bij het invoeren van gedragslijnen en procedures voor het actueel houden van CDD-informatie, dienen ondernemingen bijzondere aandacht te schenken aan de noodzaak tot het signaleren en verzamelen van informatie over de cliënt waardoor zij te weten kunnen komen of er sprake is van een verandering in het risico dat aan de zakelijke relatie is verbonden. Voorbeelden van informatie die ondernemingen moeten verzamelen, zijn een duidelijke verandering in de herkomst van de geldmiddelen of de eigendomsstructuur van de cliënt, of gedrag dat consequent afwijkt van het gedrag of het transactieprofiel dat de onderneming had verwacht.
- 4.78. Een verandering in de omstandigheden van de cliënt is waarschijnlijk aanleiding tot verplichte toepassing van CDD-maatregelen ten aanzien van die cliënt. In die situaties hoeven ondernemingen mogelijk niet alle CDD-maatregelen opnieuw toe te passen, maar moeten zij bepalen welke CDD-maatregelen wel worden toegepast en wat de omvang daarvan is. In gevallen met een verlaagd risico, bijvoorbeeld, kunnen ondernemingen voor het actualiseren van de CDD-informatie over de cliënt gebruikmaken van informatie die gedurende de zakelijke relatie is verkregen.

Richtsnoer 5: Bewaren van gegevens

- 5.1. Voor de toepassing van de artikelen 8 en 40 van Richtlijn (EU) 2015/849 bewaren ondernemingen ten minste gegevens over
- a) CDD-informatie;
 - b) hun risicobeoordelingen; en
 - c) transacties.
- 5.2. Ondernemingen dienen erop toe te zien dat deze gegevens volstaan om tegenover de bevoegde autoriteit te kunnen aantonen dat de genomen maatregelen, gelet op het ML/TF-risico, passend zijn.

¹⁰ Artikel 14, lid 5, van de antiwitwasrichtlijn

Richtsnoer 6: Opleiding

- 6.1. Ondernemingen moeten hun personeel bekendmaken met de bepalingen die zij hebben vastgesteld ter naleving van hun AML/CFT-verplichtingen.¹¹
- 6.2. In het kader daarvan en overeenkomstig de richtsnoeren in titel I zetten ondernemingen stappen om te waarborgen dat medewerkers:
 - a) de bedrijfsbrede risicobeoordeling en de gevolgen daarvan voor hun dagelijkse werkzaamheden begrijpen;
 - b) de AML/CFT-gedraglijnen en -procedures van de onderneming begrijpen, alsook hoe deze moeten worden toegepast; en
 - c) weten hoe zij verdachte of ongebruikelijke transacties en activiteiten kunnen herkennen en hoe zij in die gevallen moeten handelen.
- 6.3. Ondernemingen zorgen ervoor dat de AML/CFT-opleiding:
 - a) verband houdt met de onderneming en haar activiteiten;
 - b) is toegesneden op de medewerkers en hun specifieke functies;
 - c) regelmatig wordt bijgewerkt; en
 - d) doeltreffend is.

Richtsnoer 7: Beoordeling van de doeltreffendheid

- 7.1. Ondernemingen dienen op gezette tijden te beoordelen hoe doeltreffend hun AML/CFT-aanpak is en bepalen de frequentie en intensiteit van dergelijke beoordelingen op basis van risicogevoeligheid, daarbij rekening houdend met de aard en omvang van hun activiteiten en het niveau van het ML/TF-risico waaraan zij blootstaan.
- 7.2. Ondernemingen moeten nagaan of een onafhankelijke beoordeling van hun aanpak gerechtvaardigd of vereist is.¹²

¹¹ Artikel 46, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849.

¹² Artikel 8, lid 4, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849.

Titel II: Sector specifieke richtsnoeren

De sector specifieke richtsnoeren in titel II zijn een aanvulling op de algemene richtsnoeren in titel I. Ze dienen te worden gelezen in samenhang met titel I.

De per sectoraal richtsnoer van titel II beschreven risicofactoren zijn niet uitputtend. Ondernemingen dienen het aan de situatie verbonden risico holistisch te bekijken en zij worden erop gewezen dat afzonderlijke risicofactoren een zakelijke relatie of occasionele transactie niet noodzakelijkerwijs in een hogere of lagere risicocategorie plaatsen.

Bij alle sectorale richtsnoeren in titel II worden ook voorbeelden gegeven van de CDD-maatregelen die ondernemingen op basis van risicogevoeligheid dienen toe te passen in situaties met een hoog risico en, voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, met een laag risico. Deze voorbeelden zijn niet uitputtend, en ondernemingen dienen zelf te bepalen welke CDD-maatregelen het meest geschikt zijn voor het niveau en type van het ML/TF-risico dat zij hebben geïdentificeerd.

Richtsnoer 8: Sectoraal richtsnoer voor correspondentrelaties

- 8.1. Richtsnoer 8 verschaft richtsnoeren betreffende correspondentbankdiensten zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 8, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849. Ondernemingen die andere correspondentrelaties zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 8, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 aanbieden, dienen deze richtsnoeren in voorkomend geval toe te passen.
- 8.2. Ondernemingen moeten er rekening mee houden dat bij correspondentbankrelaties de correspondent bankdiensten verleent aan de respondent, in de hoedanigheid van principaal tot principaal of namens de cliënten van de respondent. De correspondent heeft doorgaans geen zakelijke relatie met de cliënten van de respondent en zal hun identiteit of de aard of het doel van de onderliggende transactie doorgaans niet kennen, tenzij deze informatie in een betalingsinstructie is opgenomen.
- 8.3. Ondernemingen dienen, behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook rekening te houden met de onderstaande risicofactoren en maatregelen.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 8.4. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
 - a) De rekening kan worden gebruikt door andere respondentbanken die een directe relatie met de respondent, maar niet met de correspondent hebben (nesting of downstream clearing), wat betekent dat de correspondent indirect diensten verleent aan andere banken dan de respondent.
 - b) De rekening kan worden gebruikt door andere entiteiten binnen de groep van de respondent die zelf niet zijn onderworpen aan onderzoek door de correspondent.
 - c) De dienst omvat het openen van een transitrekening, die de cliënten van de respondent in staat stelt om direct op de rekening van de respondent transacties te verrichten.
- 8.5. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:
 - a) De relatie is beperkt tot een SWIFT RMA-capaciteit (Risk Management Application), die is ontwikkeld om berichten tussen financiële instellingen te beheren. In een SWIFT RMA-relatie heeft de respondent, of tegenpartij, geen betaalrekeningrelatie.

- b) Banken handelen in de hoedanigheid van principaal tot principaal in plaats van dat ze transacties namens hun onderliggende cliënten verwerken, bijvoorbeeld in het geval van valutawisseldiensten tussen twee banken indien de zaken tussen de banken worden gedaan van principaal tot principaal en indien bij de afwikkeling van een transactie geen sprake is van betaling aan een derde. In deze gevallen is de transactie voor eigen rekening van de respondentbank.
- c) De transactie heeft betrekking op de verkoop, koop of verpanding van effecten op gereguleerde markten, bijvoorbeeld wanneer wordt gehandeld als of gebruikgemaakt van een bewaarder met directe toegang, doorgaans via een lokale deelnemer, tot een EU- of niet-EU-effectenafwikkelingssysteem.

Cliëntgebonden risicofactoren

8.6. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De AML/CFT-gedraglijnen van de respondent en de systemen en controles waarover de respondent beschikt om ze ten uitvoer te leggen, voldoen niet aan de door Richtlijn (EU) 2015/849 voorgeschreven standaarden.
- b) De respondent is niet onderworpen aan passend AML/CFT-toezicht.
- c) De respondent, zijn moederonderneming of een onderneming die tot dezelfde groep behoort als de respondent, is onlangs wegens ontoereikende AML/CFT-gedraglijnen en -procedures en/of schendingen van AML/CFT-verplichtingen onderworpen aan handhavingsmaatregelen.
- d) De respondent doet aanmerkelijke zaken met sectoren waaraan hogere ML/TF-risiconiveaus zijn verbonden; de respondent doet bijvoorbeeld aanzienlijke overmakingen of zaken namens bepaalde geldtransactiekantoren of wisselkantoren, met niet-ingezetenen of in een andere munteenheid dan die van het land waarin hij is gevestigd.
- e) Onder het leidinggevend personeel of de eigenaren van de respondent bevinden zich politiek prominente personen, in het bijzonder wanneer een politiek prominente persoon invloed van betekenis op de respondent kan uitoefenen, wanneer de reputatie of integriteit van de politiek prominente persoon of diens geschiktheid als lid van het leidinggevend orgaan of als medewerker met een sleutelfunctie aanleiding geeft tot bezorgdheid of wanneer de politiek prominente persoon uit een rechtsgebied komt waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan deze rechtsgebieden indien corruptie er als systemisch of wijdverbreid wordt beschouwd.

- f) Het verleden van de zakelijke relatie met de respondent geeft aanleiding tot bezorgdheid, bijvoorbeeld omdat het aantal transacties niet in overeenstemming is met wat de correspondent verwacht op basis van zijn kennis van de aard en de omvang van de respondent.
- g) Het niet verstrekken van de door de correspondent voor CDD- en EDD-doeleinden gevraagde informatie door de respondent, en informatie over de betaler of begunstigde die op grond van Verordening (EU) 2015/847 vereist is. Hiertoe oriënteert de correspondent zich op de kwantitatieve en kwalitatieve criteria in de Gemeenschappelijke richtsnoeren JC/GL/2017/16.¹³

8.7. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico. De correspondent is ervan overtuigd dat:

- a) de AML/CFT-controles van de respondent niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste controles;
- b) de respondent deel uitmaakt van dezelfde groep als de correspondent, niet is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden, en voldoet doeltreffend aan de AWW-standaarden van de groep die niet minder streng zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste standaarden.

Landgebonden of geografische risicofactoren

8.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De respondent is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan rechtsgebieden:
 - i. die krachtens artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849 als derde land met een hoog risico zijn geïdentificeerd;
 - ii. met aanmerkelijke niveaus van corruptie en/of andere onderliggende delicten van witwasactiviteiten;
 - iii. zonder passende capaciteit van het juridische en gerechtelijke systeem om deze delicten doeltreffend te vervolgen;
 - iv. met aanmerkelijke niveaus van terrorismefinanciering of terroristische activiteiten; of

¹³ Gemeenschappelijke richtsnoeren uit hoofde van artikel 25 van Verordening (EU) 2015/847 over de maatregelen die betalingsdienstaanbieders dienen te nemen om ontbrekende of onvolledige informatie over de betaler of de begunstigde op te sporen, en de procedures die zij dienen in te voeren voor het omgaan met geldovermakingen waarbij de vereiste informatie ontbreekt, gepubliceerd op 22 september 2017.

- v. zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht.
 - b) De respondent doet substantiële zaken met cliënten die gevestigd zijn in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.
 - c) De moederonderneming van de respondent heeft haar hoofdkantoor of is opgericht in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.

8.9. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) De respondent is gevestigd in een lidstaat van de EER.
- b) De respondent is gevestigd in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften en dat deze voorschriften doeltreffend ten uitvoer legt (hoewel correspondenten erop worden gewezen dat dit hen niet vrijstelt van het toepassen van de in artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde EDD-maatregelen).

Maatregelen

8.10. Alle correspondenten moeten ten aanzien van de respondent, die een cliënt van de correspondent is, de in artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 uiteengezette CDD-maatregelen toepassen, op basis van risicogevoeligheid. Dit houdt in dat correspondenten:

- a) de respondent en zijn uiteindelijk begunstigde identificeren en hun identiteit verifiëren. In het kader hiervan winnen correspondenten voldoende informatie over het bedrijf en de reputatie van de respondent in om vast te stellen dat het aan de respondent verbonden witwasrisico niet verhoogd is. Correspondenten dienen in het bijzonder:
 - i. informatie in te winnen over het leidinggevend orgaan van de respondent en, voor het doel van preventie van financiële criminaliteit, het belang te onderzoeken van eventuele banden die het leidinggevend orgaan en de eigenaren van de respondent zouden kunnen hebben met politiek prominente personen of andere personen met een hoog risico; en
 - ii. op basis van risicogevoeligheid af te wegen of het inwinnen van informatie over de belangrijkste activiteiten van de respondent, de typen cliënten die hij aantrekt, en de kwaliteit van zijn AWW-systemen en -controles (met inbegrip van publiekelijk beschikbare informatie over eventuele recente regelgevingssancties of strafrechtelijke sancties wegens AWW-gebreken) passend zou zijn. Indien de respondent een bijkantoor, dochteronderneming of filiaal is, onderzoeken

correspondenten ook de status, reputatie en AWW-controles van de moederonderneming;

- b) de aard en het doel van de verleende dienst, alsook de verantwoordelijkheden van elke instelling vaststellen en documenteren. Dit kan omvatten het, schriftelijk, beschrijven van de reikwijdte van de relatie, welke producten en diensten zullen worden geleverd, en op welke wijze en door wie de correspondentbankfaciliteit kan worden gebruikt (bv. of deze door andere banken kan worden gebruikt via hun relatie met de respondent);
- c) de zakelijke relatie, met inbegrip van transacties, monitoren om wijzigingen in het risicoprofiel van de respondent te identificeren en ongebruikelijk of verdacht gedrag op het spoor te komen, met inbegrip van activiteiten die niet stroken met het doel van de verleende diensten of die botsen met verbintenissen die tussen de correspondent en de respondent zijn aangegaan. Indien de correspondentbank cliënten van de respondent directe toegang tot rekeningen verleent (bv. transitrekeningen of geneste rekeningen), dient hij de zakelijke relatie verscherpt en doorlopend te monitoren. Vanwege de aard van correspondentbankdiensten is monitoring na de uitvoering de norm;
- d) ervoor zorgen dat de CDD-informatie waarover zij beschikken actueel is.

- 8.11. Correspondenten moeten ook vaststellen dat de respondent niet toestaat dat van zijn rekeningen gebruik wordt gemaakt door een brievenbusinstelling (shell bank), overeenkomstig artikel 24 van Richtlijn (EU) 2015/849. Dit kan inhouden dat de correspondent de respondent vraagt om bevestiging dat hij geen zaken doet met brievenbusinstellingen, dat hij zich een beeld vormt van relevante passages in de gedragslijnen en procedures van de respondent, of publiekelijk beschikbare informatie in aanmerking neemt, zoals wettelijke bepalingen die het verlenen van diensten aan een brievenbusinstelling verbieden.
- 8.12. Richtlijn (EU) 2015/849 bevat geen eis dat correspondenten CDD-maatregelen toepassen op afzonderlijke cliënten van de respondent.
- 8.13. Correspondenten dienen er rekening mee te houden dat CDD-vragenlijsten die door internationale organisaties worden verstrekt, doorgaans niet speciaal zijn ontwikkeld om correspondenten te helpen aan hun verplichtingen volgens Richtlijn (EU) 2015/849 te voldoen. Bij het maken van de afweging deze vragenlijsten al dan niet te gebruiken, moeten correspondenten beoordelen of zij op basis van deze vragenlijsten aan hun verplichtingen volgens Richtlijn (EU) 2015/849 zullen kunnen voldoen, en nemen zij, indien nodig, aanvullende maatregelen.

Respondenten gevestigd in niet-EER-landen

- 8.14. In geval van correspondentrelaties met respondentinstellingen uit derde landen waarbij betalingen worden verricht, dienen correspondenten met het oog op de nakoming van hun verplichting krachtens artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 specifieke EDD-maatregelen toe te passen, naast de in artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 vastgelegde CDD-maatregelen, maar zij kunnen deze maatregelen op basis van risicogevoeligheid aanpassen. In alle overige situaties dienen ondernemingen ten minste de richtsnoeren 8.10 tot en met 8.13 toe te passen.
- 8.15. Correspondenten moeten elk van deze EDD-maatregelen toepassen op respondenten die zijn gevestigd in een niet-EER-land, maar zij kunnen de omvang van deze maatregelen aanpassen op basis van risicogevoeligheid. Als de correspondent er bijvoorbeeld op basis van passend onderzoek van overtuigd is dat de respondent is gevestigd in een derde land dat doeltreffende AML/CFT-regelgeving heeft en waar doeltreffend toezicht wordt gehouden op de naleving van deze voorschriften, en dat er geen gronden zijn om te vermoeden dat de AML/CFT-gedraglijnen en de AML/CFT-procedures van de respondent ontoereikend zijn, of onlangs ontoereikend werden geacht, hoeft de beoordeling van de controles van de respondent niet per se in al haar details te worden uitgevoerd.
- 8.16. Correspondenten moeten hun CDD- en EDD-maatregelen en hun besluitvormingsprocessen altijd op passende wijze documenteren.
- 8.17. Om te voldoen aan artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen nemen die hen in staat stellen:
- a) voldoende informatie over een respondentinstelling te vergaren om een volledig beeld te krijgen van de aard van de bedrijfsactiviteiten van de respondent, teneinde vast te stellen in hoeverre de activiteiten van de respondent de correspondent blootstellen aan een hoger witwasrisico. Dit omvat het nemen van stappen met het oog op een beter begrip en een risicobeoordeling van de aard van het cliëntenbestand van de respondent, zo nodig door de respondent vragen over diens cliënten te stellen, en van het type activiteiten dat de respondent via de rekening van de correspondent zal afwikkelen;
 - b) aan de hand van publiekelijk beschikbare informatie de reputatie van de instelling en de kwaliteit van het toezicht vast te stellen. Dit betekent dat de correspondent beoordeelt in hoeverre hij zich gerustgesteld kan voelen door het feit dat er voldoende toezicht wordt gehouden op de naleving van de AWW-verplichtingen door de respondent. Een aantal publiekelijk beschikbare bronnen, bijvoorbeeld FATF- of FSAP-beoordelingen, die paragrafen over doeltreffend toezicht bevatten, kunnen correspondenten helpen dit vast te stellen;

- c) de AML/CFT-controles van de respondentinstelling te beoordelen. Dit betekent dat de correspondent een kwalitatieve beoordeling van het AML/CFT-controlekader van de respondent uitvoert en niet slechts een kopie van de AWW-gedragslijnen en de AWW-procedures verkrijgt. Deze beoordeling wordt op passende wijze gedocumenteerd. Overeenkomstig de op risico gebaseerde aanpak overweegt de correspondent, indien het risico bijzonder hoog is en in het bijzonder indien het volume van de correspondentbanktransacties substantieel is, om bezoeken ter plaatse af te leggen en/of steekproefsgewijze tests uit te voeren om zich ervan te overtuigen dat de AWW-gedragslijnen en de AWW-procedures van de respondent doeltreffend ten uitvoer worden gelegd;
- d) goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel, zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 12, van Richtlijn (EU) 2015/849 verkrijgen, voordat nieuwe correspondentrelaties worden aangegaan en wanneer wezenlijk nieuwe risico's ontstaan, bijvoorbeeld omdat het land waarin de respondent is gevestigd overeenkomstig de bepalingen van artikel 9 van Richtlijn (EU) 2015/849 wordt aangemerkt als land met een hoog risico. De hogere leidinggevende die goedkeuring verleent, mag niet de functionaris zijn die de relatie propageert, en hoe hoger het aan de relatie verbonden risico is, hoe hoger geplaatst de goedkeurende hogere leidinggevende dient te zijn. Correspondenten houden het hoger leidinggevend personeel op de hoogte van correspondentbankrelaties met een hoog risico en van de stappen die de correspondent neemt om dat risico doeltreffend te beheersen.
- e) de verantwoordelijkheden van elke instelling te documenteren. Voor zover deze niet al in hun standaardovereenkomst zijn vastgelegd, sluiten correspondenten een schriftelijke overeenkomst waarin ten minste het volgende wordt vermeld:
 - i. de producten en diensten die aan de respondent worden geleverd;
 - ii. op welke wijze en door wie de correspondentbankfaciliteit kan worden gebruikt (bv. of deze door andere banken kan worden gebruikt via hun relatie met de respondent) en wat de AML/CFT-verantwoordelijkheden van de respondent zijn;
 - iii. op welke wijze de correspondent de relatie gaat monitoren om zich ervan te vergewissen dat de respondent zijn verantwoordelijkheden uit hoofde van deze overeenkomst naleeft (bijvoorbeeld via monitoring van transacties achteraf);
 - iv. de informatie die door de respondent op verzoek van de correspondent moet worden verstrekt (in het bijzonder ten behoeve van de monitoring van de correspondentrelatie) en een redelijke termijn waarbinnen de

informatie moet worden verstrekt (rekening houdend met de complexiteit van de betalingsketen of de correspondentketen).

- f) zich wat betreft transitrekeningen en geneste rekeningen ervan te vergewissen dat de krediet- of financiële respondentinstelling de identiteit van de cliënt die direct toegang tot rekeningen van de correspondent heeft, heeft geverifieerd en doorlopend cliëntenonderzoek heeft uitgevoerd en dat zij de correspondentinstelling op verzoek relevante CDD-gegevens kan verstrekken. Correspondenten dienen de respondent te verzoeken om bevestiging dat de relevante gegevens op verzoek kunnen worden verstrekt.

Respondenten gevestigd in EER-landen

- 8.18. Indien de respondent is gevestigd in een EER-land, is artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 niet van toepassing. De correspondent is echter wel verplicht om overeenkomstig artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 op risicogevoeligheid gebaseerde CDD-maatregelen toe te passen.
- 8.19. Indien het aan een in een EER-lidstaat gevestigde respondent verbonden risico verhoogd is, moeten correspondenten EDD-maatregelen toepassen overeenkomstig artikel 18 van Richtlijn (EU) 2015/849. In dat geval overwegen correspondenten om ten minste enkele van de EDD-maatregelen van artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849, in het bijzonder artikel 19, onder a) en b), toe te passen.

Respondenten gevestigd in derde landen met een hoog risico en correspondentrelaties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn

- 8.20. Correspondenten moeten bepalen bij welke relaties derde landen met een hoog risico betrokken zijn, geïdentificeerd overeenkomstig artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.
- 8.21. Als onderdeel van hun reguliere cliëntenonderzoek dienen correspondenten ook te bepalen hoe waarschijnlijk het is dat de respondent transacties initieert waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn, ook wanneer een aanzienlijk deel van eigen cliëntèle van de respondent relevante beroepsmatige of persoonlijke banden met derde landen met een hoog risico onderhoudt.
- 8.22. Om aan hun verplichting uit hoofde van artikel 18 bis te voldoen, zien ondernemingen erop toe dat zij ook de artikelen 13 en 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 toepassen.
- 8.23. Tenzij de correspondent het ML/TF-risico dat voortvloeit uit de relatie met de respondent als bijzonder hoog heeft beoordeeld, kunnen correspondenten voldoen aan de vereisten van artikel 18 bis, lid 1, door de artikelen 13 en 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 toe te passen.
- 8.24. Om aan hun verplichting uit hoofde van artikel 18 bis, lid 1, onder c), van Richtlijn (EU) 2015/849 te voldoen, passen correspondenten richtsnoer 8.17, punt c), toe en zorgen zij

ervoor dat zij beoordelen in hoeverre de gedragslijnen en procedures van de respondent geschikt zijn voor het vaststellen van de bron van de geldmiddelen en de bron van het vermogen van hun cliënten, bezoeken ter plaatse of steekproefcontroles uitvoeren, of de respondent waar nodig vragen om bewijs voor de rechtmatige oorsprong van het vermogen of de geldmiddelen van een bepaalde cliënt.

8.25. Wanneer lidstaten van ondernemingen verlangen dat zij overeenkomstig artikel 18 bis, lid 2, aanvullende maatregelen toepassen, passen correspondenten één of meer van de onderstaande maatregelen toe:

- a) de frequentie verhogen van de beoordeling van CDD-informatie over de respondent en van de risicobeoordeling van die respondent;
- b) verplichting tot een grondigere beoordeling van de AML/CFT-controles van de respondent. In deze situaties met een hoger risico moeten correspondenten overwegen het onafhankelijke auditverslag over de AML/CFT-controles van de respondent te bestuderen, de nalevingsfunctionarissen te interviewen, opdracht tot een externe beoordeling te geven of een bezoek ter plaatse te brengen;
- c) verplichting tot intensievere en grondigere monitoring. Realtimemonitoring van transacties is een van de EDD-maatregelen die banken moeten overwegen in situaties waarin sprake is van een aanmerkelijk toegenomen ML/TF-risico. Om meer inzicht te krijgen in de risico's die aan de correspondentrelatie verbonden zijn en waar nodig een snelle uitwisseling van nuttige informatie te bevorderen, moeten correspondenten in dit verband overwegen een doorlopende dialoog met de respondent te onderhouden;
- d) verplichting tot intensievere monitoring van geldovermakingen met het oog op het signaleren van ontbrekende of onvolledige informatie over de betaler en/of de begunstigde op grond van Verordening (EU) 2015/847 en conform de Gemeenschappelijke richtsnoeren JC/GL/2017/16;¹⁴
- e) beperking van zakelijke relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn voor wat betreft de aard, omvang of wijze van betaling, na een grondige beoordeling van het residueel risico dat de correspondentrelatie met zich meebrengt.

¹⁴ Gemeenschappelijke richtsnoeren uit hoofde van artikel 25 van Verordening (EU) 2015/847 over de maatregelen die betalingsdienstaanbieders dienen te nemen om ontbrekende of onvolledige informatie over de betaler of de begunstigde op te sporen, en de procedures die zij dienen in te voeren voor het omgaan met geldovermakingen waarbij de vereiste informatie ontbreekt, gepubliceerd op 22 september 2017 (JC/GL/2017/16).

Richtsnoer 9: Sectoraal richtsnoer voor retailbanken

- 9.1. Voor het doel van deze richtsnoeren wordt onder ‘retailbanking’ verstaan het verlenen van bankdiensten aan natuurlijke personen en kleine en middelgrote ondernemingen. Voorbeelden van retailbankproducten en -diensten zijn rekeningen-courant, hypotheek, spaarrekeningen, consumptieve kredieten en termijnrekeningen, en kredietlijnen.
- 9.2. Door de aard van de aangeboden producten en diensten, de relatief gemakkelijke toegang en het vaak grote aantal transacties en zakelijke relaties, is retailbanking kwetsbaar voor terrorismefinanciering en voor alle fasen van het witwasproces. Tegelijkertijd kan de hoeveelheid zakelijke relaties en transacties die verband houden met retailbanking, het erg lastig maken om het aan afzonderlijke relaties verbonden ML/TF-risico te identificeren en verdachte transacties op te merken.
- 9.3. Banken nemen, behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking. Banken die betalingsinitiatiediensten of rekeninginformatiediensten aanbieden, worden ook verwezen naar sectoraal richtsnoer 18.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 9.4. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
 - a) de kenmerken van het product bevorderen anonimiteit;
 - b) het product staat betalingen toe van derden die geen verband houden met het product zelf noch van tevoren zijn geïdentificeerd, daar waar dergelijke betalingen niet worden verwacht, bijvoorbeeld voor hypotheek of lening;
 - c) het product verbindt geen beperkingen aan de omzet, grensoverschrijdende transacties of vergelijkbare productkenmerken;
 - d) nieuwe producten en nieuwe zakelijke praktijken, daaronder begrepen nieuwe leveringsmechanismen, en het gebruik van nieuwe of in ontwikkeling zijnde technologieën voor zowel nieuwe als reeds bestaande producten, indien deze nog niet goed worden begrepen;
 - e) gedekte leningen (met inbegrip van hypotheek) op de waarde van activa in andere rechtsgebieden, in het bijzonder landen waar het moeilijk vast te stellen is of de cliënt een legitiem recht op het onderpand heeft, of waar de identiteit van de partijen die garant staan voor de lening moeilijk te verifiëren is;

f) een ongebruikelijk groot aantal of grote waarde van transacties.

9.5. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) Het product heeft een beperkte functionaliteit, bijvoorbeeld in geval van:
 - i. een termijnsparproduct met lage drempelwaarden voor spaartegoeden;
 - ii. een product waarvan de baten niet kunnen worden gerealiseerd ten gunste van een derde;
 - iii. een product waarvan de baten uitsluitend op lange termijn of voor een specifiek doel kunnen worden gerealiseerd, zoals bij pensionering of voor de koop van onroerend goed;
 - iv. een leningfaciliteit van lage waarde, daaronder begrepen een leningfaciliteit die afhankelijk is gesteld van de aanschaf van een specifiek consumentengoed of specifieke consumentendienst; of
 - v. een product van lage waarde, daaronder begrepen een leaseovereenkomst, waarbij de juridische en economische eigendom van het onderliggende actief pas aan de cliënt wordt overgedragen wanneer de contractuele relatie wordt beëindigd of in het geheel niet wordt overgedragen.
- b) Het product kan alleen worden aangehouden door bepaalde categorieën cliënten, bijvoorbeeld gepensioneerden, ouders namens hun kinderen, of minderjarigen tot zij meerderjarig worden.
- c) Transacties moeten worden verricht via een op naam van de cliënt gestelde rekening bij een kredietinstelling of financiële instelling die is onderworpen aan voorschriften inzake AML/CFT die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.
- d) Er is geen faciliteit voor te hoge betalingen.

Clïentgebonden risicofactoren

9.6. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De aard van de cliënt, bijvoorbeeld:
 - i. De cliënt is een onderneming waar veel geldverkeer in contanten plaatsvindt.
 - ii. De cliënt is een onderneming waaraan een hoger witwasrisico is verbonden, bijvoorbeeld bepaalde geldtransactiekantoren en kansspelbedrijven.

- iii. De cliënt is een onderneming waaraan een hoger corruptierisico is verbonden, bijvoorbeeld een cliënt die actief is in de winningsindustrie of de wapenhandel.
 - iv. De cliënt is een organisatie zonder winstoogmerk die rechtsgebieden met een verhoogd TF-risico ondersteunt.
 - v. De cliënt is een nieuwe onderneming zonder passend bedrijfsprofiel of passende staat van dienst.
 - vi. De cliënt is een niet-ingezetene. Banken worden erop gewezen dat artikel 16 van Richtlijn 2014/92/EU voor legaal in de Europese Unie verblijvende consumenten een recht op toegang tot een basisbetaalrekening introduceert, hoewel het recht om een basisbetaalrekening te openen en te gebruiken uitsluitend van toepassing is voor zover banken aan hun AML/CFT-verplichtingen kunnen voldoen en het banken niet vrijstelt van hun verplichting om ML/TF-risico's te identificeren en te beoordelen, daaronder begrepen het risico dat is verbonden aan het feit dat de cliënt geen ingezetene is van de lidstaat waarin de bank is gevestigd.¹⁵
 - vii. De uiteindelijk begunstigde van de cliënt kan niet gemakkelijk worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld omdat de eigendomsstructuur van de cliënt ongebruikelijk, buitengewoon ingewikkeld of ondoorzichtig is, of omdat de cliënt aandelen aan toonder uitgeeft.
- b) Het gedrag van de cliënt, bijvoorbeeld:
- i. De cliënt is onwillig om CDD-informatie te verstrekken of lijkt persoonlijk contact bewust te vermijden.
 - ii. Het bewijs van de identiteit van de cliënt heeft zonder duidelijke reden een vorm die niet standaard is.
 - iii. Het gedrag of het transactievolume van de cliënt komt niet overeen met wat wordt verwacht van de categorie waartoe hij behoort, of het is onverwacht op basis van de informatie die de cliënt bij opening van de rekening heeft verstrekt.
 - iv. Het gedrag van de cliënt is ongebruikelijk; de cliënt versnelt bijvoorbeeld onverwachts en zonder redelijke verklaring een overeengekomen aflossingsschema, hetzij door terugbetalingen ineens of door vervroegde beëindiging, hij stort of eist uitbetaling van bankbiljetten in grote coupures zonder duidelijke reden, hij verhoogt de activiteit na een rustperiode, of hij verricht transacties waarvoor geen economische reden lijkt te bestaan.

¹⁵ Zie het EBA-advies 'Opinion on the application of customer due diligence measures to customers who are asylum seekers from higher-risk third countries or territories': <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>

9.7. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- a) Er bestaat al een lange relatie met de cliënt wiens eerdere transacties geen aanleiding tot verdenking of bezorgdheid hebben gegeven, en het verlangde product of de verlangde dienst is in overeenstemming met zijn risicoprofiel.

Landgebonden of geografische risicofactoren

9.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De geldmiddelen van de cliënt zijn afkomstig van persoonlijke of zakelijke banden met rechtsgebieden waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.
- b) De begunstigde is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan rechtsgebieden waarvan bekend is dat ze geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekken of dat er groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, en aan rechtsgebieden die onderworpen zijn aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of -proliferatie.

9.9. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- a) De landen die bij de transactie betrokken zijn, hebben AML/CFT-regelgeving die niet minder robuust is dan wat Richtlijn (EU) 2015/849 voorschrijft, en hebben lage niveaus van onderliggende delicten.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

9.10. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) zakelijke relaties op afstand, zonder dat er passende aanvullende waarborgen zijn, zoals elektronische handtekeningen, elektronische identificatiemiddelen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 910/2014 en controles om gebruik van valse identiteiten en identiteitsfraude tegen te gaan;
- b) vertrouwen op cliëntenonderzoek van een derde in situaties waarin de bank geen reeds lang bestaande relatie met de inlichtingen verstreckende derde heeft;
- c) nieuwe leveringskanalen die nog niet zijn beproefd.

9.11. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- a) Het product is uitsluitend beschikbaar voor cliënten die aan specifieke, door nationale overheden vastgelegde toelatingscriteria voldoen, zoals in het geval van ontvangers van uitkeringen van de overheid of specifieke spaarproducten voor kinderen die in een bepaalde lidstaat zijn geregistreerd.

Maatregelen

9.12. Indien banken gebruikmaken van geautomatiseerde systemen om het aan afzonderlijke zakelijke relaties of occasionele transacties verbonden ML/TF-risico te identificeren en om verdachte transacties te identificeren, dienen zij ervoor te zorgen dat deze systemen geschikt zijn voor hun doel overeenkomstig de in titel I uiteengezette criteria. Het gebruik van geautomatiseerde IT-systemen mag nooit als een vervanging voor waakzaamheid van het personeel worden beschouwd.

Verscherpt cliëntenonderzoek

9.13. Indien het aan een zakelijke relatie of een occasionele transactie verbonden risico verhoogd is, moeten banken overeenkomstig artikel 18 van Richtlijn (EU) 2015/849 EDD-maatregelen toepassen. Tot deze maatregelen behoren:

- a) Verifiëren van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde op basis van meer dan één betrouwbare en onafhankelijke bron.
- b) Identificeren en verifiëren van de identiteit van andere aandeelhouders die niet de uiteindelijk begunstigde van de cliënt zijn en geen natuurlijke persoon zijn die bevoegd is om een rekening aan te houden of instructies te geven met betrekking tot de overmaking van geldmiddelen of de overdracht van effecten.
- c) Meer informatie inwinnen over de cliënt en de aard en het doel van de zakelijke relatie om een volledig cliëntprofiel te ontwikkelen, bijvoorbeeld door openbare bronnen of negatieve berichtgeving in de media te onderzoeken of door een derde partij opdracht te geven een inlichtingenrapport op te stellen. Voorbeelden van het type informatie dat banken kunnen inwinnen, zijn:
 - i. de aard van de bedrijfsactiviteit of het dienstverband van de cliënt;
 - ii. de bron van het vermogen van de cliënt en de bron van zijn geldmiddelen die bij de zakelijke relatie betrokken zijn, om redelijke zekerheid te verkrijgen dat deze rechtmatig zijn;
 - iii. het doel van de transactie, daaronder begrepen de bestemming van de geldmiddelen van de cliënt, voor zover van toepassing;

- iv. informatie over de banden die de cliënt mogelijk heeft met andere rechtsgebieden (hoofdkantoren, bedrijfseenheden, bijkantoren enz.) en de personen die invloed kunnen uitoefenen op zijn activiteiten; of
 - v. indien de cliënt is gevestigd in een ander land, de reden waarom hij retailbankdiensten buiten zijn eigen rechtsgebied zoekt.
- d) Verhogen van de frequentie van de transactiemonitoring.
 - e) Vaker evalueren en, indien nodig, bijwerken van de informatie en documentatie die worden bewaard. Indien het aan de relatie verbonden risico bijzonder hoog is, heronderzoeken banken de zakelijke relatie elk jaar opnieuw.

9.14. Ten aanzien van zakelijke relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn, volgen banken de richtsnoeren in titel I.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

9.15. In situaties met een laag risico, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen banken een vereenvoudigd cliëntenonderzoek (SDD) verrichten:

- a) voor cliënten die zijn onderworpen aan een verplicht vergunningen- en regelgevingsstelsel, verifiëren van de identiteit op basis van bewijsmateriaal over de cliënt die onderworpen is aan dat stelsel, bijvoorbeeld door het openbaar register van de regelgever te doorzoeken;
- b) verifiëren van de identiteit van de cliënt en, indien van toepassing, de uiteindelijk begunstigde bij het aangaan van de zakelijke relatie overeenkomstig artikel 14, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849;
- c) aannemen dat een betaling die wordt getrokken op een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in een EER-land, voldoet aan de eisen die zijn vastgelegd in artikel 13, lid 1, onder a) en b), van Richtlijn (EU) 2015/849;
- d) accepteren van alternatieve vormen van identiteit die voldoen aan het criterium van een onafhankelijke en betrouwbare bron in artikel 13, lid 1, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849, zoals een brief van een overheidsorgaan of ander betrouwbaar publiekrechtelijk lichaam aan de cliënt, indien er voor de cliënt redelijke gronden zijn om geen standaardbewijs van zijn identiteit te kunnen verschaffen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan;
- e) bijwerken van cliënteninformatie uitsluitend in geval van specifieke triggergebeurtenissen, zoals wanneer de cliënt om een nieuw product of een product met een hoger risico vraagt, of wijzigingen in het gedrag of

transactieprofiel van de cliënt die erop wijzen dat het aan de relatie verbonden risico niet langer laag is.

Gezamenlijke rekeningen

- 9.16. Indien een cliënt van een bank een ‘gezamenlijke rekening’ opent om geldmiddelen te beheren die aan de eigen cliënten van de cliënt toebehoren, past de bank volledige maatregelen van cliëntenonderzoek toe, daaronder begrepen het behandelen van de cliënten van de cliënt als de uiteindelijk begunstigen van de geldmiddelen die op de gezamenlijke rekening worden aangehouden, en verificatie van hun identiteit.
- 9.17. Indien er aanwijzingen zijn dat het aan de zakelijke relatie verbonden risico hoog is, moeten banken in voorkomend geval de in artikel 18 van Richtlijn (EU) 2015/849 beschreven EDD-maatregelen toepassen.
- 9.18. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mag een bank echter, indien het aan de zakelijke relatie verbonden risico laag is, onder de volgende voorwaarden vereenvoudigde maatregelen toepassen:
- a) de cliënt is een onderneming die is onderworpen aan AML/CFT-verplichtingen in een EER-land of een derde land met AML/CFT-regelgeving die niet minder robuust is dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste regelgeving, en is onderworpen aan doeltreffend toezicht op de naleving van deze voorschriften;
 - b) de cliënt is geen onderneming maar een andere meldingsplichtige entiteit die is onderworpen aan AML/CFT-verplichtingen in een EER-land en is onderworpen aan doeltreffend toezicht op de naleving van deze voorschriften;
 - c) het aan de zakelijke relatie verbonden ML/TF-risico is laag op basis van de beoordeling door de bank van de bedrijfsactiviteiten van zijn cliënt, de typen cliënten die het bedrijf van de cliënt bedient, en de rechtsgebieden waaraan het bedrijf van de cliënt wordt blootgesteld, en andere overwegingen;
 - d) de bank is ervan overtuigd dat de cliënt robuuste en op risicogevoeligheid gebaseerde CDD-maatregelen toepast op zijn eigen cliënten en op de cliënten van zijn uiteindelijk begunstigen (het kan voor de bank passend zijn op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen te nemen om de toereikendheid van de CDD-gedragslijnen en de CDD-procedures van zijn cliënt te beoordelen, bijvoorbeeld door direct contact te leggen met de cliënt); en
 - e) de bank heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat de cliënt onmiddellijk op verzoek CDD-informatie en documenten zal verstrekken over zijn onderliggende cliënten die de uiteindelijk begunstigen zijn van de geldmiddelen die op de gezamenlijke rekening worden

aangehouden, bijvoorbeeld door relevante bepalingen in een contract met de cliënt op te nemen of door het vermogen van de cliënt om op verzoek CDD-informatie te verstrekken steekproefsgewijs te testen.

9.19. Indien wordt voldaan aan de voorwaarden voor vereenvoudigd cliëntenonderzoek voor gezamenlijke rekeningen, kan de bank:

- a) de cliënt, daaronder begrepen de uiteindelijk begunstigten van de cliënt (maar niet de onderliggende cliënten van de cliënt), identificeren en zijn identiteit verifiëren;
- b) het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie beoordelen; en
- c) de zakelijke relatie doorlopend monitoren.

Cliënten die diensten in verband met virtuele valuta aanbieden

9.20. Ondernemingen moeten rekening houden met het feit dat, afgezien van aanbieders die zich bezighouden met omwisseldiensten tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta en van aanbieders van bewaarportemonnees die volgens Richtlijn (EU) 2015/849 meldingsplichtige entiteiten zijn, het uitgeven en aanhouden van virtuele valuta zoals omschreven in artikel 3, punt 18, van Richtlijn (EU) 2015/849 in de EU nog grotendeels ongereguleerd is, hetgeen tot grotere ML/TF-risico's leidt. Ondernemingen worden verwezen naar het EBA-verslag over cryptoactiva van januari 2019.

9.21. Wanneer ondernemingen een zakelijke relatie aangaan met cliënten die diensten in verband met virtuele valuta verlenen, houden zij in het kader van hun ML/TF-risicobeoordeling van de cliënt rekening met het ML/TF-risico dat virtuele valuta met zich meebrengen.

9.22. Ondernemingen dienen onder meer het hiernavolgende aan te merken als activiteiten op het gebied van virtuele valuta:

- a) fungeren als handelsplatform voor virtuele valuta waarmee het inwisselen van fiduciaire voor virtuele valuta wordt verzorgd;
- b) fungeren als handelsplatform voor virtuele valuta waarmee het wisselen tussen virtuele valuta wordt verzorgd;
- c) fungeren als handelsplatform voor virtuele valuta dat peer-to-peertransacties mogelijk maakt;
- d) aanbieden van diensten met bewaarportemonnees;
- e) organiseren, adviseren of profiteren van "initial coin offerings" (ICO's).

9.23. Om te waarborgen dat het aan dergelijke cliënten verbonden ML/TF-risiconiveau wordt beperkt, zien banken af van vereenvoudigd cliëntenonderzoek. Ondernemingen moeten in het kader van hun cliëntenonderzoek ten minste:

- a) met de cliënt in dialoog treden om inzicht te krijgen in de aard van de activiteiten en de daarmee gepaard gaande ML/TF-risico's;
- b) naast het verifiëren van de identiteit van de uiteindelijk begunstigden van de cliënt due diligence-onderzoek uitvoeren naar het hoger leidinggevend personeel, voor zover de leden daarvan niet de uiteindelijk begunstigden zijn, daarbij lettend op eventuele negatieve informatie;
- c) inzicht hebben in de mate waarin deze cliënten hun eigen CDD-maatregelen op hun cliënten toepassen, hetzij omdat zij daartoe wettelijk verplicht zijn dan wel op vrijwillige basis;
- d) vaststellen of de cliënt in een EER-lidstaat of een derde land over een registratie of vergunning beschikt, en zich een oordeel vormen over de geschiktheid van de AML/CFT-regelgeving van dat derde land;
- e) nagaan of bedrijven die voor het aantrekken van geld gebruikmaken van ICO's in de vorm van virtuele valuta legaal en, indien van toepassing, gereguleerd zijn.

9.24. Indien aan dergelijke cliënten een verhoogd risico verbonden is, passen banken overeenkomstig titel I EDD-maatregelen toe.

Richtsnoer 10: Sectoraal richtsnoer voor uitgevers van elektronisch geld

- 10.1. Richtsnoer 10 verschaft richtsnoeren voor uitgevers van elektronisch geld (uitgevers van e-geld) zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 3, van Richtlijn 2009/110/EG. Het niveau van het ML/TF-risico dat is verbonden aan elektronisch geld als bedoeld in artikel 2, punt 2, van Richtlijn 2009/110/EG (e-geld) hangt voornamelijk af van de eigenschappen van de afzonderlijke e-geldproducten en van de mate waarin uitgevers van e-geld andere personen gebruiken om namens hen e-geld te distribueren en e-geld terug te betalen overeenkomstig artikel 3, lid 4, van Richtlijn 2009/110/EG.
- 10.2. Ondernemingen die e-geld uitgeven, nemen, behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking. Ondernemingen die volgens hun vergunning ook betalingsinitiatiediensten of rekeninginformatiediensten tot hun bedrijfsactiviteiten mogen rekenen, worden ook verwezen naar sectoraal richtsnoer 18. Sectoraal richtsnoer 11 voor geldtransactiekantoren kan in deze context ook relevant zijn.

Risicofactoren

Productgebonden risicofactoren

- 10.3. Uitgevers van e-geld dienen rekening te houden met het ML/TF-risico dat verband houdt met:
- a) drempels;
 - b) de financieringswijze; en
 - c) de bruikbaarheid en verhandelbaarheid.
- 10.4. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- a) Drempels: het product
 - i. staat betalingen, stortingen of opnamen met een hoge of onbegrensde waarde toe, waaronder opnamen in contanten;
 - ii. staat een groot aantal betalingen, stortingen of opnamen toe, waaronder opnamen in contanten;
 - iii. staat het deponeren van hoge of onbeperkte bedragen aan geldmiddelen op het e-geldproduct/de e-geldrekening toe.
 - b) De financieringswijze: het product

- i. kan anoniem worden gestort, bijvoorbeeld met contant geld, anoniem e-geld of e-geldproducten die profiteren van de vrijstelling in artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849;
- ii. kan worden gefinancierd met betalingen afkomstig van niet-geïdentificeerde derden;
- iii. kan worden gefinancierd met andere e-geldproducten.

c) Bruikbaarheid en verhandelbaarheid: het product

- i. staat overmakingen tussen personen toe;
- ii. wordt door een groot aantal handelaren of verkooppunten geaccepteerd als betaalmiddel;
- iii. is speciaal ontwikkeld om als betaalmiddel te worden geaccepteerd door handelaren die handelen in goederen en diensten waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden, bijvoorbeeld online-kansspelen;
- iv. kan worden gebruikt in grensoverschrijdende transacties of in verschillende rechtsgebieden;
- v. is ontwikkeld om te worden gebruikt door andere personen dan de cliënt, bijvoorbeeld bepaalde partnerkaartproducten (maar geen cadeaukaarten met een lage waarde);
- vi. staat opnamen in contanten met een hoge waarde toe.

10.5. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

a) Drempels: het product

- i. kent lage limieten voor de waarde van betalingen, stortingen en opnamen, met inbegrip van opnamen in contanten (maar ondernemingen worden gewaarschuwd dat een lage drempel alleen mogelijk onvoldoende is om het TF-risico te beperken);
- ii. beperkt het aantal betalingen, stortingen of opnamen met inbegrip van opnamen in contanten binnen een bepaalde periode;
- iii. beperkt de hoeveelheid geldmiddelen die op enig moment op het e-geldproduct/de e-geldrekening kan worden opgeslagen.

b) Financiering: het product

- i. vereist dat de geldmiddelen voor de aankoop of (terug)storting verifieerbaar worden onttrokken aan een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt wordt aangehouden bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER;
- c) Bruikbaarheid en verhandelbaarheid: het product
 - i. staat opnamen in contanten niet toe of stelt hieraan strikte grenzen;
 - ii. kan alleen in eigen land worden gebruikt;
 - iii. wordt geaccepteerd door een beperkt aantal handelaren of verkooppunten, en de uitgever van het e-geld is bekend met hun bedrijfsactiviteiten;
 - iv. is speciaal ontwikkeld om het gebruik ervan door handelaren die handelen in goederen en diensten waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden, te beperken;
 - v. wordt als betaalmiddel geaccepteerd voor beperkte typen diensten of producten met een laag risico.

Cliëntgebonden risicofactoren

10.6. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De cliënt koopt meerdere e-geldproducten van dezelfde uitgever, doet dit frequent of doet in korte tijd en zonder economische reden meerdere opnamen in contanten; indien distributeurs (of agenten die optreden als distributeurs) zelf meldingsplichtige entiteiten zijn, geldt dit ook voor e-geldproducten van verschillende uitgevers die bij dezelfde distributeur zijn gekocht.
- b) De transacties van de cliënt liggen altijd net onder waarde-/transactielimieten.
- c) Het product lijkt te worden gebruikt door meerdere personen van wie de identiteit bij de uitgever niet bekend is (bv. het product wordt tegelijkertijd vanaf meerdere IP-adressen gebruikt).
- d) De identificatiegegevens van de cliënt, zoals het huisadres, het IP-adres of de gekoppelde bankrekeningen, worden veelvuldig gewijzigd.
- e) Het product wordt niet gebruikt voor het doel waarvoor het werd ontwikkeld; het wordt bijvoorbeeld in het buitenland gebruikt terwijl het was bedoeld als cadeaukaart van een winkelcentrum.

10.7. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- a) Het product is uitsluitend beschikbaar voor bepaalde categorieën cliënten, bijvoorbeeld ontvangers van een sociale uitkering of werknemers van een bedrijf dat het product uitgeeft om bedrijfsuitgaven te dekken.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

10.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Onlinedistributie en distributie op afstand zonder toereikende waarborgen, zoals elektronische handtekeningen, elektronische identificatiemiddelen die voldoen aan de criteria die zijn uiteengezet in Verordening (EU) nr. 910/2014 en maatregelen om gebruik van valse identiteiten en identiteitsfraude tegen te gaan.
- b) Distributie via tussenpersonen die zelf geen meldingsplichtige entiteiten zijn volgens Richtlijn (EU) 2015/849 of nationale wetgeving, indien van toepassing, indien de uitgever van het e-geld:
 - i. voor de uitvoering van sommige AML/CFT-verplichtingen van de uitgever van het e-geld vertrouwt op de tussenpersoon; en
 - ii. zich er zelf niet van heeft vergewist dat de tussenpersoon beschikt over passende AML/CFT-regelingen en -controles; en
 - iii. segmentatie van diensten, dat wil zeggen, het verlenen van e-gelddiensten door meerdere operationeel onafhankelijke dienstverleners zonder passend toezicht of passende coördinatie.

10.9. Om zich ervan te vergewissen dat de geleverde goederen en diensten legaal zijn en om het aan de activiteiten van de handelaar verbonden ML/TF-risico te beoordelen, verwerven ondernemingen alvorens met een handelaar een distributieovereenkomst te tekenen inzicht in de aard en het doel van diens activiteiten. Als er sprake is van een onlinehandelaar, dienen ondernemingen ook maatregelen te treffen om inzicht te verwerven in het type cliënten dat deze handelaar aantrekt en bepalen zij het verwachte volume en de verwachte omvang van transacties, zodat verdachte of ongebruikelijke transacties worden gesignaleerd.

Landgebonden of geografische risicofactoren

10.10. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De begunstigde is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden en/of het product is uitgegeven of ontvangt geldmiddelen uit bronnen in een dergelijk rechtsgebied. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan rechtsgebieden waarvan bekend is dat ze geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekken of dat er groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, en aan rechtsgebieden

die onderworpen zijn aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of -proliferatie.

Maatregelen

Cliëntenonderzoeksmaatregelen

10.11. Ondernemingen dienen CDD-maatregelen toe te passen op:

- a) de eigenaar van de bankrekening of het product voor elektronisch geld; en
- b) extra kaarthouders. Indien producten aan meerdere kaarten zijn gekoppeld, gaan ondernemingen na of zij één dan wel meerdere zakelijke relaties zijn aangegaan en of de extra kaarthouders uiteindelijk begunstigden kunnen zijn.

10.12. Nationale wetgeving kan voor bepaalde e-geldproducten voorzien in een vrijstelling van de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt en de uiteindelijk begunstigden en de beoordeling van de aard en het doel van de zakelijke relatie overeenkomstig artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849.

10.13. Ondernemingen worden erop gewezen dat een vrijstelling op grond van artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849 zich niet uitstrekt tot de verplichting om transacties en de zakelijke relatie doorlopend te bewaken; deze stelt hen ook niet vrij van de verplichting om verdachte transacties te identificeren en te melden; dit betekent dat ondernemingen ervoor dienen te zorgen dat ze voldoende informatie inwinnen over hun cliënten, of over de typen cliënten waarop zij hun product richten, om zinvolle doorlopende monitoring van de zakelijke relaties te kunnen uitvoeren.

10.14. Voorbeelden van de monitoringsystemen waarover ondernemingen dienen te beschikken, zijn:

- a) transactiemonitoringsystemen die afwijkingen of verdachte gedragspatronen opsporen, met inbegrip van onverwacht gebruik van het product op een manier waarvoor het niet werd ontwikkeld; de onderneming kan het product mogelijk handmatig of via besturingselementen op chip uitschakelen tot zij zich ervan heeft kunnen vergewissen dat er geen reden voor verdenking is;
- b) systemen die discrepanties tussen verstrekte en gedetecteerde informatie vaststellen, bijvoorbeeld tussen verstrekte informatie over het land van herkomst en het elektronisch gedetecteerde IP-adres;
- c) systemen die verstrekte gegevens vergelijken met gegevens over andere zakelijke relaties en die patronen kunnen herkennen, zoals hetzelfde financieringsinstrument of dezelfde contactgegevens;

- d) systemen die vaststellen of het product wordt gebruikt bij handelaren die handelen in goederen en diensten waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden;
- e) systemen die e-geldproducten ten behoeve van onlinetransacties koppelen aan apparaten of IP-adressen.

Verscherpt cliëntenonderzoek

10.15. Om ten aanzien van relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn te voldoen aan artikel 18 bis, dienen uitgevers van e-geld de EDD-maatregelen toe te passen die dienaangaande in titel I zijn beschreven.

10.16. Voorbeelden van verscherpte maatregelen die ondernemingen dienen toe te passen in alle overige situaties met een hoog risico, zijn:

- a) het verkrijgen van aanvullende informatie over de cliënt tijdens de identificatie, zoals de geldbron;
- b) het toepassen van aanvullende verificatiemaatregelen op basis van een breder scala van betrouwbare en onafhankelijke bronnen (bv. vergelijking met online-gegevensbanken) om de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde te verifiëren;
- c) het inwinnen van aanvullende informatie over de beoogde aard van de zakelijke relatie, bijvoorbeeld door cliënten vragen te stellen over hun bedrijf of de rechtsgebieden waarnaar zij van plan zijn om e-geld over te maken;
- d) het inwinnen van informatie over de handelaar/begunstigde, in het bijzonder indien de uitgever van het e-geld redenen heeft om te vermoeden dat zijn producten worden gebruikt om illegale goederen of leeftijdsbeperkte goederen te kopen;
- e) het toepassen van controles op identiteitsfraude om te waarborgen dat de cliënt is wie hij zegt te zijn;
- f) het versterkt monitoren van de relatie met de cliënt en afzonderlijke transacties;
- g) het vaststellen van de bron en/of de bestemming van geldmiddelen.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

10.17. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kunnen ondernemingen overwegen vereenvoudigd cliëntenonderzoek te verrichten voor e-geldproducten met een

laag risico die niet profiteren van de vrijstelling waarin artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849 voorziet.

10.18. Voorbeelden van dergelijke maatregelen die ondernemingen in situaties met een laag risico kunnen toepassen, voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, zijn:

- a) uitstel van de verificatie van de identiteit van de cliënt of de uiteindelijk begunstigde tot latere datum na het aangaan van de relatie of tot een bepaald (laag) drempelbedrag is overschreden (naargelang wat zich het eerst voordoet). Het drempelbedrag is niet hoger dan 150 EUR indien het product niet opnieuw geladen kan worden of kan worden gebruikt in andere rechtsgebieden of voor grensoverschrijdende transacties;
- b) verificatie van de identiteit van de cliënt op basis van een betaling ten laste van een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld of een rekening waarvoor kan worden aangetoond dat de cliënt er zeggenschap over heeft, bij een in de EER gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling;
- c) verificatie van de identiteit op basis van minder bronnen;
- d) verificatie van de identiteit op basis van minder betrouwbare bronnen;
- e) gebruik van alternatieve methoden om de identiteit te verifiëren;
- f) het maken van aannames met betrekking tot de aard en het beoogde doel van de zakelijke relatie indien deze duidelijk is, bijvoorbeeld in geval van bepaalde cadeaukaarten die niet vallen onder de vrijstelling voor gesloten-lus-/gesloten netwerken;
- g) vermindering van de intensiteit van de monitoring zolang een bepaald drempelbedrag niet is bereikt. Omdat doorlopende monitoring een belangrijk instrument is om in de loop van een cliëntrelatie meer informatie over cliëntgebonden risicofactoren te verkrijgen (zie hierboven), wordt deze drempel voor zowel afzonderlijke transacties als transacties die gedurende twaalf maanden gekoppeld lijken te zijn, vastgesteld op een niveau waarvan de onderneming heeft geoordeeld dat het een laag risico van terrorismefinanciering en laag witwasrisico met zich meebrengt.

Richtsnoer 11: Sectoraal richtsnoer voor geldtransactiekantoren

- 11.1. Geldtransactiekantoren zijn betalingsinstellingen, e-geldinstellingen of kredietinstellingen waaraan overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/2366 een vergunning is verleend om overal in de Europese Unie betalingsdiensten aan te bieden en uit te voeren. De bedrijven in deze sector zijn divers en variëren van afzonderlijke kantoren tot ondernemers van complexe ketens.
- 11.2. Veel geldtransactiekantoren maken gebruik van agenten die namens hen betalingsdiensten aanbieden. Agenten bieden vaak betalingsdiensten aan als bijkomende activiteit naast hun hoofdactiviteit en hoeven volgens de geldende AML/CFT-wetgeving zelf geen meldingsplichtige entiteit te zijn; derhalve is hun AML/CFT-expertise mogelijk beperkt.
- 11.3. De aard van de aangeboden dienst kan geldtransactiekantoren blootstellen aan ML/TF-risico. Dit is te wijten aan de eenvoud en snelheid van de transacties, hun wereldwijde bereik en het feit dat de diensten vaak zijn gebaseerd op contanten. Bovendien betekent de aard van hun dienstverlening dat geldtransactiekantoren vaak occasionele transacties verrichten in plaats van dat ze een zakelijke relatie met hun cliënten aangaan, wat betekent dat zij mogelijk slechts een beperkt inzicht hebben in het aan de cliënt verbonden ML/TF-risico.
- 11.4. Geldtransactiekantoren nemen, behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen, ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking. Ondernemingen die volgens hun vergunning ook betalingsinitiatiediensten of rekeninginitiatiediensten tot hun bedrijfsactiviteiten mogen rekenen, worden ook verwezen naar sectoraal richtsnoer 18.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 11.5. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
 - a) het product staat transacties met een hoge of onbeperkte waarde toe;
 - b) het product of de dienst heeft een wereldwijd bereik;
 - c) de transactie is gebaseerd op contanten of wordt gefinancierd met anoniem elektronisch geld, daaronder begrepen elektronisch geld dat profiteert van de vrijstelling in artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849;
 - d) er vinden overmakingen plaats van een of meer betalers in verschillende landen naar een lokale begunstigde.
- 11.6. De volgende factor kan bijdragen tot een lager risico:

- a) de in de overmaking gebruikte geldmiddelen komen van een rekening op naam van de betaler bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER.

Cliëntgebonden risicofactoren

11.7. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De bedrijfsactiviteit van de cliënt:
 - i. De cliënt bezit of exploiteert een bedrijf dat werkt met grote hoeveelheden contanten.
 - ii. Het bedrijf van de cliënt heeft een ingewikkelde eigendomsstructuur.
 - iii. De activiteit van de cliënt zou verband kunnen houden met terrorismefinanciering omdat van hem algemeen bekend is dat hij extremistische sympathieën koestert of dat hij banden met een criminele organisatie heeft.
- b) Het gedrag van de cliënt:
 - i. In de behoeften van de cliënt kan elders mogelijk beter worden voorzien, bijvoorbeeld omdat het geldtransactiekantoor voor de cliënt noch voor het bedrijf van de cliënt een lokaal kantoor is.
 - ii. De cliënt lijkt op te treden voor iemand anders; anderen waken bijvoorbeeld over de cliënt of zijn zichtbaar buiten de plek waar de transactie wordt verricht, of de cliënt leest instructies op van een briefje.
 - iii. Het gedrag van de cliënt is vanuit economisch oogpunt niet logisch; de cliënt accepteert bijvoorbeeld klakkeloos een ongunstige wisselkoers of hoge kosten, verzoekt om een transactie in een munteenheid die geen officieel betaalmiddel is of niet algemeen wordt gebruikt in het rechtsgebied waar hij en/of ontvanger is gevestigd, of vraagt of verstrekt grote bedragen in hetzij kleine hetzij grote coupures.
 - iv. De transacties van de cliënt liggen altijd net onder de toepasselijke drempels, daaronder begrepen de CDD-drempel voor occasionele transacties in artikel 11, onder b), van Richtlijn (EU) 2015/849 en de drempel van 1 000 EUR zoals gespecificeerd in artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2015/847.¹⁶ Ondernemingen worden erop gewezen dat de drempel in artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2015/847 alleen van toepassing is op transacties die niet met contanten of anoniem elektronisch geld worden gefinancierd.

¹⁶ Verordening (EU) 2015/847 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1781/2006.

- v. Het gebruik van de dienst door de cliënt is ongebruikelijk; hij verzendt bijvoorbeeld geld naar of ontvangt geld van zichzelf of zendt geld onmiddellijk na ontvangst door.
- vi. De cliënt lijkt weinig te weten of is onwillig om informatie te verstrekken over de begunstigde.
- vii. Meerdere cliënten van de onderneming maken geld over naar dezelfde begunstigde of lijken dezelfde identificatiegegevens, zoals adres of telefoonnummer, te hebben.
- viii. Bij een inkomende transactie is niet de vereiste informatie over de betaler of begunstigde gevoegd.
- ix. Het verzonden of ontvangen bedrag strookt niet met het inkomen (indien bekend) van de cliënt.
- x. De toename in het transactievolume of -aantal volgt geen gebruikelijk patroon, zoals salarisovermakingen of culturele festiviteiten.
- xi. De cliënt verstrekt inconsistente persoonsgegevens of identificatiedocumenten met inconsistente informatie.

11.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) De cliënt is een reeds lang bestaande cliënt van de onderneming wiens eerdere gedrag geen aanleiding tot verdenking of bezorgdheid heeft gegeven, en er zijn geen aanwijzingen dat het ML/TF-risico zou zijn verhoogd.
- b) Het overgemaakte bedrag is laag; ondernemingen worden er echter op gewezen dat lage bedragen alleen onvoldoende zijn om TF-risico uit te sluiten.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

11.9. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Er zijn geen beperkingen aan het financieringsinstrument, bijvoorbeeld in geval van contanten of betalingen via e-geldproducten die profiteren van de vrijstelling in artikel 12 van Richtlijn (EU) 2015/849, telegrafische overschrijvingen of cheques.
- b) Het gebruikte distributiekanaal biedt een zekere mate van anonimiteit.
- c) De dienst wordt geheel online geleverd zonder passende waarborgen.
- d) De geldtransferdienst wordt geleverd via agenten die:

- i. meer dan één principaal vertegenwoordigen;
 - ii. ongebruikelijke omzetpatronen hebben vergeleken met andere agenten op vergelijkbare locaties, bijvoorbeeld transacties van ongebruikelijk hoge of lage omvang, ongebruikelijk grote transacties in contanten of een hoog aantal transacties die net onder de CDD-drempel liggen, of zaken doen buiten de normale openstellingsuren;
 - iii. een groot deel van hun zaken doen met betalers of begunstigden uit rechtsgebieden waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden;
 - iv. onzeker lijken te zijn over, of niet consistent zijn in, de toepassing van de AML/CFT-gedragslijnen van de groep; of
 - v. niet uit de financiële sector komen en andere activiteiten als hoofdactiviteit ontplooiën.
- e) De geldtransferdienst wordt verleend via een groot netwerk van agenten in verschillende rechtsgebieden.
- f) De geldtransferdienst wordt verleend via een buitengewoon ingewikkelde betalingsketen, bijvoorbeeld met een groot aantal tussenpersonen die in verschillende rechtsgebieden actief zijn of niet-traceerbare (formele en informele) afwikkelingsystemen toestaan.

11.10. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) Agenten zijn zelf geregementeerde financiële instellingen.
- b) De dienst kan uitsluitend worden gefinancierd door overmakingen van een op naam van de cliënt gestelde rekening bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER of een rekening waarover de cliënt aantoonbaar zeggenschap heeft.

Landgebonden of geografische risicofactoren

11.11. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De betaler of de begunstigde is gevestigd in, of de transactie wordt uitgevoerd vanuit een IP-adres in, een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan rechtsgebieden waarvan bekend is dat ze geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekken of dat er groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, en aan rechtsgebieden die onderworpen zijn aan financiële sancties, embargo's of maatregelen die verband houden met terrorisme, terrorismefinanciering of -proliferatie.

- b) De begunstigde is ingezetene in een rechtsgebied dat geen, of een minder ontwikkelde, formele banksector heeft, wat betekent dat op het betaalpunt mogelijk informele geldtransferdiensten, zoals hawala, worden gebruikt.
- c) De tegenpartij van de onderneming is gevestigd in een derde land [waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden].
- d) De betaler of de begunstigde is gevestigd in een derde land met een hoog risico.

Maatregelen

11.12. Omdat het bedrijf van veel geldtransactiekantoren voornamelijk is gebaseerd op transacties, dienen ondernemingen te overwegen welke monitoringsystemen en -controles zij invoeren om ervoor te zorgen dat zij pogingen tot witwassen en het financieren van terrorisme ontdekken, ook indien de informatie die zij over de cliënt hebben basaal is of ontbreekt, omdat er geen zakelijke relatie is aangegaan. Bij het beoordelen van passende monitoringsystemen dienen geldtransactiekantoren ervoor te zorgen dat deze zijn toegesneden op de omvang en complexiteit van de activiteiten en hun transactievolume.

11.13. Ondernemingen moeten in elk geval beschikken over:

- a) systemen voor het identificeren van gekoppelde transacties (waaronder transacties die volgens hun gedragslijnen en procedures een zakelijke relatie zou kunnen impliceren), zoals systemen voor het identificeren van een reeks transacties van minder van 1 000 EUR met dezelfde betaler en begunstigde en die enige tijd aanhoudt;
- b) systemen om vast te stellen of transacties die afkomstig zijn van verschillende cliënten, bestemd zijn voor dezelfde begunstigde;
- c) systemen om, voor zover mogelijk, de bron en de bestemming van de geldmiddelen vast te stellen;
- d) systemen die de volledige traceerbaarheid van zowel transacties als het aantal partijen in de betalingsketen mogelijk maken;
- e) systemen om vast te stellen of er sprake is van een overmaking naar of vanuit een derde land met een hoog risico; en
- f) systemen om ervoor te zorgen dat in de gehele betalingsketen uitsluitend degenen die bevoegd zijn om geldtransferdiensten te verlenen, kunnen interveniëren.

11.14. Indien het aan een occasionele transactie of zakelijke relatie verbonden risico verhoogd is, verrichten ondernemingen verscherpt cliëntenonderzoek overeenkomstig titel I, met inbegrip van, indien van toepassing, intensievere monitoring van transacties (bv. hogere frequentie of lagere drempels). Omgekeerd kunnen ondernemingen mogelijk vereenvoudigd onderzoek verrichten overeenkomstig titel I als het aan een occasionele transactie of een zakelijke relatie verbonden risico laag is, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan.

11.15. Om ten aanzien van relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn te voldoen aan artikel 18 bis van Richtlijn (EU) 2015/849, dienen geldtransactiekantoren de EDD-maatregelen toe te passen die dienaangaande in titel I zijn beschreven.

Gebruik van agenten

11.16. Geldtransactiekantoren die agenten gebruiken voor het aanbieden van betalingsdiensten dienen te weten wie hun agenten zijn, zoals vastgelegd in artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/2366. In het kader hiervan dienen geldtransactiekantoren passend en op risicogevoeligheid gebaseerde gedragslijnen en procedures vast te stellen en bij te houden om het risico tegen te gaan dat hun agenten zich bezighouden met ML/TF, of daarvoor worden gebruikt, onder andere door:

- a) het identificeren van de persoon die de eigenaar is van of zeggenschap heeft over de agent, indien de agent een rechtspersoon is, om er zeker van te zijn dat het ML/TF-risico waaraan het geldtransactiekantoor wordt blootgesteld als gevolg van het gebruik van de agent, niet verhoogd is.
- b) het verkrijgen van bewijs, overeenkomstig artikel 19, lid 1, onder c), van Richtlijn (EU) 2015/2366, dat de bestuurders en overige managers van de agent, betrouwbaar en deskundig zijn, waarbij ook wordt gekeken naar hun eerlijkheid, integriteit en reputatie. Elk verzoek om inlichtingen dat het geldtransactiekantoor doet, dient in verhouding te staan tot de aard, complexiteit en schaal van het ML/TF-risico dat inherent is aan de betalingsdiensten die door de agent worden verleend, en zou kunnen worden gebaseerd op de cliëntonderzoeksprocedures van het geldtransactiekantoor;
- c) het nemen van redelijke maatregelen om zich ervan te vergewissen dat de interne AML/CFT-controles van de agent passend zijn en gedurende de relatie met het agentschap passend blijven, bijvoorbeeld door een steekproef van de transacties van de agent te monitoren of door de controles van de agent ter plaatse te beoordelen. Indien de interne AML/CFT-controles van een agent afwijken van die van het geldtransactiekantoor, bijvoorbeeld omdat de agent meer dan één principaal vertegenwoordigt of omdat de agent zelf een meldingsplichtige entiteit is volgens de toepasselijke AML/CFT-wetgeving,

beoordeelt en beheerst het geldtransactiekantoor het risico dat deze verschillen zijn eigen naleving, en die van de agent, van de AML/CFT-regelgeving zouden kunnen beïnvloeden;

- d) het verstrekken van AML/CFT-opleiding aan agenten om ervoor te zorgen dat zij een goed inzicht hebben in de relevante ML/TF-risico's en in de kwaliteit van de AML/CFT-controles die het geldtransactiekantoor verwacht.

Richtsnoer 12: Sectoraal richtsnoer voor vermogensbeheer

- 12.1. Vermogensbeheer is het verlenen van bank- en andere financiële diensten aan vermogende personen en hun families of bedrijven. Het wordt ook private banking genoemd. Cliënten van vermogensbeheerondernemingen kunnen verwachten dat in relatiebeheer gespecialiseerd personeel op de cliënt toegesneden diensten verleent, zoals bankdiensten (bv. rekeningen-courant, hypotheek en buitenlandse valuta), beheer van en advies met betrekking tot beleggingen, fiduciaire diensten, verhuur van safes, verzekeringen, familiekapitaalbeheer, fiscale en estateplanning en daarmee samenhangende faciliteiten, met inbegrip van juridische ondersteuning.
- 12.2. Veel kenmerkende elementen van vermogensbeheer, zoals vermogende en invloedrijke cliënten, transacties en portefeuilles met een zeer hoge waarde, complexe producten en diensten, met inbegrip van specifieke beleggingsproducten, en een verwachting van vertrouwelijkheid en discretie, zijn een indicatie voor een relatief hoger witwasrisico dan doorgaans het geval is bij retailbanking. De diensten van vermogensbeheerondernemingen kunnen bijzonder kwetsbaar zijn voor misbruik door cliënten die de oorsprong van hun geldmiddelen willen verbergen of, bijvoorbeeld, belasting in hun eigen rechtsgebied willen ontduiken.
- 12.3. Ondernemingen in deze sector dienen behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking te nemen. De sectorale richtsnoeren 9, 14 en 17 in titel I kunnen in deze context ook van belang zijn.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 12.4. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- a) cliënten die verzoeken om grote bedragen in contanten of andere fysieke vormen van waardeopslag zoals edelmetalen;
 - b) transacties met een zeer hoge waarde;
 - c) financiële overeenkomsten waarbij rechtsgebieden betrokken zijn waaraan een hoger ML/TF-*risico* is verbonden (ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan landen die een cultuur van bankgeheim hebben of die niet aan internationale normen inzake belastingtransparantie voldoen);
 - d) gedekte leningen (met inbegrip van hypotheek) op de waarde van activa in andere rechtsgebieden, in het bijzonder landen waar het moeilijk vast te stellen

is of de cliënt een legitiem recht op het onderpand heeft, of waar de identiteit van de partijen die garant staan voor de lening moeilijk te verifiëren is;

- e) het gebruik van complexe bedrijfsstructuren zoals trusts en vehikels voor particuliere beleggingen, in het bijzonder indien de identiteit van de uiteindelijk begunstigde mogelijk niet duidelijk is;
- f) zaken die verspreid over meerdere landen plaatsvinden, in het bijzonder indien er meerdere financiële dienstverleners bij betrokken zijn;
- g) grensoverschrijdende overeenkomsten waarbij activa worden gedeponereerd of beheerd bij een andere financiële instelling, al dan niet binnen dezelfde financiële groep, in het bijzonder indien de andere financiële instelling is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen dienen bijzondere aandacht te schenken aan rechtsgebieden met hogere niveaus van onderliggende delicten, een zwakke AML/CFT-regelgeving of zwakke normen inzake belastingtransparantie.

Clieëntgebonden risicofactoren

12.5. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Cliënten met inkomen en/of vermogen uit sectoren met een hoog risico, zoals de wapensector, de winningsindustrie, de bouw, goksector of particuliere militaire contractanten.
- b) Cliënten tegen wie geloofwaardige beschuldigingen van wanpraktijken zijn geuit.
- c) Cliënten die een ongebruikelijk hoog niveau van vertrouwelijkheid of discretie verwachten.
- d) Cliënten van wie het uitgavenpatroon of transactiegedrag het moeilijk maakt om 'normale' of verwachte gedragspatronen vast te stellen.
- e) Zeer vermogende en invloedrijke cliënten, daaronder begrepen cliënten met grote bekendheid, niet-ingezetenen cliënten en politiek prominente personen. Indien een cliënt of de uiteindelijk begunstigde van een cliënt een politiek prominent persoon is, moeten ondernemingen altijd verscherpt onderzoek verrichten overeenkomstig de artikelen 18 tot en met 22 van Richtlijn (EU) 2015/849.
- f) De cliënt verzoekt de onderneming hem te faciliteren en hem een product of dienst van een derde te leveren zonder duidelijke zakelijke of economische reden.

Landgebonden of geografische risicofactoren

12.6. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Er worden zaken gedaan in landen die een cultuur van bankgeheim hebben of die niet aan internationale normen inzake belastingtransparantie voldoen.
- b) De cliënt woont in, of zijn geldmiddelen zijn afkomstig van activiteiten in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.

Maatregelen

12.7. Het personeelslid dat de relatie van een vermogensbeheeronderneming met een cliënt beheert (de relatiebeheerder), speelt doorgaans een belangrijke rol in de risicobeoordeling. Nauw contact van de relatiebeheerder met de cliënt vergemakkelijkt het vergaren van informatie waarmee een volledig beeld van het doel en de aard van het bedrijf van de cliënt kan worden verkregen (bv. inzicht in de bron van het vermogen van de cliënt, de bestemming van de geldmiddelen, de reden waarom complexe of ongebruikelijke regelingen toch eerlijk en rechtmatig kunnen zijn, of de reden waarom extra zekerheid passend kan zijn). Dit nauwe contact kan echter ook tot belangenverstrengelingen leiden als de relatiebeheerder een te nauwe band met de cliënt ontwikkelt, ten koste van de inspanningen van de onderneming om het risico van financiële misdrijven te beheersen. Derhalve is ook onafhankelijk toezicht op de risicobeoordeling passend, dat kan worden uitgevoerd door bijvoorbeeld de complianceafdeling en het hoger leidinggevend personeel.

Verscherpt cliëntenonderzoek

12.8. Om ten aanzien van relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn te voldoen aan artikel 18 bis, dienen ondernemingen de EDD-maatregelen toe te passen die dienaangaande in titel I zijn beschreven.

- a) Inwinnen en verifiëren van meer informatie over cliënten dan in situaties met een standaardrisico en deze informatie beoordelen en bijwerken, zowel regelmatig als wanneer wezenlijke wijzigingen in het profiel van een cliënt daartoe aanleiding geven. Ondernemingen voeren beoordelingen uit op basis van risicogevoeligheid, waarbij cliënten met een hoog risico ten minste jaarlijks, maar vaker als het risico dit verlangt, opnieuw worden beoordeeld. Deze procedures kunnen procedures omvatten voor het registreren van bezoeken aan de locaties van de cliënt, hetzij zijn huis hetzij zijn bedrijf, met inbegrip van alle wijzigingen in het profiel van de cliënt of andere informatie die van invloed kan zijn op de risicobeoordeling waartoe deze bezoeken aanleiding geven.
- b) Vaststellen van de bron van het vermogen en van de geldmiddelen; indien het risico bijzonder hoog is en/of de onderneming twijfels heeft over de rechtmatige

oorsprong van de geldmiddelen, kan verificatie van de bron van het vermogen en van de geldmiddelen de enige geschikte manier zijn om het risico te beperken. De bron van geldmiddelen of vermogen kan worden geverifieerd aan de hand van onder andere:

- i. het origineel of een gecertificeerde kopie van een recent loonstrookje;
 - ii. een door een werkgever ondertekende schriftelijke bevestiging van het jaarsalaris;
 - iii. het origineel of een gecertificeerde kopie van een verkoopcontract van bijvoorbeeld beleggingen of een vennootschap;
 - iv. een schriftelijke bevestiging van verkoop ondertekend door een advocaat of juridisch adviseur;
 - v. het origineel of een gecertificeerde kopie van een testament of een bekrachtiging van testament;
 - vi. een schriftelijke bevestiging van erfenis ondertekend door een advocaat, juridisch adviseur, trustee of executeur;
 - vii. raadpleging van het online handelsregister om de verkoop van een vennootschap te bevestigen;
 - viii. controles van en cliëntenonderzoek op zakelijke relaties die scherper zijn dan gebruikelijk is in de gewone financiële dienstverlening, zoals in retailbanking of beleggingsbeheer.
- c) De bestemming van geldmiddelen vaststellen.

Richtsnoer 13: Sectoraal richtsnoer voor aanbieders van handelsfinanciering

- 13.1. Handelsfinanciering is het beheren van een betaling om het verkeer van goederen (en de levering van diensten) te vergemakkelijken, op nationaal niveau of grensoverschrijdend. Wanneer goederen internationaal worden verzonden, krijgt de importeur te maken met het risico dat de goederen niet aankomen, terwijl de exporteur zich zorgen kan maken dat betaling uitblijft. Om deze gevaren te verkleinen, ruimen veel handelsfinancieringsinstrumenten in transacties een centrale plaats in voor banken.
- 13.2. Handelsfinanciering kan veel verschillende vormen aannemen. Daartoe behoren:
- a) 'Open rekening'-transacties: dit zijn transacties waarbij de koper een betaling verricht zodra hij de goederen heeft ontvangen. Dit is de meest gebruikelijke manier van handelsfinanciering, maar de onderliggende handelsgerelateerde aard van de transactie zal bij de banken die de overmaking van geldmiddelen uitvoeren vaak niet bekend zijn. Banken raadplegen de richtsnoeren in titel I om het aan dergelijke transacties verbonden risico te beheersen.
 - b) Documentair krediet (L/C), waarvan veel verschillende varianten voor evenzoveel verschillende situaties bestaan: een L/C is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door een bank dat betaling aan een bij naam genoemde begunstigde (doorgaans een exporteur) garandeert op vertoon van bepaalde voorgeschreven documenten die in de kredietvoorwaarden worden genoemd (bv. bewijs dat de goederen zijn verzonden).
 - c) Documentaire incassowissels (bills for collection, B/C's): een B/C verwijst naar een procedure waarbij een betaling, of een geaccepteerde wissel, door een 'incasserende' bank bij een importeur van goederen wordt geïnd om later aan de exporteur te worden uitbetaald. De incasserende bank geeft de relevante handelsdocumentatie (die zal zijn ontvangen van de exporteur, gewoonlijk via zijn bank) op zijn beurt aan de importeur.
- 13.3. Andere handelsfinancieringsproducten zoals forfaitaire of gestructureerde financiering, of bredere activiteiten zoals projectfinanciering, vallen buiten het toepassingsgebied van deze sectorale richtsnoeren. Banken die deze producten aanbieden, raadplegen de algemene richtsnoeren in titel I.
- 13.4. Handelsfinancieringsproducten kunnen worden misbruikt om geld wit te wassen en terrorisme te financieren. De koper en verkoper kunnen bijvoorbeeld samenspannen om een verkeerde voorstelling te geven van de prijs, het type, de kwaliteit of de kwantiteit van de goederen om zo geldmiddelen of waarde van het ene naar het andere land over te brengen.

- 13.5. Banken moeten er rekening mee houden dat de Internationale Kamer van Koophandel (IKK) standaarden heeft ontwikkeld die het gebruik van L/C's en B/C's regelen, zoals de "Uniforme regels en usances voor documentaire kredieten" (600), een reeks voorschriften voor financiële instellingen die kredietbrieven uitgeven, maar dat deze geen aangelegenheden bestrijken die verband houden met financiële misdrijven. Banken worden erop gewezen dat deze standaarden geen rechtskracht hebben en dat het gebruik ervan niet betekent dat banken niet hoeven te voldoen aan hun wettelijke en bestuursrechtelijke AML/CFT-verplichtingen.
- 13.6. Ondernemingen in deze sector dienen behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking te nemen. Sectoraal richtsnoer 8 in titel II kan in deze context ook van belang zijn.

Risicofactoren

- 13.7. Banken die partij zijn in handelsfinancieringstransacties hebben vaak toegang tot slechts een deel van de informatie over een transactie en de daarbij betrokken partijen. De handelsdocumentatie kan divers zijn en banken beschikken mogelijk niet over gespecialiseerde kennis van de verschillende typen handelsdocumenten die zij ontvangen. Hierdoor kan de identificatie en beoordeling van ML/TF-risico een grote opgave zijn.
- 13.8. Banken moeten desalniettemin hun gezond verstand en professionele oordeel gebruiken om te beoordelen in hoeverre de informatie en documentatie die zij hebben aanleiding kan geven tot bezorgdheid of een vermoeden van ML/TF.
- 13.9. Banken houden, voor zover mogelijk, rekening met de volgende risicofactoren:

Transactiegebonden risicofactoren

13.10. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De transactie is ongebruikelijk groot, gezien wat er bekend is over de branche waarin de cliënt voorheen actief was of gezien de eerdere handelsactiviteiten van de cliënt.
- b) De transactie is in hoge mate gestructureerd, gefragmenteerd of complex, met meerdere betrokken partijen, zonder duidelijke legitieme rechtvaardiging.
- c) Er worden kopieën van documenten gebruikt in situaties waarin originele documenten worden verwacht, zonder redelijke verklaring.
- d) Er zijn aanmerkelijke discrepanties in de stukken, bijvoorbeeld tussen de beschrijving van het type, de hoeveelheid of de kwaliteit van de goederen in

belangrijke stukken (d.w.z. facturen en verzekerings- en vervoersdocumenten) en de werkelijk verzonden goederen, voor zover dit bekend is.

- e) Het type, de hoeveelheid en de waarde van de goederen komen niet overeen met wat de bank weet over het bedrijf van de koper.
- f) Aan de verhandelde goederen is een hoger witwasrisico verbonden, bijvoorbeeld bepaalde grondstoffen waarvan de prijzen sterk kunnen fluctueren, waardoor gefingeerde prijzen moeilijk te ontdekken kunnen zijn.
- g) De overeengekomen waarde van de goederen of zending is over- of onderverzekerd of er worden meerdere verzekeringen gebruikt, voor zover dit bekend is.
- h) Voor de verhandelde goederen zijn uitvoercertificaten vereist, zoals speciale uitvoervergunningen voor producten voor tweërlei gebruik, dat wil zeggen goederen, software en technologie die zowel civiele als militaire toepassingen kennen.
- i) De handelsdocumentatie voldoet niet aan de toepasselijke wetgeving of standaarden.
- j) De prijs per eenheid lijkt ongebruikelijk, op basis van wat de bank weet over de goederen en de handel.
- k) De transactie is om een andere reden ongebruikelijk, bijvoorbeeld omdat L/C's zonder duidelijke reden veelvuldig worden gewijzigd of omdat goederen zonder duidelijke commerciële reden via een ander rechtsgebied worden verzonden.
- l) De verhandelde goederen zijn bestemd voor een partij of land waaraan een sanctie, een embargo of een soortgelijke maatregel is opgelegd, uitgevaardigd door bijvoorbeeld de Unie of de Verenigde Naties, of dienen ter ondersteuning van zo'n partij of land.

13.11. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) Onafhankelijke inspecteurs hebben de kwaliteit en hoeveelheid van de goederen geverifieerd, alsook de aanwezigheid van de benodigde documenten en vergunningen.
- b) Bij transacties zijn reeds lang bestaande tegenpartijen betrokken die een bewezen trackrecord van transacties met elkaar hebben, en er is eerder cliëntenonderzoek uitgevoerd.

Cliëntgebonden risicofactoren

13.12. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De transactie en/of de betrokken partijen komen niet overeen met wat de bank weet over de eerdere activiteiten of de branche van de cliënt (bv. de goederen die worden verzonden, of de verzonden hoeveelheden, kloppen niet met wat bekend is over de importeur of het bedrijf van de exporteur).
- b) Er zijn aanwijzingen dat de koper en de verkoper samenspannen, bijvoorbeeld:
 - i. de koper en de verkoper staan onder zeggenschap van dezelfde persoon;
 - ii. de handeldrijvende bedrijven hebben hetzelfde adres, verstrekken slechts een adres van een geregistreerd agent, of hebben andere inconsistenties met betrekking tot de adressen;
 - iii. de koper is bereid of erop gespitst discrepanties in de documentatie te accepteren of van zich af te zetten.
- c) De cliënt is niet in staat of onwillig om ter ondersteuning van de transactie relevante documentatie te verstrekken.
- d) De cliënt kan de ratio achter de gehele uitvoerprocedure niet goed uitleggen of kan geen toelichting geven op de inhoud en betekenis van de onderliggende transactie waarop de L/C- of B/C-documenten betrekking hebben.
- e) De juridische structuur van de koper belet identificatie van de eigenaren of zij maakt gebruik van agenten of derden om de rechten en belangen van de koper te vertegenwoordigen.

13.13. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) De cliënt is een bestaande cliënt van wie de bedrijfsactiviteit goed bekend is bij de bank, en de transactie is in overeenstemming met deze bedrijfsactiviteit.

Landgebonden of geografische risicofactoren

13.14. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) In een land dat betrokken is bij de transactie (daaronder begrepen het land waar de goederen oorspronkelijk vandaan komen, het land van bestemming of doorvoer, of het land waar een van de partijen bij de transactie is gevestigd), gelden deviezenbeperkingen. Dit verhoogt het risico dat het ware doel van de transactie is valuta uit te voeren in strijd met lokale wetgeving.

- b) Een land dat betrokken is bij de transactie, heeft hogere niveaus van onderliggende delicten (bv. delicten die verband houden met drugshandel, smokkel of vervalsing) of vrijhandelszones.
- c) De transactie wordt uitgevoerd onder auspiciën van overheidsinstanties of internationale organisaties of stichtingen ter ondersteuning van slachtoffers van natuurrampen, oorlogen, conflicten of maatschappelijke onlusten.

13.15. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) De handel vindt plaats binnen de EU/EER.
- b) De landen die betrokken zijn bij de transactie hebben AML/CFT-regelgeving die niet minder robuust is dan wat Richtlijn (EU) 2015/849 voorschrijft, en hebben lage niveaus van onderliggende delicten.

Maatregelen

13.16. Banken moeten cliëntenonderzoek uitvoeren op de opdrachtgever. In de praktijk zullen de meeste banken slechts instructies accepteren van bestaande cliënten, en de bredere zakelijke relatie die de bank met de cliënt heeft, kan in het cliëntenonderzoek van de bank van pas komen.

13.17. Indien een bank een cliënt handelsfinancieringsdiensten aanbiedt, dient zij in het kader van haar cliëntenonderzoek stappen te ondernemen om inzicht te krijgen in het bedrijf van haar cliënt. Voorbeelden van het type informatie dat de bank kan inwinnen, zijn de landen waarmee de cliënt handel drijft, de handelsroutes die worden gebruikt, de goederen die worden verhandeld, de zakenpartners van de cliënt (kopers, leveranciers, enz.), of de cliënt gebruikmaakt van agenten of derde partijen en, zo ja, hun plaats van vestiging. Dit geeft de bank inzicht in de cliënt en helpt haar om ongebruikelijke of verdachte transacties te detecteren.

13.18. Indien een bank een correspondent is, moet zij cliëntenonderzoek verrichten op de respondent. Correspondentbanken volgen sectoraal richtsnoer 8 voor correspondentbankieren.

Verscherpt cliëntenonderzoek

13.19. Om ten aanzien van relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn te voldoen aan artikel 18 bis, dienen ondernemingen de EDD-maatregelen toe te passen die dienaangaande in titel I zijn beschreven.

13.20. In andere situaties met een hoger risico moeten banken ook verscherpt cliëntenonderzoek verrichten. In het kader hiervan moeten banken overwegen of het passend is om grondigere

zorgvuldigheidscontroles op de transactie zelf en op andere partijen in de transactie (daaronder begrepen niet-cliënten) uit te voeren.

13.21. Controles van andere partijen in de transactie kunnen zijn:

- a) Het ondernemen van stappen om de eigendomsstructuur of achtergrond van andere partijen in de transactie beter te begrijpen, in het bijzonder indien ze zijn gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden of indien ze goederen met een hoog risico verhandelen. Dit kan controles van handelsregisters en bronnen van inlichtingen van derden omvatten, alsook raadpleging van openbare online-bronnen.
- b) Het inwinnen van meer informatie over de financiële situatie van de betrokken partijen.

13.22. Controles op transacties kunnen zijn:

- a) het gebruiken van gegevensbronnen van derden of openbare gegevensbronnen, bijvoorbeeld het Internationale Maritieme Bureau (voor waarschuwingsberichten, cognossementen, verzend- en prijscontroles) of gratis containervolgsystemen van scheepvaartmaatschappijen om de verstrekte informatie te verifiëren en te controleren dat het doel van de transactie rechtmatig is;
- b) het op basis van een professioneel oordeel onderzoeken of de prijsstelling van de goederen commercieel logisch is, in het bijzonder met betrekking tot verhandelde grondstoffen waarvoor betrouwbare en actuele prijsinformatie beschikbaar is;
- c) het controleren dat de gewichten en volumes van de goederen die worden verzonden, kloppen met de verzendmethode.

13.23. Aangezien L/C's en B/C's grotendeels papieren stukken zijn en vergezeld gaan van handelsgerelateerde documenten (bv. facturen, cognossementen en manifesten), is geautomatiseerde monitoring van transacties niet altijd haalbaar. De verwerkende bank beoordeelt deze documenten op hun consistentie met de voorwaarden van de handelstransactie en eist dat personeelsleden hun professionele expertise en oordeel gebruiken om te onderzoeken of er ongebruikelijke elementen zijn die de toepassing van EDD-maatregelen rechtvaardigen of aanleiding geven tot een vermoeden van ML/TF.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

13.24. De controles die banken routinematig uitvoeren om fraude op te sporen en ervoor te zorgen dat de transactie voldoet aan de normen die door de Internationale Kamer van Koophandel

zijn vastgesteld, betekenen dat ze in de praktijk geen vereenvoudigd cliëntenonderzoek zullen verrichten, zelfs niet in situaties met een lager risico.

Richtsnoer 14: Sectoraal richtsnoer voor levensverzekeringsondernemingen

- 14.1. Levensverzekeringsproducten worden ontwikkeld om de polishouder financieel te beschermen tegen het risico van een onzekere toekomstige gebeurtenis, zoals overlijden, ziekte of langer leven dan waarop het pensioenspaargeld is berekend (langlevenrisico). De bescherming wordt geboden door een verzekeraar die de financiële risico's waarmee veel verschillende polishouders worden geconfronteerd, bundelt. Levensverzekeringsproducten kunnen ook als beleggingsproducten of voor pensioendoeleinden worden gekocht.
- 14.2. Levensverzekeringsproducten worden via verschillende distributiekkanalen aangeboden aan cliënten die natuurlijke personen of rechtspersonen of juridische constructies kunnen zijn. De begunstigde van het contract kan de polishouder of een aangewezen of aangemelde derde zijn; de begunstigde kan gedurende de looptijd ook worden gewijzigd en het is mogelijk dat de oorspronkelijke begunstigde nooit van de verzekering zal profiteren.
- 14.3. De meeste levensverzekeringsproducten worden ontwikkeld voor de lange termijn en sommige zullen alleen uitbetalen bij een verificerbare gebeurtenis, zoals overlijden of pensionering. Dit betekent dat veel levensverzekeringsproducten onvoldoende flexibel zijn om het vehikel van eerste keus van witwassers te zijn. Net als bij andere financiële diensten bestaat echter het risico dat de geldmiddelen die worden gebruikt voor de aanschaf van een levensverzekering de opbrengsten van criminele activiteiten zijn.
- 14.4. Ondernemingen in deze sector dienen behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking te nemen. De sectorale richtsnoeren 12 en 16 in titel II kunnen in deze context ook van belang zijn. Indien gebruik wordt gemaakt van tussenpersonen, zijn de in titel I uiteengezette leveringskanaalgebonden risicofactoren relevant.
- 14.5. Deze richtsnoeren kunnen ook nuttig zijn voor tussenpersonen.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

14.6. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Flexibiliteit van betalingen, bijvoorbeeld het product staat toe:
 - i. betalingen afkomstig van niet-geïdentificeerde derden;

- ii. premiebetalingen met een hoge waarde of ongelimiteerde waarde, te hoge betalingen of grote aantallen premiebetalingen met een lagere waarde;
- iii. betalingen in contanten.
 - b) Gemakkelijke toegang tot geaccumuleerde geldmiddelen; het product staat bijvoorbeeld gedeeltelijke opnamen of vervroegde afkoop op elk willekeurig moment toe, met beperkte kosten of vergoedingen.
 - c) Verhandelbaarheid; het product kan bijvoorbeeld worden:
 - i. verhandeld op een secundaire markt;
 - ii. gebruikt als zekerheidstelling voor een lening.
 - d) Anonimiteit; het product vergemakkelijkt bijvoorbeeld anonimiteit van de cliënt of staat deze toe.

14.7. Factoren die kunnen bijdragen tot een lager risico: Het product:

- a) betaalt uitsluitend uit in geval van een vooraf bepaalde gebeurtenis, bijvoorbeeld overlijden, of op een specifieke datum, zoals in geval van door levensverzekeringen gedekte consumptieve kredieten en hypotheekleningen, die uitsluitend uitbetalen in geval van overlijden van de verzekerde persoon;
- b) heeft geen afkoopwaarde;
- c) heeft geen beleggingselement;
- d) heeft geen derdebetalersregeling;
- e) schrijft voor dat de totale investering wordt beperkt tot een lage waarde;
- f) is een levensverzekeringsspolis met een lage premie;
- g) staat uitsluitend kleine, regelmatige premiebetalingen toe, bijvoorbeeld geen te hoge betalingen;
- h) is uitsluitend toegankelijk via werkgevers, bijvoorbeeld een pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen;
- i) kan niet op korte of middellange termijn worden terugbetaald, zoals in het geval van pensioenverzekeringsovereenkomsten die geen afkoopclausule bevatten;

- j) kan niet als zekerheidstelling dienen;
- k) staat geen betalingen in contanten toe;
- l) heeft ten aanzien van de beschikbaarheid van middelen beperkende voorwaarden waaraan moet worden voldaan om van belastingaftrek te kunnen profiteren.

Cliënt- en begunstigdegebonden risicofactoren

14.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De aard van de cliënt, bijvoorbeeld:
 - i. rechtspersonen wier structuur het moeilijk maakt om de uiteindelijk begunstigde te identificeren;
 - ii. de cliënt of de uiteindelijk begunstigde van de cliënt is een politiek prominente persoon;
 - iii. de begunstigde van de polis of de uiteindelijk begunstigde is een politiek prominente persoon;
 - iv. de leeftijd van de cliënt is ongebruikelijk voor het type product dat wordt verlangd (bv. de cliënt is heel jong of heel oud);
 - v. het contract past niet bij de vermogenssituatie van de cliënt;
 - vi. het beroep of de activiteit van de cliënt wordt beschouwd als een beroep dat of activiteit die zeer waarschijnlijk verband houdt met het witwassen van geld; het is bijvoorbeeld bekend dat ze heel liquiditeiten-intensief zijn of blootstaan aan een hoog corruptierisico;
 - vii. het contract is ondertekend door een 'poortwachter', zoals een fiduciaire onderneming, die optreedt namens de cliënt;
 - viii. de polishouder en/of de begunstigde van het contract zijn ondernemingen met gevolmachtigde aandeelhouders en/of aandelen aan toonder.
- b) Het gedrag van de cliënt:
 - i. Met betrekking tot het contract, bijvoorbeeld:
 - a. de cliënt brengt het contract veelvuldig over naar een andere verzekeraar;

- b. frequente en niet-verklaarde afkopen, in het bijzonder indien de terugbetaling wordt verricht naar verschillende bankrekeningen;
 - c. de cliënt maakt veelvuldig of onverwacht gebruik van 'free look'-bepalingen/afkoelingsperioden, in het bijzonder indien de terugbetaling wordt verricht naar een schijnbaar niet-gerelateerde derde;
 - d. de cliënt maakt hoge kosten wanneer hij verzoekt om vroegtijdige beëindiging van een product;
 - e. de cliënt draagt het contract over aan een schijnbaar niet-gerelateerde derde;
 - f. het verzoek van de cliënt om de verzekerde som en/of de premiebetaling te wijzigen of te verhogen is ongebruikelijk of buitensporig.
- ii. Met betrekking tot de begunstigde, bijvoorbeeld:
 - a. de verzekeraar wordt pas op de hoogte gesteld van een wijziging in de begunstigde op het moment dat de claim wordt ingediend;
 - b. de cliënt wijzigt de bepaling inzake de begunstigde en wijst een schijnbaar niet-gerelateerde derde aan;
 - c. de verzekeraar, de cliënt, de uiteindelijk begunstigde, de begunstigde of de uiteindelijk begunstigde van de begunstigde zijn gevestigd in verschillende rechtsgebieden.
- iii. Met betrekking tot betalingen, bijvoorbeeld:
 - a. de cliënt gebruikt ongebruikelijke betalingsmethoden, zoals contanten of gestructureerde monetaire instrumenten of andere vormen van betalingsvehikels die anonimiteit vergemakkelijken;
 - b. betalingen van verschillende bankrekeningen zonder verklaring;
 - c. betalingen van banken die niet in de staat van verblijf van de cliënt zijn gevestigd;

- d. de cliënt verricht veelvuldig (veel) te hoge betalingen terwijl dit niet werd verwacht;
- e. er worden betalingen ontvangen van niet-gerelateerde derden;
- f. inkoopbijdragen aan een pensioenregeling kort voor de pensioendatum.

14.9. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico. In geval van een ondernemingslevensverzekering, is de cliënt:

- a) een kredietinstelling of financiële instelling die onderworpen is aan voorschriften inzake de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en waarbij er toezicht wordt uitgeoefend op de naleving van die voorschriften op een manier die in overeenstemming is met Richtlijn (EU) 2015/849;
- b) een overheid of een overheidsbedrijf uit een EER-rechtsgebied.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

14.10. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) verkopen op afstand, zoals online verkopen, verkopen per post of telefoon, zonder toereikende waarborgen, zoals elektronische handtekeningen of elektronische identificatiemiddelen die voldoen aan Verordening (EU) nr. 910/2014;
- b) lange ketens van tussenpersonen;
- c) er wordt gebruikgemaakt van een tussenpersoon in ongebruikelijke situaties (bv. onverklaarde geografische afstand).

14.11. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) De verzekeraar kent de tussenpersonen goed en hij is ervan overtuigd dat de tussenpersoon cliëntenonderzoek verricht dat in verhouding staat tot het risico dat is verbonden aan de relatie, en dat in overeenstemming is met de maatregelen die uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849 vereist zijn.
- b) Het product is uitsluitend beschikbaar voor werknemers van bepaalde ondernemingen die met de verzekeraar een contractuele overeenkomst hebben gesloten voor levensverzekeringen voor hun werknemers, bijvoorbeeld als onderdeel van een arbeidsvoorwaardenpakket.

Landgebonden of geografische risicofactoren

14.12. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De verzekeraar, de cliënt, de uiteindelijk begunstigde, de begunstigde of de uiteindelijk begunstigde van de begunstigde zijn gevestigd in, of hebben banden met, rechtsgebieden met een hoger ML/TF-risico. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht.
- b) Premies worden betaald via rekeningen die worden aangehouden bij financiële instellingen die zijn gevestigd in rechtsgebieden met een hoger ML/TF-risico. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht.
- c) De tussenpersoon is gevestigd in, of heeft banden met, rechtsgebieden waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht.

14.13. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) Landen hebben volgens geloofwaardige bronnen, zoals wederzijdse beoordelingen of gedetailleerde evaluatierapporten, doeltreffende AML/CFT-regelingen.
- b) Landen hebben volgens geloofwaardige bronnen een laag niveau van corruptie of andere criminele activiteit.

Maatregelen

14.14. Artikel 13, lid 5, van Richtlijn (EU) 2015/849 bepaalt dat ondernemingen met betrekking tot levensverzekeringen cliëntenonderzoek moeten verrichten, niet alleen op de cliënt en de uiteindelijk begunstigde, maar ook op de begunstigden, zodra de begunstigden zijn geïdentificeerd of aangewezen. Dit houdt in dat ondernemingen:

- a) de naam van de begunstigde moeten noteren, indien een natuurlijke persoon of een rechtspersoon of een juridische constructie als de begunstigde is geïdentificeerd; of
- b) voldoende informatie moeten inwinnen om ervan overtuigd te zijn dat zij op het tijdstip van uitbetaling in staat zullen zijn de identiteit van de begunstigden vast te stellen indien de begunstigden naar categorie of door middel van kenmerken zijn aangewezen. Indien de begunstigden bijvoorbeeld 'mijn toekomstige

kleinkinderen' zijn, kan de verzekeraar informatie inwinnen over de kinderen van de polishouder.

14.15. Ondernemingen moeten de identiteit van de begunstigden uiterlijk op het moment van uitbetaling verifiëren.

14.16. Indien de onderneming weet dat de levensverzekering is toegekend aan een derde die de waarde van de polis zal ontvangen, moeten zij de identiteit van de uiteindelijk begunstigde vaststellen op het moment van toekenning.

14.17. Om te voldoen aan artikel 13, lid 6, van Richtlijn (EU) 2015/849 moeten ondernemingen, indien begunstigden van trusts of soortgelijke juridische constructies naar categorie of door middel van kenmerken zijn aangewezen, voldoende informatie inwinnen om ervan overtuigd te zijn dat zij op het tijdstip van uitbetaling of op het tijdstip waarop de begunstigden hun definitieve rechten uitoefenen in staat zullen zijn de identiteit van de begunstigden vast te stellen.

Verscherpt cliëntenonderzoek

14.18. Om ten aanzien van relaties of transacties waarbij derde landen met een hoog risico betrokken zijn te voldoen aan artikel 18 bis, dienen ondernemingen de EDD-maatregelen toe te passen die dienaangaande in titel I zijn beschreven. De volgende verscherpte maatregelen kunnen passend zijn in alle overige situaties met een hoog risico:

- a) Indien de cliënt gebruikmaakt van de 'free look'/afkoelingsperiode, wordt de premie terugbetaald naar de bankrekening van de cliënt waarvandaan de geldmiddelen werden betaald. Ondernemingen moeten ervoor zorgen dat ze de identiteit van de cliënt hebben geverifieerd overeenkomstig artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 voordat zij de terugbetaling verrichten, in het bijzonder indien de premie hoog is of de omstandigheden anderszins ongebruikelijk lijken te zijn. Ondernemingen moeten ook overwegen of de annulering aanleiding geeft tot een verdenking met betrekking tot de transactie, en of melding van een verdachte activiteit passend zou zijn.
- b) Er kunnen aanvullende stappen worden genomen om de kennis van de onderneming over de cliënt, de uiteindelijk begunstigde, de begunstigde of de uiteindelijk begunstigde van de begunstigde, de derde betalende en ontvangers te vergroten. Voorbeelden zijn:
 - i. geen gebruik maken van de afwijking in artikel 14, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849, die voorziet in vrijstelling van cliëntenonderzoek vooraf;
 - ii. verificatie van de identiteit van andere relevante partijen, waaronder begrepen derde betalende en ontvangers, voordat de zakelijke relatie wordt aangegaan;

- iii. inwinnen van aanvullende informatie om de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen;
- iv. inwinnen van aanvullende informatie over de cliënt en regelmatig bijwerken van de identificatiegegevens van de cliënt en de uiteindelijk begunstigde;
- v. indien de betaler een ander is dan de cliënt, vaststellen van de reden waarom dit zo is;
- vi. verificatie van identiteiten op basis van meer dan één betrouwbare en onafhankelijk bron;
- vii. vaststellen van de bron van het vermogen en van de geldmiddelen van de cliënt, bijvoorbeeld gegevens over dienstbetrekking en salaris, erfenis of echtscheidingsvonnis;
- viii. indien mogelijk, identificatie van de begunstigde en verificatie van diens identiteit bij het aangaan van de zakelijke relatie, in plaats van afwachten tot deze wordt geïdentificeerd of aangewezen, rekening houdend met het feit dat de begunstigde gedurende de looptijd van de polis kan worden gewijzigd;
- ix. identificatie en verificatie van de identiteit van de uiteindelijk begunstigde van de begunstigde;
- x. overeenkomstig artikel 20 en artikel 21 van Richtlijn (EU) 2015/849, maatregelen nemen om te bepalen of de cliënt een politiek prominente persoon is, en redelijke maatregelen nemen om te bepalen of de begunstigde of de uiteindelijk begunstigde van de begunstigde een politiek prominente persoon is bij de gehele of gedeeltelijke overdracht van de polis of uiterlijk bij de uitbetaling;
- xi. eisen dat de eerste betaling wordt verricht via een rekening die op naam van de cliënt is gesteld bij een bank die onderworpen is aan standaarden van cliëntenonderzoek die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 voorgeschreven standaarden.

14.19. Artikel 20 van Richtlijn (EU) 2015/849 schrijft voor dat ondernemingen, indien het aan een relatie met een politiek prominente persoon verbonden risico hoog is, niet alleen onderzoeksmaatregelen overeenkomstig artikel 13 van de richtlijn moeten treffen, maar ook vóór uitbetaling van de polis het hoger leidinggevend personeel moeten informeren, zodat dit zich een goed beeld kan vormen van het aan de situatie verbonden ML/TF-risico en met kennis van zaken een beslissing kan nemen over de beste maatregelen om dat risico te beperken; ondernemingen moeten daarnaast op de hele zakelijke relatie verscherpt cliëntenonderzoek verrichten.

14.20. Ondernemingen:

- a) winnen aanvullende informatie over de zakelijke relatie in, zodat zij de aard van de relatie tussen de cliënt/de verzekerde en de begunstigde kunnen doorgronden, alsook de aard van de relatie tussen de betaler en de begunstigde indien de betaler niet de cliënt/de verzekerde is; en
- b) onderwerpen de bron van de geldmiddelen aan verscherpte controle.

14.21. Indien de begunstigde een politiek prominente persoon is en uitdrukkelijk wordt genoemd, wachten ondernemingen niet tot uitbetaling van de polis alvorens de gehele zakelijke relatie aan verscherpte controle te onderwerpen.

14.22. Frequentere en diepgaandere monitoring van transacties kan nodig zijn (met inbegrip van, indien nodig, vaststelling van de geldbron).

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

14.23. De volgende maatregelen kunnen in situaties met een laag risico aan enkele van de voorschriften inzake cliëntenonderzoek voldoen (voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan):

- a) Ondernemingen kunnen mogelijk aannemen dat aan de verificatie van de identiteit van de cliënt wordt voldaan op basis van een betaling die wordt getrokken op een rekening waarvan de onderneming overtuigd is dat deze uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling in een EER-land.
- b) Ondernemingen kunnen mogelijk aannemen dat aan de verificatie van de identiteit van de begunstigde van het contract wordt voldaan op basis van een betaling die wordt getrokken op een rekening die op naam van de begunstigde is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling in een EER-land.

Richtsnoer 15: Sectoraal richtsnoer voor beleggingsondernemingen

- 15.1. Bij het verlenen of uitvoeren van beleggingsdiensten en -activiteiten als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 2 van Richtlijn 2014/65/EU dienen beleggingsondernemingen als omschreven in artikel 4, lid 1, punt 1 van Richtlijn 2014/65/EU behalve de in titel I van deze richtsnoeren uiteengezette risicofactoren en maatregelen ook de onderstaande risicofactoren en maatregelen in aanmerking te nemen. Sectoraal richtsnoer 12 kan in deze context ook van belang zijn.
- 15.2. Om te voldoen aan hun verplichtingen overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/849 nemen ondernemingen in deze sector in aanmerking dat:
- a) het ML/TF-risico in deze sector hoofdzakelijk wordt bepaald door het risico dat is verbonden aan de cliënten die door beleggingsondernemingen worden bediend; en
 - b) de aard van de activiteiten die beleggingsondernemingen uitoefenen betekent dat zij blootgesteld kunnen worden aan basisdelicten, zoals marktmisbruik, die witwassen of terrorismefinanciering tot gevolg kunnen hebben.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 15.3. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:
- a) transacties van een ongebruikelijke omvang, gelet op het profiel van de cliënt;
 - b) afwikkelingsregelingen die atypisch zijn of afwijkend lijken;
 - c) vormen van spiegelhandel of spiegeltransacties met effecten die voor valutaomrekening worden gebruikt en die ongewoon lijken of geen duidelijk zakelijk of economisch doel dienen;
 - d) producten of diensten die zo zijn opgezet dat het moeilijk kan zijn de cliënten te identificeren; betalingen door derden zijn mogelijk.
- 15.4. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:
- a) voor het product of de dienst gelden verplichte transparantie- en/of openbaarmakingsvereisten.

Cliëntgebonden risicofactoren

- 15.5. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

a) Het gedrag van de cliënt, bijvoorbeeld:

- i. de belegging ontbeert een duidelijk economisch doel;
- ii. de cliënt verzoekt zonder duidelijke reden, korte tijd nadat de initiële belegging is gedaan of vóór de datum van uitbetaling, om een langetermijninvestering terug te kopen of af te lossen, in het bijzonder indien dit leidt tot een financieel verlies of betaling van hoge transactiekosten;
- iii. de cliënt verzoekt zonder duidelijke strategie of economische reden binnen korte tijd om de herhaalde koop en verkoop van aandelen;
- iv. onwil om informatie over de cliënt en de uiteindelijk begunstigde te verstrekken;
- v. frequente wijzigingen in cliënteninformatie of betaalgegevens;
- vi. de cliënt maakt geldmiddelen over die de voor de belegging benodigde middelen te boven gaan, en verzoekt om de te veel betaalde bedragen terug te betalen;
- vii. de omstandigheden waaronder de cliënt gebruikmaakt van de afkoelingsperiode geven aanleiding tot argwaan;
- viii. gebruik van meerdere rekeningen zonder voorafgaande kennisgeving, in het bijzonder indien deze rekeningen worden aangehouden in meerdere rechtsgebieden of rechtsgebieden met een hoog risico;
- ix. de cliënt wenst de relatie zo te structureren dat gebruik wordt gemaakt van meerdere partijen, bijvoorbeeld nominee companies, in verschillende rechtsgebieden, in het bijzonder indien aan deze rechtsgebieden een hoger ML/TF-risico is verbonden.

b) De aard van de cliënt, bijvoorbeeld:

- i. de cliënt is een vennootschap, een trust of andere juridische constructie met een op een trust gelijkende structuur of functies, opgericht in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden (ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden die in de praktijk niet aan internationale normen inzake transparantie bij belastingen en informatie-uitwisseling voldoen);
- ii. de cliënt is een beleggingsvehikel dat weinig of geen cliëntenonderzoek op zijn eigen cliënten uitvoert;
- iii. de cliënt is een niet-gereguleerd derde beleggingsvehikel;
- iv. de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt is ondoorzichtig;

- v. de cliënt of de uiteindelijk begunstigde is een politiek prominente persoon of bekleedt een andere vooraanstaande positie die hem in staat zou kunnen stellen om zijn positie te misbruiken voor persoonlijk gewin;
 - vi. de cliënt is een niet-gereguleerde nominee company met onbekende aandeelhouders.
- c) Het bedrijf van de cliënt: de geldmiddelen van de cliënt zijn bijvoorbeeld afkomstig van zakelijke activiteiten in sectoren waaraan een hoog risico van financiële misdrijven is verbonden, zoals de bouw, de farmaceutische industrie en gezondheidszorg, de wapenhandel en defensie, de winningsindustrie of openbare aanbestedingen.

15.6. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) De cliënt is een institutionele belegger wiens status door een EER-overheidsorgaan is geverifieerd, bijvoorbeeld een door de overheid goedgekeurde pensioenregeling.
- b) De cliënt is een overheidsorgaan uit een EER-rechtsgebied.
- c) De cliënt is een financiële instelling die in een EER-rechtsgebied is gevestigd.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

15.7. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Complexiteit in de keten van het ontvangen en doorgeven van orders;
- b) Complexiteit in de distributieketen van beleggingsproducten;
- c) Het handelsplatform telt leden of deelnemers die in rechtsgebieden met een hoog risico zijn gevestigd.

Landgebonden of geografische risicofactoren

15.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De belegger of diens bewaarder is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.
- b) De geldmiddelen komen uit een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.

Maatregelen

- 15.9. Bij het formuleren van hun AML/CFT-gedragslijnen en -procedures teneinde te voldoen aan hun verplichtingen overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/849 dienen ondernemingen in deze sector er rekening mee te houden dat zij, afhankelijk van het type activiteiten dat zij verrichten, onderworpen zullen zijn aan regels op grond waarvan zij uitvoerige informatie over hun cliënten moeten verzamelen. In dergelijke gevallen bezien zij in hoeverre informatie die met het oog op de naleving van MiFID II en EMIR is verkregen tevens kan worden gebruikt voor het voldoen aan hun verplichtingen inzake cliëntenonderzoek in standaardsituaties.
- 15.10. Beleggingsbeheerders moeten met name een goed inzicht in hun cliënten ontwikkelen om hen te kunnen helpen geschikte portefeuilles vast te stellen. De verzamelde informatie zal vergelijkbaar zijn met die welke ondernemingen voor AML/CFT-doeleinden inwinnen.
- 15.11. Ondernemingen volgen in situaties met een hoger risico de in titel I beschreven richtsnoeren voor verscherpt cliëntenonderzoek. Daarnaast dienen ondernemingen, indien het aan een zakelijke relatie verbonden risico hoog is:
- a) de onderliggende beleggers van de cliënt van de onderneming te identificeren en, indien nodig, hun identiteit te verifiëren, indien de cliënt een niet-gereguleerd derde beleggingsvehikel is;
 - b) de reden voor een betaling of overdracht naar of van een niet-geverifieerde derde te begrijpen.
- 15.12. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen beleggingsbeheerders in situaties met een laag risico de in titel I beschreven richtsnoeren voor vereenvoudigd cliëntenonderzoek toepassen.

Richtsnoer 16: Sectoraal richtsnoer voor aanbieders van beleggingsfondsen

- 16.1. Bij het aanbieden van beleggingsfondsen kunnen meerdere partijen betrokken zijn, zoals de fondsbeheerder, benoemde adviseurs, de depositarissen en subbewaarders, administrateurs en, in sommige gevallen, prime brokers. Evenzo kunnen bij de distributie van deze fondsen partijen betrokken zijn zoals verbonden agenten, adviserende en discretionaire vermogensbeheerders, aanbieders van platformdiensten en onafhankelijke financieel adviseurs.
- 16.2. Het type en het aantal van de partijen die betrokken zijn bij de distributie van een fonds, hangen af van de aard van het fonds en kunnen van invloed zijn op wat het fonds weet over zijn cliënt en beleggers. Het fonds of, indien het fonds zelf geen meldingsplichtige entiteit is, de fondsbeheerder houdt de verantwoordelijkheid voor de naleving van AML/CFT-verplichtingen, hoewel aspecten van de CDD-verplichtingen van het fonds onder bepaalde voorwaarden door een of meer van deze andere partijen kunnen worden uitgevoerd.
- 16.3. Beleggingsfondsen kunnen door personen of entiteiten worden gebruikt voor ML/TF-doeleinden:
- a) Retailfondsen worden vaak op afstand gedistribueerd; vaak is gemakkelijk en relatief snel toegang tot dergelijke fondsen te verkrijgen, en deelnemingen in dergelijke fondsen kunnen tussen verschillende partijen worden overgedragen.
 - b) Alternatieve beleggingsinstellingen, zoals hedgefondsen, vastgoedbeleggingsfondsen en participatiefondsen, hebben doorgaans een kleiner aantal beleggers, die zowel particulieren als institutionele beleggers (pensioenfondsen, paraplufondsen) kunnen zijn. Dergelijke fondsen, die zijn ontwikkeld voor een beperkt aantal vermogende personen of voor familiekapitaalbeheer, kunnen een inherent hoger risico van misbruik voor ML/TF-doeleinden hebben dan retailfondsen, doordat het waarschijnlijker is dat de beleggers in een positie verkeren waarin ze zeggenschap over de activa van het fonds kunnen uitoefenen. Als beleggers zeggenschap over de activa uitoefenen, zijn dergelijke fondsen vehikels voor het aanhouden van persoonlijke activa, die in bijlage III bij Richtlijn (EU) 2015/849 worden genoemd als een factor die duidt op een potentieel hoger risico.
 - c) Ondanks het vaak middellange- tot langetermijnkarakter van de belegging, dat ertoe kan bijdragen dat deze producten minder aantrekkelijk zijn voor het doel van witwassen van geld, kunnen deze producten voor witwassers toch aantrekkelijk zijn omdat zij groei en inkomsten kunnen genereren.

- 16.4. Dit sectorale richtsnoer is bestemd voor:

- a) beleggingsfondsen die hun eigen aandelen of rechten op deelneming aanbieden, als genoemd in artikel 3, punt 2, onder d), van Richtlijn (EU) 2015/849; en
- b) fondsbeheerders, in het geval van investeringsfondsen zonder eigen rechtspersoonlijkheid.

Andere partijen die betrokken zijn bij het aanbieden of distribueren van het fonds, zoals tussenpersonen, moeten mogelijk voldoen aan hun eigen verplichtingen inzake cliëntenonderzoek en raadplegen, in voorkomend geval, de desbetreffende hoofdstukken van deze richtsnoeren.

Voor fondsen en fondsbeheerders kunnen de sectorale richtsnoeren 8, 14 en 15 ook van belang zijn.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

16.5. De volgende factoren kunnen ertoe bijdragen dat aan het fonds een hoger risico is verbonden:

- a) Het fonds is opgezet voor een beperkt aantal personen of familiekapitaalbeheerders, bijvoorbeeld een particulier fonds of fonds met één belegger.
- b) Het is mogelijk om op het fonds in te schrijven en de belegging daarna snel te laten terugbetalen zonder dat de belegger aanzienlijke administratieve kosten oploopt.
- c) Rechten van deelneming of aandelen in het fonds kunnen worden verhandeld zonder dat het fonds of de fondsbeheerder hiervan op het moment van verhandeling in kennis wordt gesteld.
- d) Informatie over de belegger is verspreid verdeeld over meerdere personen.

16.6. De volgende factoren kunnen ertoe bijdragen dat aan de inschrijving een hoger risico is verbonden:

- a) Bij de inschrijving zijn rekeningen of derden in meerdere rechtsgebieden betrokken, in het bijzonder indien aan deze rechtsgebieden een hoog ML/TF-risico is verbonden zoals omschreven in de richtsnoeren 2.9 tot en met 2.15 van titel I.
- b) Bij de inschrijving zijn derde inschrijvers of ontvangers betrokken, in het bijzonder indien dit niet wordt verwacht.

16.7. De volgende factoren kunnen ertoe bijdragen dat aan het fonds een lager risico is verbonden:

- a) Betalingen aan en door derden zijn niet toegestaan.
- b) Het fonds staat uitsluitend open voor kleine beleggers en kent bovengrenzen voor de beleggingen.

Cliëntgebonden risicofactoren

16.8. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico. Het gedrag van de cliënt is ongebruikelijk, bijvoorbeeld:

- a) De reden voor de belegging ontbeert een duidelijke strategie of duidelijk economisch doel of de cliënt verricht beleggingen die niet verenigbaar zijn met de algemene financiële situatie van de cliënt, indien deze bij het fonds of de fondsbeheerder bekend is.
- b) De cliënt verzoekt zonder duidelijke strategie of reden, korte tijd nadat de initiële belegging is gedaan of vóór de datum van uitbetaling, om de herhaalde koop en/of verkoop van rechten op deelneming of aandelen, in het bijzonder indien dit leidt tot een financieel verlies of betaling van hoge transactiekosten.
- c) De cliënt maakt geldmiddelen over die de voor de belegging benodigde middelen te boven gaan en verzoekt om de te veel betaalde bedragen terug te betalen.
- d) De cliënt gebruikt meerdere rekeningen zonder voorafgaande kennisgeving, in het bijzonder indien deze worden aangehouden in meerdere rechtsgebieden of rechtsgebieden met een hoger ML/TF-risico.
- e) De cliënt wenst de relatie zo te structureren dat gebruik wordt gemaakt van meerdere partijen, bijvoorbeeld niet-gereguleerde nominee companies, in verschillende rechtsgebieden, in het bijzonder indien aan deze rechtsgebieden een hoger ML/TF-risico is verbonden.
- f) De cliënt wijzigt plotseling zonder motivering de plaats van afwikkeling, bijvoorbeeld door de staat van verblijf van de cliënt te wijzigen.

16.9. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een lager risico:

- a) de cliënt is een institutionele belegger wiens status door een EER-overheidsorgaan is geverifieerd, bijvoorbeeld een door de overheid goedgekeurde pensioenregeling;

- b) de cliënt is een onderneming die onderworpen is aan AML/CFT-voorschriften die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

16.10. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) Complexe distributiekanaalen die het toezicht van het fonds op zijn zakelijke relaties en zijn vermogen om transacties te monitoren beperken, bijvoorbeeld ingeval het fonds voor de distributie in derde landen gebruikmaakt van een groot aantal subbewaarders;
- b) De distributeur is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden zoals omschreven in het algemene deel van deze richtsnoeren.

16.11. De volgende factoren kunnen wijzen op een lager risico:

- a) Het fonds laat slechts een aangewezen type belegger met een laag risico toe, zoals gereguleerde ondernemingen die beleggen als principaal (bv. levensverzekeringsondernemingen) of bedrijfspensioenregelingen.
- b) Het fonds kan uitsluitend worden gekocht en terugbetaald via een onderneming die onderworpen is aan AML/CFT-voorschriften die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.

Landgebonden of geografische risicofactoren

16.12. De volgende factoren kunnen bijdragen tot een hoger risico:

- a) De geldmiddelen van de cliënten of uiteindelijk begunstigen zijn gegenereerd in rechtsgebieden met een hoger ML/TF-risico, in het bijzonder rechtsgebieden met hogere niveaus van onderliggende delicten van witwassen.
- b) De cliënt verzoekt om terugbetaling van zijn belegging op een rekening bij een kredietinstelling die gevestigd is in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.

Maatregelen

16.13. De maatregelen die fondsen of fondsbeheerders dienen te nemen om aan hun verplichtingen inzake cliëntenonderzoek te voldoen, zullen afhangen van de manier waarop de cliënt of de belegger (indien de belegger niet de cliënt is) aan de geldmiddelen komt. Het fonds of de fondsbeheerder moet ook op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen nemen om, indien daarvan sprake is, de natuurlijke personen die uiteindelijk de eigenaar zijn van, of

zeggenschap uitoefenen over, de cliënt (of namens wie de transactie wordt verricht), te identificeren en hun identiteit te verifiëren, bijvoorbeeld door een toekomstige cliënt te verzoeken om, wanneer hij voor het eerst een aanvraag indient om zich bij het fonds te mogen aansluiten, te verklaren of hij belegt namens zichzelf of dat hij een tussenpersoon is die belegt namens iemand anders.

16.14. De cliënt is:

- a) een natuurlijke persoon of rechtspersoon die direct voor eigen rekening, en niet namens andere, onderliggende beleggers, rechten van deelneming of aandelen in een fonds koopt; of
- b) een onderneming die, als onderdeel van zijn economische activiteiten, direct in eigen naam rechten van deelneming of aandelen koopt en zeggenschap over de belegging uitoefent ten behoeve van een of meer derde partijen die geen zeggenschap over de belegging of beleggingsbeslissingen hebben; of
- c) een onderneming, bijvoorbeeld een financiële tussenpersoon, die in eigen naam handelt en geregistreerd staat in het aandelenregister/register van rechten van deelneming van het fonds, maar optreedt voor rekening van, en conform specifieke instructies van, een of meer derden (bv. omdat de financiële tussenpersoon een nominee, broker, beheerder van een gezamenlijke multicliëntenrekening/omnibusachtige rekening of beheerder van een soortgelijke passieve constructie is); of
- d) een cliënt van een onderneming, bijvoorbeeld een cliënt van een financiële tussenpersoon, indien de onderneming niet staat geregistreerd in het aandelenregister/register van rechten van deelneming van het fonds (bv. omdat het beleggingsfonds gebruikmaakt van een financiële tussenpersoon om aandelen of rechten op deelneming in het fonds te distribueren en de belegger rechten op deelneming of aandelen in het fonds via de onderneming koopt en geregistreerd staat in het aandelenregister/register van rechten van deelneming van het fonds).

Verscherpt cliëntenonderzoek

16.15. In de situaties zoals beschreven in richtsnoer 16.14, onder a) en b), zijn voorbeelden van verscherpte maatregelen die een fonds of fondsbeheerder in situaties met een hoog risico dient toe te passen, onder andere:

- a) inwinnen van aanvullende informatie over de cliënt, zoals diens reputatie en achtergrond, voordat de zakelijke relatie wordt aangegaan;

- b) aanvullende stappen ondernemen om de verkregen documenten, gegevens of informatie verder te verifiëren;
- c) inwinnen van informatie over de bron van de geldmiddelen en/of de bron van het vermogen van de cliënt en van diens uiteindelijk begunstigde;
- d) eisen dat de terugbetaling wordt verricht via de initiële rekening die voor de belegging werd gebruikt of via een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld;
- e) verhogen van de frequentie en intensiteit van de monitoring van transacties;
- f) verlangen dat de eerste betaling wordt verricht via een betaalrekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in de EER of een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften;
- g) verkrijgen van toestemming van het hoger leidinggevend personeel op het tijdstip van de eerste transactie;
- h) verscherpte monitoring van de relatie met de cliënt en afzonderlijke transacties.

16.16. In de in richtsnoer 16.14, onder c), beschreven situaties, waarin sprake is van een verhoogd risico, in het bijzonder indien het fonds voor een beperkt aantal beleggers is bedoeld, moeten verscherpte onderzoeksmaatregelen worden toegepast, die de hierboven in richtsnoer 16.15 beschreven maatregelen kunnen omvatten.

16.17. De in de richtsnoeren 16.20 en 16.21 beschreven maatregelen zijn niet van toepassing indien een financiële tussenpersoon in een derde land is gevestigd en met het fonds of de fondsbeheerder een relatie is aangegaan die vergelijkbaar is met correspondentbankieren. Om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van artikel 19 van Richtlijn (EU) 2015/849 dienen ondernemingen in die gevallen ten aanzien van de tussenpersoon het in de sectorale richtsnoeren 8.14 tot en met 8.17 genoemde verscherpt cliëntenonderzoek toe te passen.

16.18. In de in richtsnoer 16.14, onder d), beschreven situaties, waarin sprake is van een verhoogd risico, in het bijzonder indien het fonds voor een beperkt aantal beleggers is bedoeld, moeten verscherpte onderzoeksmaatregelen worden toegepast, die de hierboven in richtsnoer 16.15 beschreven maatregelen kunnen omvatten.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

16.19. In de situaties zoals beschreven in richtsnoer 16.14, onder a) en b), is het gebruik van de geldbron om aan enkele van de cliëntenonderzoeksvorschriften te voldoen een voorbeeld

van de SDD-maatregelen die het fonds of de fondsbeheerder kunnen toepassen in situaties met een lager risico, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, en mits de geldmiddelen verifieerbaar worden overgemaakt naar of van een betaalrekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een kredietinstelling of financiële instelling in de EER.

16.20. In de situaties zoals beschreven in richtsnoer 16.14, onder c), waarin de financiële tussenpersoon cliënt van het fonds of de fondsbeheerder is, dient het fonds of de fondsbeheerder op de financiële tussenpersoon op risicogevoeligheid gebaseerde onderzoeksmaatregelen toe te passen. Het fonds of de fondsbeheerder dient ook op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen te nemen om de onderliggende beleggers van de financiële tussenpersoon te identificeren en hun identiteit te verifiëren, omdat deze beleggers uiteindelijk begunstigden kunnen zijn van de geldmiddelen die via de tussenpersoon worden belegd. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen fondsen of fondsbeheerders in situaties met een laag risico vereenvoudigde onderzoeksmaatregelen treffen die vergelijkbaar zijn met die beschreven in titel I van deze richtsnoeren, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) De financiële tussenpersoon is onderworpen aan AML/CFT-verplichtingen in een EER-rechtsgebied of in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.
- b) Er wordt doeltreffend toezicht gehouden op de naleving van deze voorschriften door de financiële tussenpersoon.
- c) Het fonds of de fondsbeheerder heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat het aan de zakelijke relatie verbonden ML/TF-risico laag is, onder andere op basis van de beoordeling door het fonds of de fondsbeheerder van het bedrijf van de financiële tussenpersoon, de typen cliënten die het bedrijf van de tussenpersoon bedient en de rechtsgebieden waaraan het bedrijf van de tussenpersoon wordt blootgesteld.
- d) Het fonds of de fondsbeheerder heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat de tussenpersoon op zijn eigen cliënten en de uiteindelijk begunstigden van zijn cliënten robuuste en op risicogevoeligheid gebaseerde cliëntenonderzoeksmaatregelen toepast. Als onderdeel hiervan dient het fonds of de fondsbeheerder op risicogevoeligheid gebaseerde maatregelen te nemen om de toereikendheid van de cliëntenonderzoeksgedraglijnen en -procedures van de tussenpersoon te beoordelen, bijvoorbeeld door publiekelijk beschikbare informatie over de staat van dienst van de tussenpersoon op het vlak van de naleving van verplichtingen te raadplegen of door direct contact op te nemen met de tussenpersoon.

- e) Het fonds of de fondsbeheerder heeft op risicogevoeligheid gebaseerde stappen ondernomen om zich ervan te vergewissen dat de tussenpersoon onmiddellijk op verzoek cliënteninformatie en -documenten over de onderliggende beleggers zal verstrekken, bijvoorbeeld door in een contract met de tussenpersoon relevante bepalingen op te nemen of door het vermogen van de tussenpersoon om op verzoek cliënteninformatie te verstrekken steekproefsgewijs te testen.

16.21. In de in richtsnoer 16.14, onder d), beschreven situaties dient het fonds of de fondsbeheerder op risicogevoeligheid gebaseerde onderzoeksmaatregelen toe op de uiteindelijke belegger als cliënt van het fonds of van de fondsbeheerder. Om aan zijn verplichtingen inzake cliëntenonderzoek te voldoen, mag het fonds of de fondsbeheerder zich verlaten op de tussenpersoon overeenkomstig en onder de voorwaarden die zijn uiteengezet in hoofdstuk II, afdeling 4, van Richtlijn (EU) 2015/849.

16.22. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen fondsen of fondsbeheerders in situaties met een laag risico vereenvoudigde onderzoeksmaatregelen toepassen. Mits aan de in richtsnoer 16.20 genoemde voorwaarden is voldaan, kunnen vereenvoudigde maatregelen eruit bestaan dat het fonds of de fondsbeheerder identificatiegegevens vergaart uit het aandelenregister van het fonds, samen met de in artikel 27, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/849 gespecificeerde informatie, die het fonds of de fondsbeheerder binnen een redelijke termijn bij de tussenpersoon moet inwinnen. Het fonds of de fondsbeheerder stelt deze termijn vast volgens de op risico gebaseerde aanpak.

Richtsnoer 17: Sectoraal richtsnoer voor gereguleerde crowdfundingplatforms

- 17.1. Voor de toepassing van dit sectorale richtsnoer worden de volgende in artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) 2020/1503 vastgestelde definities gebruikt en toegepast: “crowdfundingdienst”, “crowdfundingplatform”, “crowdfundingdienstverlener”, “projecteigenaar” en “belegger”. In dit sectorale richtsnoer wordt met “cliënten” bedoeld op cliënten in de in artikel 2, lid 1, onder g), van die verordening omschreven betekenis.
- 17.2. Crowdfundingdienstverleners moeten de risico's onderkennen die voortvloeien uit het grenzeloze karakter van crowdfundingplatforms, waarbij de cliënten van die dienstverleners zich overal ter wereld kunnen bevinden, ook in rechtsgebieden met een hoog risico. Crowdfundingdienstverleners moeten hun cliënten kennen, zodat wordt voorkomen dat hun crowdfundingplatforms worden gebruikt voor het financieren van fictieve investeringsprojecten met misdaadgeld of worden misbruikt ten behoeve van terrorismefinanciering bij een op fictieve gronden berustend crowdfundingproject; het project wordt nooit gerealiseerd en de via crowdfunding verkregen middelen worden vervolgens gebruikt voor het financieren van een terroristische aanslag.
- 17.3. Crowdfundingdienstverleners dienen de in dit sectorale richtsnoer beschreven risicofactoren en maatregelen in aanmerking te nemen, naast de risicofactoren en maatregelen in titel I. Crowdfundingdienstverleners die beleggingsdiensten verlenen worden tevens verwezen naar sectoraal richtsnoer 16.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 17.4. Crowdfundingdienstverleners dienen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:
- a) De crowdfundingdienstverlener werft fondsen via het crowdfundingplatform, maar biedt de mogelijkheid tot verdere doorzending daarvan; dit geldt ook voor bedrijfsmodellen waarbij:
 - i. geld voor een onbekend project wordt ingezameld, dat vervolgens op de rekening van de belegger blijft staan totdat het project is vastgesteld; of
 - ii. geld wordt ingezameld dat aan de beleggers kan worden terugbetaald indien het financieringsdoel niet wordt bereikt of de projecteigenaar het geld niet heeft ontvangen.

- b) De crowdfundingdienstverlener staat vervroegde terugbetaling van investeringen, vervroegde aflossing van leningen of wederverkoop van de investeringen of leningen via secundaire markten toe.
- c) De crowdfundingdienstverlener stelt geen beperkingen aan de omvang, het volume of de waarde van de transacties, stortingen en opnamen die via het crowdfundingplatform verlopen, of aan het geldbedrag dat op rekeningen van individuele beleggers kan worden aangehouden.
- d) De crowdfundingdienstverlener staat beleggers toe de projecteigenaar via het crowdfundingplatform te betalen met instrumenten die of buiten alle regelgevingskaders vallen of waarvoor AML/CFT-voorschriften gelden die minder robuust zijn dan die volgens Richtlijn (EU) 2015/849 zijn vereist.
- e) De crowdfundingdienstverlener accepteert via het crowdfundingplatform contante beleggingen van of geldopnamen door particuliere beleggers of ongereguleerde juridische entiteiten.
- f) De crowdfundingdienstverlener voorziet in hefboomfinanciering, bevoorrechte terugbetaling of een gegarandeerd rendement voor beleggers of kredietverstrekkers.
- g) De crowdfundingdienstverlener laat na zijn toezegging tot terugkoop van effecten te bevestigen en de tijd voor een dergelijke terugkoop ontbreekt.
- h) Voor andere dan eigenvermogensinstrumenten zijn de nominale rentevoet, de datum vanaf wanneer rente verschuldigd is, de vervaldatum van de rentebetalingen, de vervaldatum en het toepasselijke rendement niet op begrijpelijke wijze aangegeven.
- i) De crowdfundingdienstverlener staat via het crowdfundingplatform betalingen in virtuele valuta toe.
- j) De crowdfundingdienstverlener staat beleggers en projecteigenaren toe op het crowdfundingplatform meerdere rekeningen aan te houden die niet aan specifieke crowdfundingprojecten zijn gekoppeld.
- k) De crowdfundingdienstverlener staat op het crowdfundingplatform overmakingen tussen beleggers of projecteigenaren toe.

17.5. Crowdfundingdienstverleners dienen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verlaagd risico:

- a) De crowdfundingdienstverlener verlangt dat geldmiddelen voor investeringen, opnamen, leningen of terugbetalingen verifieerbaar worden onttrokken aan of

overgemaakt naar een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een kredietinstelling of financiële instelling, of een betalingsinstelling waaraan op grond van Richtlijn (EU) 2015/2366 een vergunning is verleend en die onderworpen is aan AML/CFT-voorschriften die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.

- b) De crowdfundingdienstverlener kent, wat betreft geldbedragen en het aantal betalingen, lage limieten voor de waarde van investeringen, leningen, opnamen of terugbetalingen die via het crowdfundingplatform worden verwerkt.
- c) De crowdfundingdienstverlener eist een vaste of langere aanhoudingsperiode voor investeringen of aflossingsperiode voor leningen die via het crowdfundingplatform zijn verworven.
- d) De crowdfundingdienstverlener beperkt de hoeveelheid geldmiddelen die op enig moment op een rekening op het crowdfundingplatform kan worden aangehouden.
- e) De crowdfundingdienstverlener zet technologie in om te achterhalen of beleggers of projecteigenaren een VPN-verbinding of andere technologie gebruiken waarmee tijdens het gebruik van het crowdfundingplatform de werkelijke locatie en het apparaat wordt gemaskeerd.
- f) De crowdfundingdienstverlener staat niet toe dat er op het crowdfundingplatform meerdere rekeningen worden aangemaakt.

Cliëntgebonden risicofactoren

17.6. Crowdfundingdienstverleners dienen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:

- a) De aard of het gedrag van de cliënt is ongebruikelijk, bijvoorbeeld:
 - i. de reden achter de belegging of lening ontbeert een duidelijke strategie of duidelijk economisch doel;
 - ii. de belegger verzoekt, korte tijd nadat de initiële belegging is gedaan om terugbetaling van een belegging;
 - iii. de belegger verzoekt om gunstige voorwaarden of om een vast rendement op de belegging;
 - iv. de belegger of projecteigenaar maakt geldmiddelen over naar het platform die de voor het project/de lening benodigde

middelen te boven gaan, en verzoekt vervolgens om de te veel betaalde bedragen terug te betalen;

- v. de belegger of projecteigenaar is een particulier of rechtspersoon aan wie grotere witwasrisico's verbonden zijn;
 - vi. de projecteigenaar loopt onverwacht of zonder redelijke verklaring vooruit op het overeengekomen aflossing-/terugbetalingsschema, hetzij door terugbetalingen ineens of door vervroegde beëindiging;
 - vii. de projecteigenaar lijkt onwillig om informatie te verstrekken over het project of initiatief waarvoor geprobeerd wordt crowdfunding aan te trekken;
 - viii. de bron van de geldmiddelen voor de belegging is onduidelijk en wanneer de crowdfundingdienstverlener om die informatie verzoekt, is de belegger onwillig deze te verstrekken. Het belegde vermogen overtreft de geschatte omvang van de liquide activa van de belegger. De belegde geldmiddelen zijn geleend;
 - ix. de belegger verblijft niet in of heeft geen andere banden met het land van het crowdfundingplatform of van het voorwerp van belegging.
 - x. de belegger of projecteigenaar is een politiek prominente persoon;
 - xi. de belegger weigert de verplichte cliënteninformatie te verstrekken.
- b) De belegger of de projecteigenaar maakt virtuele valuta over.
 - c) De belegger of projecteigenaar is negatief in het nieuws gekomen.
 - d) Aan de belegger of de projecteigenaar zijn sancties opgelegd.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

17.7. Crowdfundingdienstverleners dienen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:

- a) De crowdfundingdienstverlener exploiteert het crowdfundingplatform volledig online, zonder toereikende waarborgen zoals elektronische identificatie van

personen met behulp van elektronische handtekeningen of elektronische identificatiemiddelen die voldoen aan Verordening (EU) nr. 910/2014.

- b) Het wegwijs maken van cliënten geschiedt op afstand via het crowdfundingplatform, zonder dat er waarborgen zijn getroffen.
- c) De crowdfundingdienstverlener opereert buiten alle regelgevingskaders en daardoor ontbreken wellicht de maatregelen die normaliter getroffen worden voor het opsporen en beperken van eventueel gebruik van het crowdfundingplatform voor ML/TF-doeleinden. Dit laat de toepassing van richtsnoer 11 onverlet.

17.8. Crowdfundingdienstverleners dienen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verlaagd risico:

- a) De crowdfundingdienstverlener schakelt voor geldverwerkings- of geldtransferdiensten een kredietinstelling of financiële instelling in. De crowdfundingdienstverlener opent in plaats daarvan bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling een rekening op eigen naam en de geldtransacties tussen projecteigenaren en beleggers verlopen via die rekening.
- b) De crowdfundingdienstverlener die het crowdfundingplatform exploiteert, heeft op grond van Richtlijn (EU) 2015/2366 een vergunning als betalingsinstelling of treedt op als agent van een betalingsinstelling waaraan op grond van Richtlijn (EU) 2015/2366 een vergunning is verleend en verwerkt rechtstreeks geldtransacties tussen beleggers en projecteigenaren. Dit laat de toepassing van richtsnoer 11 onverlet.
- c) Beleggers en projecteigenaren hebben elkaar persoonlijk ontmoet of zijn aan elkaar voorgesteld door een gereguleerde financiële tussenpersoon (een kredietinstelling of beleggingsonderneming) die ten aanzien van alle cliënten (projecteigenaren en beleggers) een volledig cliëntenonderzoek heeft uitgevoerd.

Landgebonden of geografische risicofactoren

17.9. Crowdfundingdienstverleners dienen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:

- a) De crowdfundingdienstverlener heeft een mondiaal bereik en brengt beleggers, projecteigenaren en projecten uit verschillende rechtsgebieden bijeen.
- b) De geldmiddelen zijn afkomstig van persoonlijke of zakelijke relaties met een rechtsgebied ten aanzien waarvan door betrouwbare bronnen is vastgesteld dat

daar veel corruptie voorkomt of andere criminele activiteiten plaatsvinden, zoals terrorisme, witwassen, productie en levering van drugs, of andere basisdelicten.

- c) De projecteigenaar of de belegger, of hun respectieve uiteindelijk begunstigen indien van toepassing, zijn gevestigd in een rechtsgebied waaraan hogere ML/TF-risico's zijn verbonden of in een rechtsgebied zonder doeltreffend AML/CFT-toezicht. Crowdfundingdienstverleners schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden waarvan bekend is dat ze geldmiddelen of steun voor terroristische activiteiten verstrekken of dat er groepen actief zijn die terroristische misdrijven plegen, en aan rechtsgebieden die onderworpen zijn aan financiële sancties, embargo's of maatregelen (uitgevaardigd door bijvoorbeeld de EU of de Verenigde Naties) in verband met terrorisme, terrorismefinanciering of proliferatie.

Maatregelen

17.10. Crowdfundingdienstverleners die meldingsplichtige entiteiten zijn waaraan als betalingsinstelling op grond van Richtlijn (EU) 2015/2366 een vergunning is verleend of die optreden als agent van een betalingsinstelling waaraan op grond van Richtlijn (EU) 2015/2366 een vergunning is verleend, dienen de relevante maatregelen in sectoraal richtsnoer 11 tevens toe te passen op hun crowdfundingdiensten.

17.11. Crowdfundingdienstverleners die meldingsplichtige entiteiten zijn waaraan als beleggingsonderneming op grond van Richtlijn (EU) 2014/65 een vergunning is verleend, dienen de relevante maatregelen in sectoraal richtsnoer 15 tevens toe te passen op hun crowdfundingdiensten.

17.12. Crowdfundingdienstverleners die meldingsplichtige entiteiten zijn waaraan als kredietinstelling op grond van Richtlijn (EU) 2013/36 een vergunning is verleend, dienen de relevante maatregelen in sectoraal richtsnoer 9 tevens toe te passen op hun crowdfundingdiensten.

17.13. Een onderneming waaraan op grond van nationale wetgeving een vergunning als crowdfundingdienstverlener is toegekend en die onder nationale AML/CFT-wetgeving valt, dient dit sectorale richtsnoer en andere relevante sectorale richtsnoeren mutatis mutandis toe te passen, zodat een geharmoniseerd en doeltreffend AML/CFT-toezicht van de in de Unie gevestigde crowdfundingdienstverleners is verzekerd.

Clïëntenonderzoek

17.14. Crowdfundingdienstverleners dienen overeenkomstig titel I ten aanzien van al hun cliënten cliëntenonderzoek toe te passen, ongeacht of het beleggers of projecteigenaren betreft.

17.15. Crowdfundingdienstverleners die voor het aantrekken of overmaken van geldmiddelen van/naar cliënten afhankelijk zijn van kredietinstellingen of financiële instellingen worden verwezen naar de distributiekanaalgebonden risicofactoren in titel I en dienen zich er in het bijzonder van te vergewissen dat deze kredietinstellingen of financiële instellingen passende cliëntenonderzoeksmaatregelen hebben getroffen.

Verscherpt cliëntenonderzoek

17.16. Indien het aan een occasionele transactie of zakelijke relatie verbonden risico verhoogd is, dienen crowdfundingdienstverleners de volgende EDD-maatregelen toe te passen:

- a) alvorens een zakelijke relatie aan te gaan meer informatie inwinnen bij cliënten die op het platform transacties verrichten, zoals hun bedoeling en ervaring met beleggen, hun achtergrond en reputatie (bijvoorbeeld door openbare bronnen of negatieve berichtgeving in de media te onderzoeken of door een derde partij opdracht te geven een inlichtingenrapport op te stellen, zodat een volledig cliëntprofiel ontstaat);
- b) aanvullende stappen ondernemen om de verkregen documenten, gegevens of informatie verder te verifiëren;
- c) informatie over de bron van de geldmiddelen van de cliënten en hun uiteindelijk begunstigden inwinnen;
- d) eisen dat de terugbetaling of aflossing van de lening wordt verricht via de initiële rekening die voor de belegging werd gebruikt of via een rekening die uitsluitend of mede op naam van de betrokken cliënten is gesteld;
- e) verhogen van de frequentie en intensiteit van de monitoring van transacties;
- f) verlangen dat de eerste betaling van de belegging of lening wordt verricht via een betaalrekening die uitsluitend of mede op naam van de betrokken partij is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in de EER of een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in een derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften;
- g) verkrijgen van toestemming van het hoger leidinggevend personeel op het tijdstip van de transactie indien een cliënt voor het eerst gebruikmaakt van het platform;
- h) verscherpte monitoring van de relatie met de cliënt en afzonderlijke transacties.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

17.17. In situaties met een laag risico, en voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, mogen crowdfundingplatforms een vereenvoudigd cliëntenonderzoek (SDD) verrichten:

- a) verifiëren van de identiteit van de cliënt en, indien van toepassing, de uiteindelijk begunstigde bij het aangaan van de zakelijke relatie overeenkomstig artikel 14, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849; of
- b) aannemen dat een betaling die wordt getrokken op een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een gereguleerde kredietinstelling of financiële instelling in een EER-land, voldoet aan de eisen die zijn vastgelegd in artikel 13, lid 1, onder a) en b), van Richtlijn (EU) 2015/849.

Richtsnoer 18: Sectoraal richtsnoer voor betaalinitiatiedienstverleners rekeninginformatiedienstverlener

18.1. Bij de toepassing van dit richtsnoer dienen ondernemingen de definities in artikel 4, de punten 18 en 19, van Richtlijn (EU) 2015/2366 in acht te nemen, waarin is bepaald dat:

- a) onder ‘betaalinitiatiedienstverlener’ wordt verstaan een betalingsdienstaanbieder die betalingsinitiatiediensten uitvoert, waarvan de definitie in artikel 4, punt 15, van Richtlijn (EU) 2015/2366 luidt: diensten voor het initiëren van een betalingsopdracht, op verzoek van de betalingsdienstgebruiker, met betrekking tot een betaalrekening die bij een andere betalingsdienstaanbieder wordt aangehouden;
- b) onder ‘rekeninginformatiedienstverlener’ wordt verstaan een betalingsdienstaanbieder die rekeninginformatiediensten verleent, waarvan de definitie in artikel 4, punt 16, van Richtlijn (EU) 2015/2366 luidt: online diensten voor het verstrekken van geconsolideerde informatie over één of meer betaalrekeningen die de betalingsdienstgebruiker bij een andere betalingsdienstaanbieder of bij meer dan één betalingsdienstaanbieder aanhoudt.

18.2. Ondernemingen dienen er rekening mee te houden dat betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners weliswaar krachtens Richtlijn (EU) 2015/849 meldingsplichtige entiteiten zijn, maar dat het aan dergelijke aanbieders verbonden inherente ML/TF-risico beperkt is vanwege het feit dat:

- a) Betaalinitiatiedienstverleners weliswaar deel uitmaken van de betalingsketen, maar zelf geen betalingstransacties uitvoeren en geen geldmiddelen van betalingsdienstgebruikers aanhouden;
- b) Rekeninginformatiedienstverleners geen deel uitmaken van de betalingsketen en geen geldmiddelen van betalingsdienstgebruikers aanhouden.

18.3. Bij het verlenen van betaalinitiatiediensten of rekeninginformatiediensten dienen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners de in dit sectorale richtsnoer uiteengezette bepaling in acht te nemen, in combinatie met titel I.

Risicofactoren

Clïentgebonden risicofactoren

18.4. Bij het beoordelen van ML/TF-risico's dienen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners ten minste rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:

- a) in het geval van betaalinitiatiedienstverleners: de cliënt maakt zonder duidelijke economische of geldige reden vanaf verschillende betaalrekeningen geldmiddelen

over naar dezelfde begunstigde, die samen een groot geldbedrag vormen of die voor de betaalinitiatiedienstverlener gegronde reden zijn om te vermoeden dat de cliënt specifieke drempelwaarden waarboven monitoring wordt toegepast tracht te omzeilen;

- b) in het geval van rekeninginformatiedienstverleners: de cliënt maakt zonder duidelijke economische of geldige reden vanaf verschillende betaalrekeningen geldmiddelen over naar dezelfde begunstigde of ontvangt op verschillende betaalrekeningen geldmiddelen van dezelfde betaler, die samen een groot geldbedrag vormen of die voor de rekeninginformatiedienstverlener gegronde reden zijn om te vermoeden dat de cliënt specifieke drempelwaarden waarboven monitoring wordt toegepast tracht te omzeilen.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

18.5. Bij het beoordelen van ML/TF-risico's kunnen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners zich wenden tot het EBA-advies "Opinion on the use of innovative solutions in the customer due diligence process" (JC 2017 81).

Landgebonden of geografische risicofactoren

18.6. Bij het beoordelen van ML/TF-risico's dienen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners ten minste rekening te houden met de volgende factoren, die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico, met name wanneer de cliënt meerdere bij verschillende betalingsdienstaanbieders aangehouden rekeningen gebruikt voor het verrichten van betalingen:

- a) In het geval van betaalinitiatiedienstverleners: de cliënt initieert een betaling naar een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden of naar een derde land met een hoog risico, of aan iemand van wie bekend is dat hij banden met deze rechtsgebieden heeft.
- b) In het geval van rekeninginformatiedienstverleners: de cliënt ontvangt geldmiddelen vanuit of stuurt geldmiddelen naar rechtsgebieden waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden of een derde land met een hoog risico, of van/naar iemand van wie bekend is dat hij banden met deze rechtsgebieden heeft, of de cliënt koppelt betaalrekeningen die op naam van meerdere personen in meer dan één rechtsgebied worden aangehouden.

18.7. Bij het beoordelen van ML/TF-risico's dienen rekeninginformatiedienstverleners en betaalinitiatiedienstverleners rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verlaagd risico:

- a) In het geval van betaalinitiatiedienstverleners: de cliënt initieert een betalingstransactie naar een EER-lidstaat of derde land dat voorschriften inzake AML/CFT heeft die niet minder robuust zijn dan de door Richtlijn (EU) 2015/849 vereiste voorschriften.

- b) In het geval van rekeninginformatiedienstverleners: de betaalrekeningen van de cliënt worden aangehouden in een EER-lidstaat.

Maatregelen

18.8. De cliënt is:

- a) In het geval van betaalinitiatiedienstverleners: de natuurlijke of rechtspersoon die de betaalrekening aanhoudt en vanaf die rekening om initiatie van een betaalopdracht verzoekt. In het specifieke geval waarin de betaalinitiatiedienstverleners een zakelijke relatie als bedoeld in artikel 3, punt 13, van Richtlijn (EU) 2015/849 onderhoudt met de begunstigde – en niet met de betaler – voor het verlenen van betalingsinitiatiediensten en de betaler de betreffende betaalinitiatiedienstverlener gebruikt voor het initiëren van één transactie of een eenmalige transactie aan de betreffende begunstigde, geldt voor de toepassing van deze richtsnoeren dat de begunstigde, en niet de betaler, de cliënt van de betaalinitiatiedienstverlener is. Dit geldt onverminderd het bepaalde in artikel 11 van Richtlijn (EU) 2015/849 en titel I van deze richtsnoeren, met name ten aanzien van incidentele transacties, en de verplichtingen van de betaalinitiatiedienstverleners uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2366 en andere toepasselijke EU-wetgeving.
- b) In het geval van rekeninginformatiedienstverleners: de natuurlijke of rechtspersoon die de overeenkomst met de rekeninginformatiedienstverleners heeft gesloten. Dit kan de natuurlijke of rechtspersoon zijn die de betaalrekening(en) aanhoudt.

18.9. Betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners moeten passende maatregelen treffen om het aan hun activiteiten verbonden ML/TF-risico te identificeren en te beoordelen. Daartoe dienen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners alle hun ter beschikking staande gegevens in aanmerking te nemen. Het soort gegevens dat hun ter beschikking staat, hangt onder meer samen met de specifieke dienst die de cliënt geboden wordt, met de uitdrukkelijke instemming van de betalingsdienstgebruiker, en met de gegevens die nodig zijn voor het verstrekken van hun diensten, overeenkomstig artikel 66, lid 3, onder f), en artikel 67, lid 2, onder f), van Richtlijn (EU) 2015/2366.

18.10. Gelet op artikel 11 van Richtlijn (EU) 2015/849 dienen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners de omvang van het cliëntenonderzoek op basis van risicogevoeligheid te bepalen, rekening houdend met alle gegevens die hun met de uitdrukkelijke instemming van de betalingsdienstgebruiker ter beschikking zijn gesteld, voor zover deze nodig zijn voor het verstrekken van hun diensten, overeenkomstig artikel 66, lid 3, onder f), en artikel 67, lid 2, onder f), van Richtlijn (EU) 2015/2366. In de meeste gevallen betekent het aan deze bedrijfsmodellen verbonden lage inherente risiconiveau dat vereenvoudigd cliëntenonderzoek de norm is. Ten aanzien van die gevallen met een laag risico en voor zover vereenvoudigd cliëntenonderzoek uit hoofde van nationale wetgeving verboden of aan beperkingen onderhevig is, kunnen rekeninginformatiedienstverleners en

betaalinitiatiedienstverleners hun cliëntenonderzoek aanpassen en richtsnoer 18.15 dienovereenkomstig toepassen.

18.11. Monitoring: In het kader van hun cliëntenonderzoek dienen betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners erop toe te zien dat hun AML/CFT-systemen zo zijn opgezet dat zij worden geattendeerd op ongebruikelijke of verdachte transacties, rekening houdend met alle gegevens die hun met de uitdrukkelijke instemming van de betalingsdienstgebruiker ter beschikking zijn gesteld, voor zover deze nodig zijn voor het verstrekken van hun diensten, overeenkomstig artikel 66, lid 3, onder f), en artikel 67, lid 2, onder f), van Richtlijn (EU) 2015/2366. Voor het opsporen van ongebruikelijke transacties maken betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners gebruik van hun eigen typologieën of die van derden.

Cliëntenonderzoek

18.12. Betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners dienen ten aanzien van hun cliënten overeenkomstig titel I cliëntenonderzoek uit te voeren.

18.13. Steeds wanneer er een rekening wordt toegevoegd, dient de rekeninginformatiedienstverlener de cliënt ingevolge artikel 13 van Richtlijn (EU) 2015/849 te vragen of het gaat om een eigen rekening, een gezamenlijke rekening of een rekening van een rechtspersoon (bv. een rekening van een vereniging of bedrijf) waarvoor de cliënt gemachtigd is, of verifieert hij dit op andere wijze.

Verscherpt cliëntenonderzoek

18.14. Ondernemingen dienen in situaties met een hoger risico de in titel I beschreven verscherpt cliëntenonderzoek toe te passen.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

18.15. Ondernemingen moeten altijd de naam van hun cliënt kennen. Betaalinitiatiedienstverleners en rekeninginformatiedienstverleners kunnen overwegen vereenvoudigd cliëntenonderzoek toe te passen zoals:

- a) de herkomst van de geldmiddelen gebruiken als bewijs van de identiteit van de cliënt wanneer de gegevens van de betaalrekening van de cliënt bekend zijn en de betaalrekening wordt aangehouden bij een in de EER gereguleerde betalingsdienstaanbieder;
- b) uitstel van de verificatie van de identiteit van de cliënt tot latere datum na het aangaan van de relatie. In dat geval zorgen ondernemingen ervoor dat in hun gedragslijnen en procedures is vastgelegd op welk moment het cliëntenonderzoek wordt verricht;
- c) het veronderstellen van de aard en het doel van de zakelijke relatie

Richtsnoer 19: Sectoraal richtsnoer voor ondernemingen die als wisselkantoor actief zijn

- 19.1. Ondernemingen die diensten op het gebied van deviezenhandel verlenen, nemen de in dit sectorale richtsnoer uiteengezette bepalingen in acht, in combinatie met titel I.
- 19.2. Ondernemingen moeten rekening houden met de inherente risico's van de deviezenhandel, waardoor zij aan aanzienlijke ML/TF-risico's kunnen worden blootgesteld. Ondernemingen dienen zich te realiseren dat deze risico's een uitvloeisel zijn van de eenvoud en de snelheid van transacties, en het feit dat die vaak zijn gebaseerd op contanten. Ondernemingen dienen ook rekening te houden met het feit dat zij wellicht beperkt inzicht hebben in het aan de cliënt verbonden ML/TF-risico als gevolg van het feit dat zij doorgaans occasionele transacties verrichten in plaats van een zakelijke relatie aan te gaan.

Risicofactoren

Product-, dienst- en transactiegebonden risicofactoren

- 19.3. Ondernemingen dienen rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:
- a) de transactie heeft, in absolute zin of gelet op het profiel van de cliënt, een ongebruikelijke omvang;
 - b) de transactie dient geen duidelijk economisch of financieel doel.
- 19.4. Ondernemingen dienen rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verlaagd risico:
- a) Het gewisselde bedrag is laag; ondernemingen worden erop gewezen dat lage bedragen alleen onvoldoende zijn om het TF-risico uit te sluiten.

Cliëntgebonden risicofactoren

- 19.5. Ondernemingen dienen rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:
- a) Het gedrag van de cliënt:
 - i. de transacties van de cliënt vallen net onder de toepasselijke drempelwaarde voor cliëntenonderzoek, vooral bij frequente transacties of transacties binnen een kort tijdsbestek;
 - ii. de cliënt kan of wil geen informatie verschaffen over de herkomst van de geldmiddelen;

- iii. de cliënt vraagt om het wisselen van grote bedragen aan niet-convertibele of weinig gebruikte buitenlandse valuta;
- iv. de cliënt wisselt grote hoeveelheden biljetten met een lage waarde van de ene valuta tegen biljetten met een hoge waarde van een andere valuta, of omgekeerd;
- v. het gedrag van de cliënt ontbeert een economische logica;
- vi. de cliënt bezoekt op één dag talrijke filialen van dezelfde onderneming (voor zover de onderneming daarvan op de hoogte is);
- vii. de cliënt informeert naar de drempel waarboven identificatie plaatsvindt en/of weigert alledaagse of routinematige vragen te beantwoorden;
- viii. de cliënt wisselt geld van een bepaalde buitenlandse valuta tegen een andere buitenlandse valuta;
- ix. er is sprake van het wisselen van grote bedragen of van veelvuldig wisselen terwijl de activiteiten van de cliënt daar geen aanleiding toe geven;
- x. de valuta die de cliënt verkoopt, correspondeert niet met diens nationaliteit of land van verblijf;
- xi. de cliënt koopt, zonder logische verklaring, valuta op een voor hem of haar ongebruikelijke locatie;
- xii. de cliënt koopt een valuta die niet past bij hetgeen bekend is over het land van bestemming van de cliënt;
- xiii. de cliënt koopt of verkoopt een groot bedrag in een valuta van een rechtsgebied met aanmerkelijke niveaus van onderliggende delicten van witwasactiviteiten of terroristische activiteiten.

b) De bedrijfsactiviteit van de cliënt:

- i. aan het bedrijf van de cliënt is een verhoogd ML/TF-risico verbonden, zoals casino's, de aankoop/verkoop van edele metalen en edelstenen of de schroothandel.

Distributiekanaalgebonden risicofactoren

19.6. Ondernemingen dienen rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:

- a) de dienst wordt geheel online geleverd zonder passende waarborgen;

- b) de dienstverlening verloopt via een netwerk van agenten.

Landgebonden of geografische risicofactoren

19.7. Ondernemingen dienen rekening te houden met de volgende factoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:

- a) Het wisselkantoor is gevestigd in een rechtsgebied waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden.

Maatregelen

19.8. Omdat deze branche voornamelijk transactiegebaseerd is, dienen ondernemingen te overwegen welke monitoringsystemen en -controles zij moeten invoeren om ervoor te zorgen dat pogingen tot witwassen en het financieren van terrorisme kunnen worden ontdekt, ook indien zij geen of alleen basale informatie over de cliënt hebben. Dit monitoringsysteem moet worden toegespitst op de omvang van de transacties en de risicoblootstelling.

Cliëntenonderzoek

19.9. Ondernemingen dienen in hun interne gedragslijnen en procedures duidelijk vast te leggen op welke momenten cliëntenonderzoek ten aanzien van hun incidentele cliënten wordt verricht. Daartoe behoren:

- a) situaties waarin een transactie, of een reeks transacties waarvan geconstateerd is dat die gekoppeld zijn, 15 000 EUR of meer bedraagt of de nationale drempelwaarde(n) heeft bereikt, mocht(en) die lager liggen. In de gedragslijnen en procedures moet duidelijk zijn beschreven wanneer een reeks eenmalige transacties een zakelijke relatie vormt, daarbij rekening houdend met de context van de activiteiten van het bedrijf (d.w.z. de gemiddelde normale omvang van een eenmalige transactie door de normale klantenkring van het bedrijf);
- b) situaties waarin er een vermoeden van witwaspraktijken of terrorismefinanciering bestaat.

19.10. Ondernemingen moeten overeenkomstig richtsnoer 4.7, onder b), in ieder geval beschikken over systemen en controles voor:

- a) het identificeren van gekoppelde transacties (bijvoorbeeld om na te gaan of dezelfde cliënt binnen een kort tijdsbestek diverse wisselkantoren benadert);
- b) het op adequate en doeltreffende wijze monitoren van transacties in het licht van de omvang van de onderneming, het aantal filialen daarvan, de omvang en het volume van de transacties, het soort verrichte activiteiten, haar

leveringskanalen en de risico's die in haar bedrijfsbrede risicobeoordeling zijn geïdentificeerd.

Verscherpt cliëntenonderzoek

19.11. Indien het aan een occasionele transactie of zakelijke relatie verbonden risico verhoogd is, dienen ondernemingen verscherpt cliëntenonderzoek te verrichten overeenkomstig titel I, met inbegrip van, indien van toepassing, intensievere monitoring van transacties (bv. hogere frequentie of lagere drempels), en winnen zij meer informatie in over de aard en het doel van de activiteiten of de herkomst van de geldmiddelen van de cliënt.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

19.12. Voor zover dit krachtens de nationale wetgeving is toegestaan, kunnen ondernemingen in situaties met een laag risico overwegen vereenvoudigde SDD-maatregelen toe te passen, zoals:

- a) uitstel van de verificatie van de identiteit van de cliënt tot latere datum na het aangaan van de relatie;
- b) verificatie van de identiteit van de cliënt op basis van een betaling ten laste van een rekening die uitsluitend of mede op naam van de cliënt is gesteld bij een in de EER gereglementeerde kredietinstelling of financiële instelling.

Richtsnoer 20: Sectoraal richtsnoer voor bedrijfsfinanciering

- 20.1. Ondernemingen die bedrijfsfinancieringsdiensten verlenen houden rekening met de inherente ML/TF-risico's die aan deze activiteiten verbonden zijn en zijn zich ervan bewust dat dergelijke activiteiten berusten op nauwe adviesrelaties, in het bijzonder met zakelijke cliënten en andere partijen, zoals mogelijke strategische beleggers.
- 20.2. Bij het verlenen van bedrijfsfinancieringsdiensten dienen ondernemingen titel I plus de in dit richtsnoer opgenomen bepalingen toe te passen. De sectorale richtsnoeren 12, 15 en 16 kunnen in deze context ook van belang zijn.

Risicofactoren

Cliënt- en begunstigdegebonden risicofactoren

- 20.3. Bij het verlenen van bedrijfsfinancieringsdiensten dienen ondernemingen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:
- a) de eigendomsstructuur van de cliënt is ondoorzichtig en ontbeert een duidelijke commerciële of juridische reden. Het eigendom of de zeggenschap berust bijvoorbeeld bij andere entiteiten, zoals trusts of special purpose entities voor securitisatiedoeleinden als bepaald in artikel 2, punt 2, van Verordening (EU) 2017/2402 (SSPE);
 - b) complexe bedrijfsstructuren of transacties, zoals een lange houderschapsketen met gebruik van dekmantelbedrijven, of een gebrek aan transparantie, zonder dat dit een redelijk zakelijk doel lijkt te dienen;
 - c) het bewijs ontbreekt dat de cliënt gemachtigd is de overeenkomst te sluiten of daarvoor toestemming heeft gekregen van een voldoende hooggeplaatst personeelslid;
 - d) er zijn weinig onafhankelijke manieren om de identiteit van de cliënt te verifiëren;
 - e) er bestaan vermoedens van wangedrag, zoals beleggingsfraude of handel met voorkennis.
- 20.4. Bij het verlenen van bedrijfsfinancieringsdiensten dienen ondernemingen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verlaagd risico. De cliënt is:
- a. een overheid of overheidsbedrijf uit een rechtsgebied met lage corruptieniveaus; of

- b. een kredietinstelling of financiële instelling uit een rechtsgebied met doeltreffende AML/CFT-regelgeving, en er wordt toezicht uitgeoefend op de nakoming van diens AML/CFT-verplichtingen.

Landgebonden of geografische risicofactoren

- 20.5. Bij het verlenen van bedrijfsfinancieringsdiensten dienen ondernemingen rekening te houden met de volgende risicofactoren die mogelijk bijdragen aan een verhoogd risico:
- a. de cliënt of diens uiteindelijk begunstigde is gevestigd in, of heeft banden met, rechtsgebieden waaraan een hoger ML/TF-risico is verbonden. Ondernemingen schenken bijzondere aandacht aan rechtsgebieden waar veel corruptie heerst.

Maatregelen

- 20.6. Omwille van de aard van hun activiteiten verzamelen aanbieders van bedrijfsfinanciering stelselmatig aanzienlijke cliëntenonderzoeksinformatie; ondernemingen dienen die informatie te benutten voor AML/CFT-doeleinden.

Verscherpt cliëntenonderzoek

- 20.7. Indien het aan een zakelijke relatie of een occasionele transactie verbonden risico verhoogd is, dienen ondernemingen EDD-maatregelen toe te passen zoals:
- a) aanvullende controles betreffende de eigendoms- en zeggenschapsstructuur en uiteindelijk begunstigten van cliënten, en met name betreffende eventuele banden die de cliënt onderhoudt met politiek prominente personen en de mate waarin die banden van invloed zijn op het aan de zakelijke relatie verbonden ML/TF-risico;
 - b) beoordeling van de integriteit van bestuurders, aandeelhouders en andere partijen die sterk betrokken zijn bij het bedrijf van de cliënt en bij de bedrijfsfinancieringstransactie;
 - c) verificatie van de identiteit van andere eigenaren of beheerders van een vennootschap;
 - d) het bepalen van de herkomst en aard van de geldmiddelen of activa die door alle partijen bij de transactie zijn ingebracht, waar nodig door middel van bewijsstukken of garanties van toepasselijke derden;
 - e) aanvullende controles ter bepaling van de financiële situatie van de zakelijke cliënt;

- f) het gebruik van niet-schriftelijke bewijsmiddelen, zoals ontmoetingen met betrouwbare personen die de betrokkenen kennen, onder wie bankiers, accountants of juridische adviseurs. Ondernemingen moeten nagaan of deze bewijsmiddelen toereikend zijn om aan te tonen dat de cliënt zijn persoonlijke en financiële situatie correct heeft weergegeven. Indien er dergelijke niet-schriftelijke bewijsmiddelen worden gebruikt, moet er een verslag worden bijgehouden waarin staat op welke gronden besluiten zijn genomen;
- g) risicogevoelige cliëntenonderzoekscontroles van andere partijen bij een financiële regeling, zodat voldoende achtergrondkennis wordt verworven om de aard van de transactie te kunnen doorgronden. De reden daarvoor is dat niet alleen haar cliënten een onderneming kunnen blootstellen aan witwasrisico's, maar ook de partijen bij transacties waarmee de onderneming geen rechtstreekse zakelijke relatie onderhoudt. Ondernemingen moeten rekening houden met het feit dat het bij die partijen kan gaan om:
 - i. het overname- of fusiedoelwit van de onderneming van de cliënt;
 - ii. mogelijke of daadwerkelijke beleggers in een zakelijke cliënt;
 - iii. vennootschappen waarin de onderneming een substantieel eigendomsbelang neemt (maar waarmee het geen bredere zakelijke relatie onderhoudt);
 - iv. mogelijke toekomstige cliënten;
 - v. bij securitisatietransacties als bedoeld in artikel 2, punt 1, van Verordening (EU) 2017/2402: agenten die namens de special purpose entities voor securitisatiedoeleinden optreden (die een al dan niet gereguleerde entiteit kunnen zijn).
- h) ondernemingen die bedrijfsfinancieringsdiensten verlenen dienen doorlopende verscherpte monitoring toe te passen. In dat kader dienen ondernemingen die gebruikmaken van geautomatiseerde transactiemonitoring deze monitoring te combineren met de kennis en deskundigheid van het bij deze activiteit betrokken personeel. De verscherpte monitoring moet helder inzicht verschaffen in de redenen waarom een cliënt een bepaalde transactie of activiteit verricht. Daartoe moeten ondernemingen erop toezien dat hun personeelsleden zich baseren op hun kennis over de cliënt en over wat onder de gegeven omstandigheden als normale gang van zaken kan worden beschouwd, zodat zij ongebruikelijke of mogelijk verdachte zaken kunnen opmerken;
- i) bij betrokkenheid bij de uitgifte van effecten dient de onderneming zich ervan te verzekeren dat derde partijen die deelnemen aan de verkoop van securitisatie-

instrumenten of -transacties aan beleggers zelf over voldoende regelingen voor cliëntenonderzoek beschikken;

- j) bij het beoordelen van de aan een securitisatie-instrument of -transactie verbonden ML/TF-risico's moet een onderneming inzicht hebben in het achterliggende economische doel van de regeling, inclusief in de mate van cliëntenonderzoek dat past bij de partijen bij de regeling, waartoe partijen kunnen behoren waarmee de onderneming geen rechtstreekse zakelijke relatie onderhoudt.

Vereenvoudigd cliëntenonderzoek

- 20.8. Ondernemingen dienen het vereenvoudigd cliëntenonderzoek ook te baseren op de informatie waarover zij beschikken op grond van het relatiegebaseerde karakter van bedrijfsfinanciering, de omvang van de transacties en de vereiste beoordeling van de krediet- en reputatierisico's die verbonden zijn aan bedrijfsfinancieringsovereenkomsten.
- 20.9. Wanneer ondernemingen te maken hebben met tussenpersonen die primair ten gunste van hun onderliggende cliënten rekeningen aanhouden, dienen zij sectoraal richtsnoer 16 toe te passen.

▼A1

Bijlage: Cliënten die NPO zijn

1. Bij de beoordeling van het risicoprofiel van een (potentiële) cliënt die voor het eerst een NPO is, moeten ondernemingen ervoor zorgen dat ze een goed inzicht krijgen in het bestuur van de NPO, in de manier waarop deze wordt gefinancierd, in de activiteiten, waarin deze actief is en wie haar begunstigden zijn. Niet alle NPO's worden op een gelijkaardige manier blootgesteld aan ML/TF-risico's en ondernemingen moeten risicogevoelige maatregelen nemen om te begrijpen:
 - a) wie de controle heeft over de cliënt en wie de uiteindelijke begunstigden zijn. In het kader hiervan moeten ondernemingen de trustees of gelijkwaardige partijen van de NPO identificeren, evenals haar bestuursorgaan en elke andere persoon die zeggenschap of invloed heeft over de NPO. Hiervoor moeten ondernemingen verwijzen naar de rechtspositie van de NPO, naar een beschrijving van de bestuursstructuur van de NPO en/of naar een lijst van de wettelijke vertegenwoordiger(s).
 - b) hoe de NPO wordt gefinancierd (privéschenkingen, overheidsfondsen ...). Hiervoor moeten ondernemingen verwijzen naar informatie over de donorbasis, de financieringsbronnen en fondsenwervingsmethodes, zoals jaarverslagen en jaarrekeningen.
 - c) wat de doelstellingen zijn van de activiteiten van de cliënt. Hiervoor moeten ondernemingen verwijzen naar informatie zoals de missieverklaring van de cliënt, een lijst van zijn programma's en bijbehorende budgetten, activiteiten en geleverde diensten.
 - d) welke categorieën van begunstigden baat hebben bij de activiteiten van de cliënt (bv. vluchtelingen, rechtspersonen die bijstand krijgen via de diensten van de NPO of dergelijke). Tot de documentatie die met dit doel wordt verzameld, behoren missieverklaringen of campagnerelateerde documenten.
 - e) welke transacties de NPO waarschijnlijk zal aanvragen op basis van haar doelstellingen en activiteitenprofiel, met inbegrip van de betaling van personeel of aanbieders gevestigd in het buitenland en de verwachte frequentie, omvang en geografische bestemming van dergelijke transacties. Hiervoor moeten ondernemingen verwijzen naar informatie zoals organogrammen, uitleg over de organisatiestructuur van de NPO, een lijst van rechtsgebieden waar het personeel wordt betaald en het aantal werknemers dat in elk van deze rechtsgebieden moet worden betaald.
 - f) wanneer de NPO haar programma's en/of transacties uitvoert, in het bijzonder of de NPO haar activiteiten alleen op nationaal niveau uitvoert, of in andere jurisdicties met hogere ML/TF-risico's en in derde landen met een hoog risico. Hiervoor moeten ondernemingen verwijzen naar informatie zoals een lijst van alle programma's, activiteiten en diensten die door de NPO worden aangeboden, evenals een lijst van de geografische locaties die worden bediend, met inbegrip van het hoofdkantoor en de werkingsgebieden. Ondernemingen moeten voor de toepassing van richtsnoer 8 ook beoordelen of de transacties van de NPO

waarschijnlijk gepaard gaan met de uitvoering van betalingen met een instelling van een derde land.

Risicofactoren

2. Bij het identificeren van het risico dat verbonden is aan cliënten die NPO's zijn, moeten ondernemingen ten minste de volgende risicofactoren in overweging nemen en ze op een risicogevoelige basis beoordelen:

Bestuur en uitoefening van controle

- a) Heeft de NPO een rechtsvorm naar nationaal recht of naar het nationaal recht van een andere lidstaat? Is er documentatie die de modaliteiten van het bestuur vastlegt en de trustees, leden van het bestuursorgaan of andere personen die zeggenschap uitoefenen over de NPO identificeert?
- b) Vereist de rechtsvorm van de NPO dat voor de oprichting de managementcapaciteiten van haar penningmeester of beheerders worden aangetoond?
- c) Vereist de rechtsvorm van de NPO de jaarlijkse bekendmaking van de jaarrekening?

Reputatie/negatieve mediabevindingen

- d) In hoeverre is het voor ondernemingen moeilijk om de goede reputatie van de NPO en haar leidinggevenden vast te stellen? Is er een goede reden waarom dit moeilijk kan zijn, bv. omdat de NPO pas recent werd opgericht, bv. in de afgelopen 12 maanden?
- e) Is de NPO door relevante, betrouwbare en onafhankelijke bronnen in verband gebracht met extremisme, extremistische propaganda of terroristische sympathieën en activiteiten?
- f) Was de NPO volgens relevante, betrouwbare en onafhankelijke bronnen betrokken bij wangedrag of criminele activiteiten, waaronder ML/TF-gerelateerde zaken?

Financieringsmethodes

- g) Is de financiering van de NPO transparant en verklaarbaar of moeilijk op te sporen? Documenteert de NPO haar financieringsbronnen publiekelijk en zijn deze onderworpen aan externe audits?
- h) Gaan de financieringsmethodes van de NPO gepaard met ML/TF-risico's? Steunt de NPO geheel of grotendeels op contante donaties, cryptoactiva of crowdfunding? Of worden de inkomstenbronnen van de NPO gekanaliseerd via het betalingssysteem?
- i) Wordt de NPO gedeeltelijk of grotendeels gefinancierd door particuliere donoren of donoren uit rechtsgebieden met hogere ML/TF-risico's of derde landen met een hoog risico

waarvan is vastgesteld dat ze strategische tekortkomingen vertonen in hun AML/CFT-regelgeving?

Transacties in rechtsgebieden met hogere ML/TF-risico's en derde landen met een hoog risico

- j) Werkt of verleent de NPO bijstand in rechtsgebieden met hogere ML/TF-risico's (zoals beoordeeld op basis van risicofactoren vermeld in titel I van deze richtsnoeren) of in derde landen met een hoog risico (zoals geïdentificeerd door de Commissie overeenkomstig artikel 9, lid 2, van Richtlijn (EU) 2015/849) of in conflictgebieden?
- k) Doet de NPO in deze gevallen beroep op derden of op tussenpersonen voor de uitoefening van haar activiteiten en kan zij de aard van de kwijting toelichten? Is de NPO in dit kader in staat om de kwijting door deze derden op te volgen en adequaat te controleren?
- l) Zal de zakelijke relatie met de NPO waarschijnlijk gepaard gaan met de uitvoering van transacties met een respondentinstelling die gevestigd is in rechtsgebieden met hogere ML/TF-risico's of in derde landen met een hoog risico?

3. Ondernemingen moeten ook ten minste rekening houden met de volgende factoren die kunnen bijdragen tot het beperken van de risico's:

- a) De rollen en verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan van de NPO en haar bestuurders zijn duidelijk gedocumenteerd.
- b) De NPO is wettelijk verplicht om jaarlijks haar jaarrekening openbaar te maken of een jaarverslag te publiceren waarin de financieringsbronnen, het hoofddoel van de activiteiten van de NPO en de categorieën van begunstigden van haar programma's worden geïdentificeerd.
- c) De NPO kan aantonen dat zij het voorwerp uitmaakt of heeft uitgemaakt van onafhankelijke controles of externe audits.
- d) Volgens relevante, betrouwbare en onafhankelijke bronnen heeft de NPO een goede publieke reputatie.
- e) De NPO ontvangt financiering van overheden, supranationale of internationale organisaties die niet geassocieerd zijn met derde landen met een hoog risico of met rechtsgebieden met hogere ML/TF-risico's, en de oorsprong van haar fondsen kan duidelijk vastgelegd worden.
- f) De NPO heeft geen banden met derde landen met een hoog risico of kan, indien ze die wel heeft, aantonen dat ze de nodige stappen heeft ondernomen om de ML/TF-risico's te beperken (bv. door personeel aan te stellen dat verantwoordelijk is voor de naleving van de AML/CFT-reglementering of door procedures uit te werken om de categorieën van begunstigden van de NPO te identificeren en de daarmee verbonden ML/TF-risico's te beoordelen).

- g) De activiteiten en begunstigen van de NPO stellen haar niet bloot aan hogere ML/TF-risico's.
 - h) De NPO verleent alleen bijstand en ondersteuning aan personen door middel van rechtstreekse materiële hulp, zoals het ter beschikking stellen van IT-apparatuur of medische hulpmiddelen.
4. Indien de NPO activiteiten uitvoert in rechtsgebieden die onderworpen zijn aan EU- of VN-sancties, moeten ondernemingen nagaan of de NPO geniet van bepalingen met betrekking tot humanitaire hulp en afwijkingen in financiële sanctieregelingen van de EU/VN, zoals humanitaire vrijstellingen of afwijkingen. Wanneer ondernemingen beslissen hoe zij deze cliënten diensten verstrekken en in overeenstemming met hun eigen verplichtingen tot bevrozing van activa, moeten zij bewijzen verkrijgen die een redelijke mate van zekerheid bieden dat de NPO haar activiteiten in deze rechtsgebieden uitoefent in overeenstemming met de vrijstellingen waarin de regelgeving voorziet, of dat zij in aanmerking komt voor een afwijking verleend door een relevante bevoegde autoriteit.
5. Voor initiële screeningdoeleinden en gedurende de hele zakelijke relatie na de oprichting moeten ondernemingen de nodige stappen nemen om te begrijpen hoe de NPO haar activiteiten uitoefent en uitvoert. Ondernemingen die waarschijnlijk ngo-cliënten hebben, bv. omdat zij diensten voor geldovermaking of diensten op rekening-courant leveren, moeten overwegen een speciaal contactpunt op te richten voor deze specifieke categorie van cliënten om een goed inzicht te hebben in de manier waarop de sector is opgezet en werkt.